

?

EUGEN RĂDESCU

HOW INNOCENT IS THAT?

published by
REVOLVER PUBLISHING

Carlos Aires, *The Enchanted Woods IV*, from series *Happily ever After*, 2004, 174 x 142 x 12 cm, digital print on metallic paper between plexiglas and dibond, polyurethane frame.
Courtesy the artist, Aeroplastics (Brussels, Belgium) and ADN (Barcelona, Spain).
Note: Public "cruising park" where homosexuals and prostitutes have sex, Brussels, Belgium.

HOW INNOCENT IS THAT?

„În război nu există victime inocente. Nici măcar simplu complice nu te poți considera în cazul participării la război, pentru că a depins de mine ca pentru mine și prin mine acest război să nu existe, iar eu am hotărît că el există... Cel care participă la război s-ar fi putut sustrage prin sinucidere sau dezertare. Nici războiul și nici torturile nu sînt inumanitate... Inumanul este hotărît numai de om prin frică, fugă sau apel la magie...”
(Jean-Paul Sartre)

Un nou mileniu, o nouă întinerire a omenirii...

Part I. Adversarul

Implicarea socio-politică a fiecărui individ începe din copilărie. Inconștient. Implicarea înseamnă asimilare și pătrundere. Implicarea este asimilată încă din copilărie eroismului din basme: eroismul ca spectacol. (Mai nou, un spectacol virtual). Cît de puternic poate fi acest spectacol în condițiile în care îi lipsește însuși lăitmotivul: adversarul? Este un eroism fără eroi? Un Grand Theft Auto fără personaje?

Eroismul aparține mai degrabă rarului, neobișnuitului și extraordinarului decît desului și obișnuitului. În centrul eroismului stă noțiunea de curaj. Ca să fii un erou, trebuie să fii un om curajos; de altfel, cu excepția iubirii, orice virtute înseamnă și curaj. Eroismul presupune valori precum onestitatea, cinstea, recunoștința, însă cel mai important este ca exteriorizarea eroismului, obiectivizarea lui, eroul, să aibă curajul de a trăi cu ele și prin ele. Ceea ce-i convinge finalmente pe oameni să fie eroi (pentru eternitate și nu eroi de circumstanțe, ce implică lașitatea) este convingerea libertății, bazată pe etica datoriei și a responsabilității.

Istoria - ca materialitate a eroismului - este un fenomen de creație a valorilor. Dar, parcă mai mult de atît și la antipod, istoria este un fenomen de distrugere a valorilor; sensul existenței, sacral, transcendentalul, izvorîte din această continuă distrugere, ne împing către nevoia de eroi și eroisme, cu ajutorul cărora să putem spune: am izbăvit!

Gata.

Viața a fost înfrîntă.

Cu ajutorul istoriei și al eroilor săi, am devenit propriul meu erou!

“Eroismul nu este decît rezistență la sfințenie.” (Emil Cioran)

“Pentru fiecare senior al războiului prima întrebare este: ce face inamicul? Ce pune el la cale? În ce stare se află? Cum ne putem informa? O comunicare directă nu este cu putință. Să-l întrebi chiar pe dușman este imposibil sau cel puțin lipsit de sens, căci răspunsurile sale vor fi mereu derutante... Odată creată o stare conflictuală, este adoptată a priori probabilitatea, ba chiar conștiința faptului că ai putea fi indus în eroare. Inamicul se va arăta mai puternic sau mai slab decît este, tocmai pentru a încuraja sau a provoca. Va adopta poziții derutante, pentru ca apoi să atace pe neașteptate. Astfel, rațiunii supraviețuirii fiecărei părți îi corespunde o diadă rivală ce urmărește ca, prin spionaj, să descopere manevrele de derutare ale adversarului, pentru a le dejuca apelînd la manevre de contra-derutare și măsuri operative. De aceea spionajul este așezat la loc de frunte printre științele supraviețuirii” (Peter Sloterdijk)

Pentru a ne încerca forțele, pentru a fi/ deveni eroi, avem nevoie de un adversar.

Extratereștrii pe care-i căutăm sîntem noi – adversarul umanului este tot umanul. Pentru socialism adversarul a fost capitalismul; pentru capitalism adversarul a fost socialismul. Așa a fost?

De la Marx, prin Lenin, spre Stalin

În secolul al XIX-lea Marx anunța încîntat sfîrșitul statului prin sfîrșitul luptei de clasă, dominația omului de către om sfîrșindu-se odată cu apariția societății imaginate de ei: una perfect egală, fără lupte de clasă, care era societatea socialistă. Nici de putere politică nu mai este nevoie, pentru că în societatea socialistă nimeni nu conduce pe nimeni. Este vorba pur și simplu de o mișcare istorică necesară: clasa muncitoare va înlocui vechea societate burgheză cu o asociație care exclude clasele și antagonismul dintre ele.

“...la originile gîndirii lui Marx găsim o mirare care l-a răscolit profund, mirarea în fața contrastului, a rupturii pe care o constată între – pe de o parte – optimismul de la jumătatea secolului al XIX-lea, bazat pe succesele științei, pe acceptarea grandioasă de către Hegel a epocii sale, și – pe de altă parte – mizeria și neputința maselor muncitoare în lumea din vremea sa: cea a primei faze a capitalismului... Mirarea se naște din spectacolul realității sociale și al istoriei generate de aceasta, în timp ce totuși știința, cu progresul ei, părea să promită omului condiții de viață decente. Marx constată cu stupeoare neputința oamenilor și puterea mecanismelor care striveau masele de oameni.” (Jeanne Hersch)

În literatura de specialitate socialismul este definit ca un corpus de doctrine teoretice și practice care pornesc de la premisa că majoritatea neajunsurilor sociale se datorează distribuției inegale a resurselor materiale. Aceste neajunsuri nu pot fi remediate decît prin trecerea, treptată sau imediată, totală sau parțială, sub controlul public a proprietății și a mijloacelor de producție, de schimb și de distribuție aflate sub control privat. Cită dărnicie! Un nou tip de Robin Hood.

Secolul al XIX-lea a fost secolul utopiei socialiste, însă, indiferent de meritele atribuite acesteia, era o ideologie impracticabilă. Secolul XX a fost scena realismului socialist – perioadă în care, din pricina cruntelor experiențe de război și a slăbirii coeziunii sociale, socialismul a avut parte de o puternică revigorare (devenind, dintr-un curent de gîndire underground, o ideologie de stat). Nu mă interesează aici o istoriografie a socialismului, dar consider că ar fi interesant de știut faptul că această doctrină și-a extras seva din contexte filosofice, politice și religioase dintre cele mai interesante.

Am să dezvălui însă doar cîteva dintre sursele socialismului.

O primă sursă este Vechiul Testament, unde găsim denunțarea oamenilor bogați și puternici și blamarea lor. Vom descoperi aici postularea unor măsuri „practice”, ce se pot lua împotriva acestora sau a tendinței acestora de a acumula bogății (care ar pune în primejdie egalitatea tuturor în fața lui Dumnezeu). Sună a ghid practic de bună purtare.

În Noul Testament aflăm că propovăduitorii creștinismului și a învățăturilor lui Hristos vorbeau despre sărăcie și comunitatea de bunuri ca despre acele elemente ce duceau omul în mod sigur cu un pas mai aproape de Dumnezeu, pentru că, fiind săraci și egali, oamenii aveau parte de o viață sfîntă și dreaptă.

La Platon aflăm despre abolirea proprietății private, care se zice că ar corupe individul, pentru că, prin acumularea excesivă de bunuri, acesta devine incapabil să se consacre adevărului și organizării raționale a societății.

Pe undeva prin secolul al XVIII-lea abatele Mably acuză proprietatea privată că ar fi o sursă a răului, el enunțînd și o teorie a proprietății comune, care, în viziunea sa, era singura modalitate de a asigura dreptatea și de a împiedica minoritatea celor puternici să oprime majoritatea celor slabi.

Rousseau – sursă a aspirațiilor socialiste, nu însă și socialist – afirmă că omul care a împrejmuit pentru prima dată un teren și l-a considerat al său a fost cel mai mare criminal

(suprinzător, nu?!).

Robert Owen este cel care vorbește pentru prima dată de „socialism” atunci când propune acest termen pentru a denumi - destul de vag, ce-i drept - solidaritatea colectivă, opusă câștigului privat.

Cel mai cunoscut și mai influent gânditor socialist modern, cu care începe și istoria socialismului modern în 1864, la Londra, este Karl Marx, cel ce susține întemeierea Asociației Internaționale a Oamenilor Muncii ca primă formă instituțională pentru ceea ce avea să urmeze.

Ideologia lui Marx avea ca principale teze următoarele idei:

- istoria umanității este istoria luptei de clasă (dintre burghezie și proletariat, luptă ce va fi câștigată, evident, de către clasa proletariatului);

- ceea ce determină viețile indivizilor și ale societăților este relația lor reciprocă în procesul de producție;

- lupta de clasă îmbracă o formă politică, pentru că numai astfel ea poate fi autentică (o clasă încearcă să o învingă pe cealaltă prin intermediul puterii politice);

- capitalismul este un fenomen de tranziție măcinat de conflicte interne, care vor duce la disoluția lui;

- jaful sistematic al capitaliștilor duce la acumularea ilicită de capital și la dezumanizarea proletariatului (muncitorul devine o simplă marfă în procesul de acumulare a bunurilor);

- cu timpul, proletariatul va ajunge să dețină o forță așa de mare și un nivel de organizare și solidaritate internațională atât de ridicat, încât va considera drept inevitabil să răstoarne clasa asupritoare, îndepărtându-i pe capitaliștii măcinați de dorința de îmbogățire;

- cum proletariatul este cea mai de jos clasă socială, victoria sa va duce și la sfârșitul luptei de clasă, pentru că, odată cu lichidarea burgheziei, nu va mai exista nici o altă clasă cu care să intre în conflict;

- când nimeni nu va mai fi asuprit și exploatat, iar roadele agriculturii, industriei, comerțului, artelor și științelor vor spori sensibil, omul va ajunge în final să cunoască libertatea deplină - „preistoria se va termina și va începe istoria umană”.

Insist pe o delimitare terminologică între ceea ce a fost socialismul și denaturarea termenului - comunismul. Literatura statelor est-europene pare să vorbească despre socialism și comunism în aceeași termenii. Insist cu tărie că acești doi termeni sînt delimitați atât în definiție, cât și în scopurile și consecințele lor.

Foarte pe scurt: marxismul și comunismul sînt două ramuri specifice ale socialismului, însă ele nu acoperă în totalitate termenul de socialism.

Lupta de clasă, revoluția socialistă și statul dictaturii proletariatului – piloni importanți ai doctrinei politice marxiste – devin mijloacele rezolvării conflictului dintre muncitorii salariați și burgheziile proprietari. La sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX se declanșează sciziunea istorică dintre socialismul revoluționar marxist (ce preconiza calea politico-insurecțională pentru cucerirea puterii politice de către proletariatul condus de partidul comunist) și socialismul reformist bernsteinian (ce pleda mai degrabă pentru calea democrat-parlamentară de participare la putere a partidelor social-democrate, alături de celelalte partide, de sorginte liberală și creștină).

V.I. Lenin actualizează și radicalizează socialismul marxist, transformându-l în comunism totalitar. Interesant mi se pare faptul că în forma sa marxistă socialismul revoluționar nu era totalitarism comunist, leninismul fiind platforma ce a permis deturnarea socialismului revoluționar marxist spre comunism, iar stalinismul marchează desăvârșirea instituțional-birocratică a acestui proces trist.

Conceptul de comunism a precedat cu mult termenul de socialism: de la Republica lui Platon, unde proprietatea privată era în mod vădit interzisă, trecînd apoi prin ceea ce se numea creștinism primitiv, unde esențială era învățătura lăsată de Iisus, conform căreia toți trebuie să se lepede de averi și bogății, mai apoi prin Utopia lui Thomas Morus și prin studiile sociologice ale lui Emile Durkheim și ajungînd la intelectualii secolului al XIX-lea, care au adaptat doctrina la epoca industrială și, în fine, la îmbrățișarea de către Marx a principalelor sale elemente ideologice.

Societățile post-comuniste cunosc un fenomen bizar: oamenii post-comuniști își declară

drept Adversar Statul-Nou. Implicat în reconstrucția societății, Statul-Nou, postmodern și pro-occidental, devine adversarul cel mai la îndemînă al poporului nemulțumit.

Lumea post-comunistă a devenit scena pasiunilor, spaimelor și iluziilor colective, iar moartea vechilor ideologii a făcut loc noilor ideologii, pregătite perfect pentru a oferi răspunsuri satisfăcătoare la noile dileme ale omului trăit în totalitarism.

Aceste noi ideologii, inventate și puse în practică în țările foste comuniste, par să încurajeze autocompătirea:

„...noi, croații, românii, lituanienii, maghiarii, sîrbii etc. am fost victime ale comunismului sau, mai exact, ale trădării Occidentului...” (Vladimir Tismăneanu)

Așadar, nici o altă națiune nu a suferit mai mult ca acestea, care se autocompățimesc. Omul post-comunist nu înțelege de ce Occidentul și întreaga lume sînt atât de insensibile la suferința „unică” a neamului său...

Vorbesc aici de un naționalism exacerbat, dar în același timp foarte umil, pentru că toate aceste națiuni suferind în comunismul canceros sînt acum ca niște slugi la porțile Occidentului. Naționalismul este una dintre cele mai puternice forțe existente în politica modernă și el se hrănește din concepția potrivit căreia societățile umane sînt (mai mult sau mai puțin natural) părți constitutive ale unor grupuri sau națiuni distincte. Astfel, naționalitatea unei persoane devine drept înăscut și nicidecum dobîndit. Din nefericire, toate aceste concepte nu ajută cu nimic omul post-comunist, pentru că o astfel de exaltare a tradiției și a valorilor tradiționale, precum și neîncrederea în valorile occidentale, nu fac doi bani în capitalismul spre care aceștia tind. Pe român, în Occident, nu-l ajută cu nimic că el e român.

Așa se face că numai aceste națiuni auto-compătimitoare au cunoscut noțiuni atât de generoase precum: Epoca de Aur (inocența pierdută, glorioasele începuturi patriarhale, acceptarea modernității prin lupta de clasă), victimizarea, trădarea și conspirația, salvatorii charismatici (fie ei indivizi eroi, clase sociale sau rase superioare), fericirea supremă (atunci cînd liderul, mișcarea, națiunea și omenirea devin Una, fie în viață, fie în moarte). În lumea de după sfârșitul comunismului

„...steagurile contează, asemenea altor simboluri ale identității naționale și culturale, printre care crucile, semilunele, chiar și obiectele de acoperit capul, deoarece cultura contează, iar identitatea națională reprezintă ceva încărcat de maximum de semnificații pentru majoritatea oamenilor. Aceștia descoperă identități noi, însă adeseori vechi, care duc la războaie noi, însă adeseori vechi, și mărșăluiesc sub steaguri noi, însă adeseori vechi, care duc la războaie cu dușmani noi, însă adeseori vechi.

O viziune asupra lumii întunecată pentru această nouă eră, ce a fost exprimată foarte bine de demagogul naționalist venețian din romanul lui Michael Dibdin “Laguna moartă” : nu pot exista prieteni adevărați fără dușmani adevărați. Dacă nu urim ceea ce nu sîntem, nu putem iubi ceea ce sîntem. Acestea sînt adevăruri vechi, pe care le redescoperim cu durere după un secol și ceva de fățărnicie sentimentală. Cei care le neagă își neagă de fapt propria lor familie, moștenirea, cultura lor, dreptul lor la naștere, identitatea lor intimă! Ei nu vor fi ușor iertați.” (Samuel P. Huntington)

După 1989 a dispărut un sistem bazat pe relațiile duplicitate, schizoide și ipocrite ale individului cu realitatea, a dispărut dictatura asupra nevoilor umane, amintirilor și speranțelor, a încetat controlul total al partidului-stat asupra oamenilor. Bruscu. Prea brusc. Acum oamenii post-comuniști nu mai au răbdare să asculte explicațiile raționale ale dramaticelor schimbări ce s-au petrecut și se petrec în viața lor.

Anemici, bolnavi din lipsă de istorie, toți aceștia recurg, desperați, la vechile mituri care au legitimat în anii trecuți gulagul (patologia luptei de clasă, transformată într-o rețetă de distrugere a oricărei surse de proprietate privată și de individualitate) și Holocaustul (provocat de acea putere orbitoare a mitului arian, ce a cauterizat simțul moral al naziștilor și le-a permis organizarea genocidului evreilor în numele unei „rase superioare”). În inocența sa,

omul-masă re-vede acum mitul politic proletar ca pe o lume mai bună, se justifică în istorie pentru că sfirșitul comunismului le-a lăsat acestora sentimentul că au pierdut ceva, pentru că omului-masă, chiar dacă a detestat gratiile, cușca îi oferea avantajul stabilității, iar acum, când gratiile au dispărut și oamenii sînt expuși la cumplita libertate, sînt dispuși să adopte retorica tribului, cu accent pe identitatea de grup.

„La sfirșitul anilor '80 lumea comunistă intră în colaps, iar sistemul internațional al Războiului Rece devine istorie. În lumea posteroară Războiului Rece cele mai importante distincții între popoare nu sînt ideologice, politice sau economice, ci culturale. Popoare și națiuni încearcă să răspundă la întrebarea fundamentală: cine sîntem? Ele răspund la întrebare în modul tradițional în care răspund ființele umane, făcînd referință la lucrurile care au cea mai mare însemnătate pentru aceste popoare și națiuni. Popoarele se definesc pe ele însele în termeni de vechime, religie, limbă, istorie, valori, obiceiuri și instituții. Ele se identifică cu grupurile culturale: triburi, grupuri etnice, comunități religioase, națiuni și, la nivelul cel mai general, cu civilizații. Oamenii folosesc politica nu doar pentru a-și promova interesele, dar și pentru a-și defini identitatea. Știm ce sîntem numai atunci cînd știm unde sîntem și nu atunci cînd știm împotriva cui sîntem.” (Samuel P. Huntington)

Păstrez vie amintirea înfîlării mele cu cartea lui Anton Carpinski, *Deschidere și sens în gîndirea politică*, unde am găsit poate cea mai potrivită metaforă pentru comunism ca tip de „gîndire captivă”. Autorul român pleacă în analiza acestui termen de la cartea lui Czeslaw Milosz *Gîndirea captivă*. Ei bine, dacă am vrea să găsim o metaforă pertinentă la adresa comunismului, cea mai potrivită mi s-ar părea această expresie: gîndire captivă. Pînă la urmă „gîndirea captivă” este relevarea plină de autenticitate, după cum spune autorul român, a aservirii spiritului și a degradării ființei în totalitarismul comunist. O lectură interesantă. Mă opresc doar asupra acestei metafore superbe, neajustată dramei eliberării post-comuniste. Eliberarea gîndirii captive nu poate începe decît prin „conștientizarea” captivității ei, cu atît mai mult cu cît captivitatea persistă sub diferite forme și în societatea post-comunistă. Blocată de egoismul nomenclaturii partidului-stat, intoxicată de tabuuri și prejudecați, „societatea închisă” (comunistă) era cadrul strîmt al gîndirii captive și de aceea marea trecere la „societatea deschisă” (a lui Popper) este calea socială a eliberării gîndirii captive, iar pe lîngă această cale socială, mai există una individuală, de eliberare a fiecărui om în parte. Totul este să ne dorim asta.

Unde să căutăm astăzi proletariatul mult trîmbițat de dialectica marxistă, în condițiile în care clasa muncitoare dispare? Clasa muncitoare la care fac aici referire este cea înțeleasă în comunism, cu drepturile sale „natural-absurde”.

Un posibil răspuns îl găsim la Žižek, care ne vorbește despre modul în care concepția marxistă asupra proletariatului răstoarnă dialectica clasică hegeliană a Seniorului și a Servului.

La Hegel lupta dintre Senior (Adversarul) și Serv era animată de dorința Seniorului de a pune totul în joc, de a-și juca și ultima șansă, de a-și risca chiar și viața - și astfel putea obține libertatea. Asta în vreme ce Servul era strîns legat, nu de Seniorul său, ci de realitatea obiectivă, el devenind așadar cel care nu părea dispus să riște nimic, nu-și permitea acest lux și de aceea ajungea să recunoască suveranitatea Seniorului. Așadar, indirect. La Marx însă totul se face pe față, frontal, direct, pentru că filosoful german inversează termenii de Senior și Serv din discursul hegelian și ne spune că în lupta de clasă proletară, Servul este cel care ocupă poziția Seniorului, deoarece Servul vrea și poate să riște totul, el este subiectul pur al istoriei și singurul ei beneficiar, ce nu are nimic de pierdut, „în afara de lanțuri”. Seniorul (capitalistul) are însă multe lucruri de pierdut: capitalul său, munca sa, poziția sa, absolut totul - și astfel el devine de fapt Serv.

Marx a căutat să facă ceea ce Hegel nu făcuse niciodată: a încercat să prindă istoria/ timpul în calcule care să ducă la o eficientizare a generațiilor viitoare. A luat istorismul lui Hegel și l-a modificat în direcția înțelegerii faptului că este mai bine ca lumea să fie schimbată prin înlocuirea capitalismului cu comunismul și înlocuirea culturii burgheze cu noi forme de cultură, forme ce vor fi fost izvorîte din emanciparea clasei muncitoare. Așa se

face că trecerea de la Spiritul Lumii (Weltgeist) la clasa muncitoare a făcut posibilă salvarea speranței hegeliene a istoriei ca expansiune a libertății.

Un alt posibil răspuns îl găsim în următoarea secvență, descrisă de Roland Barthes:

„Ultimul gag al lui Charlot a fost acela cînd a dat jumătate din premiul primit de la sovietici pentru fondurile abatelui Pierre. De fapt, în felul acesta el a stabilit o egalitate de natură între proletar și omul sărman. Charlot l-a văzut întotdeauna pe proletar sub înfățișarea de om sărman. Așa se explică forța umană a reprezentărilor sale, dar și ambiguitatea lor politică. Toate acestea sînt vizibile în acel film admirabil, *Timpuri noi*. Charlot se apropie neîncetat de tema proletară, fără să și-o asume sub aspect politic; el ne arată proletarul, încă orbit și mințit, definit de natura imediată a nevoilor și a alienării lui totale în mîinile stăpînilor (patroni și polițiști). Pentru Charlot proletarul încă mai este un om căruia îi e în continuare foame. La Charlot reprezentările foamei sînt întotdeauna epice: niște sandvișuri nemaipomenit de mari, fluvii de lapte, fructe aruncate cu nepăsare după ce abia s-a mușcat din ele; în semn de batjocură, mașina de mîncat (de esență patronală) nu oferă decît alimente tăiate în bucați și, în mod vădit, fără nici un gust. Împotmolit în foamea sa, omul Charlot se situează întotdeauna chiar dedesubtul conștientizării politice. Pentru el greva este o catastrofă, deoarece ea amenință un om care nu mai este capabil nici să vadă, de foame ce-i este. Acest om nu ajunge la condiția muncitorească decît în momentul cînd sărmanul și proletarul coincid sub privirile (și loviturile) poliției. Din punct de vedere istoric, Charlot se identifică aici cu muncitorul din epoca Restaurației, cu salahorul revoltat împotriva mașinii, descumpănit de grevă și fascinat de problema pîinii (în sens efectiv propriu), dar incapabil să acceadă la cunoașterea cauzelor politice și a exigențelor unei strategii colective.

Charlot reprezintă un fel de proletariat brut, rămas deocamdată în afara Revoluției, iar asta face ca forța lui să fie imensă. Deocamdată nici o operă socialistă nu a ajuns să exprime condiția umilă a muncitorului cu atîta violență și generozitate. Numai Brecht, poate, a întrevăzut necesitatea ca arta socialistă să se ocupe mereu de omul din ajutorul Revoluției, adică omul singur, încă orb, gata să se îndrepte către lumina revoluționară sub apăsarea «firească» a necazurilor sale.

Înfățișîndu-l pe muncitor angajat într-o luptă conștientă, subsumată de Căuză și Partid, celelalte opere redau o calitate politică necesară, dar fără forță estetică...”

Să dejucăm așadar istoria, să dezvelim trecutul, să-i îmbrățișăm atrocitățile și, dincolo de teorie și delimitări conceptuale (adesea nefolositoare!), să depășim aceste momente și să mergem înainte cu bucurie. Am reușit „performanța” de a rămîne în afara istoriei, cuplați la amintirea vremurilor trecute, hrănindu-ne din mocirla veninoasă a unei lumi pe care atunci am crezut-o bună.

Să lăsăm toate acestea în urmă, să ne îndreptăm ochii umezi, pașii și speranțele spre ceea ce va fi să fie.

„Odată ieșiți din coșmar, să nu-l învelim într-o amnezie năvingă.” (J.-F. Revel)

Astăzi cine mai poate fi atent la masacrarea inocenței? Inocenții de ieri trimit astăzi bombe - aceste daruri supreme ale neputinței, josniciei și lipsei de forță. Există un Orient al inocenței, așa cum există și un Occident al inocenților. Trîind în România - starea și paideuma inocenței în forma sa dezechilibrată, nefericită și ținpă - îmi imaginam că „străinul”, cu a sa „străinătate”, înseamnă ceva, altceva (cu al său alter). Nimic mai fals. Sîntem cu toții falși, dezintegrați, abătuți, neinocenți. Neatenți. Alexandru Paleologu spunea că „civilizația nu înseamnă mașina cu aburi, ci înseamnă civilitatea” - acea capacitate de a avea relații civice, civile, de a avea norme de drept. Cumva, aceste atribute s-au pierdut. Am uitat să fim civici, ne-am pierdut civilizația - am devenit inocente aspirații de ignoranță, durere, patimă, ură, show. Acum este mult mai ușor să omori o mie de oameni decît să spui „Bună ziua”.

Două variante ale aceleiași utopii

Utopiile par a fi mai degrabă un reflex al istoriei, iar istoria, după cum se știe, este o durată cu sens, concretizată într-un spațiu spiritual și cultural al unei comunități. De la Platon la Campanella, de la Owen la Stirner, au existat texte utopice despre cea mai bună formă de organizare umană. Din această dorință nebună de a planifica umanitatea, de a o orîndui, de a o duce cît mai aproape de perfecțiunea imaginată de unii, s-a născut și utopia marxistă, cea a „*omului total*” și a vieții impuse de ea - o viață unde ordinea și supunerea deveneau principiile primordiale de existență a comunității. În Evul Mediu s-a văzut cum utopia lui Platon se realizează și se dizolvă în utopii creștine ce încă mai dăinuie. Utopiile pot fi și realizabile, iar frustrant e faptul că de fapt cu cît o utopie este mai radicală, cu atît șansele ei de realizare sînt mai mari. Utopiile moderate de cele mai multe ori eșuează sau se prăbușesc.

„Utopia implică întotdeauna intenția unei reorganizări totalitare a vieții. Alături de utopii, celelalte teorii și curente ideologice par parțiale și mai puțin seducătoare. În acest fapt rezidă atracția utopiilor și pericolul sclaviei. Totalitarismul aduce întotdeauna cu sine sclavia... Utopia nu este altceva decît o falsă concepție despre împărăția lui Dumnezeu, deformată de conștiință.” (Nikolai Berdiaev)

Utopiile mor așa cum se și nasc, fără o cauză reală. Iar deruta filozofică a socialismului (și a variațiilor sale ideologice) i-a provocat moartea chiar din pricina faptului că era vorba de o utopie, adică o structură mentală întemeiată pe o idee fixă - iar dacă de aici extragem ideea fixă, îndepărtăm fanatismul și sectarismul, totul se spulberă. Nu orice utopie eșuează în totalitarism, dar orice totalitarism are în structura sa o motivație utopică.

Nevrozele tranziției (ce pare că nu se mai sfîrșește!) determină inevitabil o alegere între adoptarea valorilor autonomiei individuale, în care se acceptă ordinea bazată pe tensiuni și contradicții (variante anti-utopică), și respingerea modernității în numele idealurilor colectiviste-salvacioniste (variante neo-utopică).

Ce crud sentiment este „*alegere*” pentru omul ce a trăit într-un sistem ce nu-i permitea acest lucru!

Mai ales acum, cînd este vorba despre o alegere personală, și nu una comunitară. Individul simte nevoia să aleagă între aceste două directive. De cele mai multe ori o alege pe ultima. E mai simplă. Născocită din istoria sa recentă, trăită deja, asumată și experimentată.

„În 1986, la o populație mondială estimată la 4,816 miliarde de oameni, 1,747 miliarde de oameni trăiau în țări cu regim democratic, 1,121 miliarde în țări semi-democratice, iar 1,947 miliarde erau captivii unor regimuri totalitare. Așadar, libertatea nu era corect distribuită și nu era aceeași pentru toți” (Jean-François Revel).

Să începem.

Libertatea, iată!, este și ea supusă progresului. Acum sîntem cu toții liberi. Este anul 2009.

Libertățile cîștigate după căderea comunismului au generat în toată Europa Centrală și de Est un sentiment de învigorare, de bucurie, o forță și o emoție puternice; însă, totodată, indivizii s-au simțiti demoralizați, pierduți în nou-apărutul haos, pentru că acum nimeni nu mai are grijă de ei, nimeni nu le mai planifică nici cît și nici cum să lucreze, nimeni nu le mai planifică viitorul. Femeile nu mai știu cîți copii să nască, bărbații nu mai știu cît să muncească. „*Gura de oxigen*” a dispărut....

Dispariția Uniunii Sovietice, acel Mare Celălalt, Adversarul absolut, a lăsat Occidentul fără un simbol precis al „*dușmanului*”. Mai mult decît atît, acum trebuie ca Occidentul să asimileze omul post-comunist în marea bucurie occidentală și să-l învețe noile reguli. Lucru

care nu este ușor. Mult salutata apariție a societăților democratice în lumea fostă comunistă s-a dovedit un element nu lipsit de probleme. Dacă imediat după 1990 exista un extraordinar entuziasm civic, existau lozinci optimiste și pline de încredere în noua ordine occidentală, iar toate aceste societăți foste comuniste erau gata să o îmbrățișeze, iată că acum, după șaisprezece ani, țările Europei Centrale și de Est au înțeles că sînt lăsate să se descurce singure, pentru că Occidentul nu este chiar atît de dispus să le accepte ca parteneri cu drepturi depline ai „*clubului*”. Iar corupția politică, frustrările economice, dispariția culturală din aceste țări sînt ingrediente care contribuie azi la ascensiunea fenomenelor de masă precum panica, credința în miracole, așteptările milenariste. Cînd oamenii au început să înțeleagă că emanciparea politică nu aduce cu sine și bunăstarea economică, mulți au început să recurgă la acele sentimente de nostalgie față de zilele demult apuse ale certitudinilor autoritarismului.

„Comunismul a fost forțat să se autoaneantizeze. Însă el a aneantizat în prealabil tot ceea ce compunea o societate, un stat, o economie, o justiție, o civilizație. Succesorii săi nu au mai avut nici un punct de sprijin pentru a reface ceva... pentru ca partidul-stat să dispară, trebuia ca el să fi distrus totul, să nu mai aibă nimic de ucis, și abia atunci el devine de prisos... de aceea ieșirea din comunism este ceva, iar ieșirea din consecințele sale este altceva.” (Jean-François Revel)

„Ciclul evenimentelor care s-a deschis odată cu Revoluția Rusă s-a închis definitiv... ca o forță de iradiere în imaginarul colectiv al stîngii internaționale... Cadavrul leninismului, deposedat de toate ornamentele puterii, își dezvăluie realitatea jalnică și deplorabilă.” (Ernest Laclau)

Să ne gîndim doar că atît Occidentul (care nu știa ce e ăla comunism, căci dizertațiile filosofice nu folosesc la mare lucru), cît și țările post-comuniste (care nu au avut o lungă experiență a libertății mult trimbițate în Occident) au crezut deopotrivă că trecerea de la comunism la capitalism va fi o joacă de copil, iar azi lucrurile nu mai sînt foarte clare. După nouăsprezece ani, se vede că nu e chiar așa. Societățile foste comuniste porneau pe un drum necunoscut, neproiectat de nimeni, inexistent pe nici o hartă, fără schițe, iar cea mai dureroasă parte a dezastrului era economia. Ca să existe o redresare economică, trebuia să existe mai întîi o economie, ori tocmai economia a fost aneantizată în comunism (pentru că, se știe, comunismul nu este un sistem economic, ci unul politic, care, pentru a se putea impune, are nevoie să distrugă economia). Fără bani nu poți pleca la drum.

„Cu o economie comunistă nu se poate face nimic, ea este ca și inexistentă, iar orice planuri de pompărie a banilor din Occident către economiile foste comuniste erau sortite eșecului, pentru că o țară care iese din comunism nu se găsește la nivelul la care era cînd a intrat în comunism, ci mult mai jos - asta dacă nu cumva nu se găsește nicăieri.” (J.-F. Revel)

„Ne-am întors de unde am plecat. Leșiți din hibernare, oamenii post-comuniști au văzut că naționalismul, familia, religia, economia, capitalismul, proprietatea privată, arta, cultura, democrația parlamentară, dreptul întreprinderilor, pluralismul sindical, libertatea presei și a cuvîntului, libertatea comerțului și a prețurilor, toate acele probleme din secolul al XIX-lea trebuiau acum recuperate de statele est-europene... la sfîrșitul secolului XX! Dar se știe că omul nu obosește niciodată să ia totul de la capăt, nici măcar propria prostie, ale cărei consecințe le lasă în plata urmașilor.” (J.-F. Revel)

Ce peisaj dezolant. Sărăcia ajunsă la paroxism, uneori la anarhie, lipsa plăcerilor și lingerea rănilor par să nu aibă sfîrșit. Comunismul a fost o idee, iar nebulnia spiritului uman a imaginat această utopie, din ale cărei consecințe mizerabile încă încercăm să ieșim. Cînd vom reuși oare? Vom reuși?

Știm bine, fie că o recunoaștem sau nu: comunismul și-a tras seva din noi, din fiecare din cei ce trăiesc aici, în această periferie europeană. Altfel nu pot înțelege cum o astfel de nebulie a putut avea un asemenea succes ideologic, în ciuda falimentului său practic și a nenumeratelor sale victime.

O VOCE: Un pahar cu apă!

JUDECĂTORUL: Vă rog să luați loc. Sîntem în fața unui tribunal al poporului.

CEAUȘESCU: Nu recunosc nici un tribunal în afară de Marea Adunare Națională.

JUDECĂTORUL: Marea Adunare Națională s-a desființat. Noul organ al puterii este altul.

CEAUȘESCU: Lovitura de stat nu poate fi recunoscută.

JUDECĂTORUL: Noi judecăm după noua lege, adoptată de către Consiliul Frontului Salvării Naționale. Te rog să te ridici în picioare, inculpat.

CEAUȘESCU: Citiți Constituția țării.

JUDECĂTORUL: Am citit-o, o cunoaștem și nu este cazul să dai dumneata indicații să citim Constituția țării. O știm mai bine decît dumneata, care n-ai respectat-o.

CEAUȘESCU: Nu voi răspunde la nici o întrebare.

Cine e de condamnat?

Trebuie să existe un Adversar. Trebuie să existe un vinovat pentru toate acestea - par să strige într-un glas oamenii-masă.

Pentru că acum individualismul liberal este văzut ca fiind ipocrit, iar parlamentarismul pare doar o rampă de lansare pentru politicienii corupți. Acum se face apel la viziunile agrariene, pastorale ale purității etnice: pentru oamenii din fostul bloc comunist europenii occidentalizați sînt niște cosmopoliți fără rădăcini, care nu sînt capabili să resimtă chemările etnicității. Aceste societăți par acum să sufere de un sindrom narcisist și, cu cît se admiră mai mult (făcînd apel la rădăcinile lor etnice, la o istorie pierdută în negura vremurilor și la un trecut eroic greu de înțeles de către occidentali), cu cît se simt mai fericite cu propriile virtuți eroice, cu atît sînt mai tentate să-și anatemizeze vecinul, pe Celălalt, Adversarul.

Decomunizarea (ca și denazificarea de după 1945) reprezintă un efort imens. Un efort al deconstrucției și al reconstrucției, un proces mental, cultural și psihologic, un proces politic, economic și legal. Renunțarea la rolul de actor „pasiv” al sistemului a fost urmată de un sentiment de frustrare, anxietate colectivă, dezorientare și, mai recent, deziluzie.

Să scăpăm de toate astea prin respingerea, într-o primă fază, a „ne-democrației”, pentru că secolul XX a fost veacul confiscării popoarelor de către propriii lor conducători. În ignoranța lor, oamenii sînt capabili să conceapă și să edifice instituții politice mai raționale decît sînt ei înșiși, ba chiar să le așeze deasupra lor în încercarea stupidă de a clădi o lume „mai bună”. Popoarele nou apărute pe scena largă a democrației mondiale, altfel destul de apatice și vlăguite, au preferat eșecul succesului, nefericirea fericirii, forța dreptului și violența justiției - și toate acestea numai pentru a conserva iluzia că undeva, cîndva, lumea va fi mai bună și toți vom fi egali.

Omul-masă este „mortul viu” al lui Žižek, acel individ redus la indiferență absolută față de propria existență și față de sistem.

„Diferența dintre nazism și stalinism, dintre lagărul de concentrare și gulag este condensată în opoziția dintre cele două personaje care ocupă spațiul de dincolo de tragedie: musulmanul (mortul-viu, redus la indiferență absolută față de propria existență) este produsul tratamentului nazist, pe cînd tratamentul stalinist produce acuzatul care mărturisește; în timp ce musulmanul (numit așa pentru că musulmanii acceptau fără nici o împotrivire orice tragedie din această viață ca fiind dorința lui Dumnezeu) este redus prin teroare fizică, victima procesului public (acuzatul din gulag) trebuie să ia parte la propria sa degradare publică, renunțînd activ la propria demnitate.” (Slavoj Žižek)

Post-comuniștii au participat la auto-reproducerea sistemică: unii au fost susținători activi

ai statu-quoului, alții au participat pasiv la un sistem totalitar; unii au fost trădători, alții trădați.

Inocenți am fost și atunci, inocenți sîntem și acum. Așa cred în aceste clipe. Am refuzat (ne-am refuzat, mai exact) să înțelegem ce ni se întîmplă, ce trăim și unde trăim și astfel nu am putut renunța la ceea ce aveam atunci, iar acum ne zbatem să ieșim din ororile comunismului.

— *Și în comunism, și după, majoritatea era la fel de inocentă. Problema e: cum erau elitele? Pentru că elitele înțeleg lucrurile. Iar elitele nu cred că au fost inocente nici înainte și nici după.*

— *Puteau fi inocente elitele?*

— *Nu, nu puteau fi inocente, pentru că ele, din moment ce au avut un interes în mersul lucrurilor, nu mai puteau fi inocente. Elitele au întotdeauna interese și le au pentru că pricep cum merg lucrurile.*

În plus, Uniunea Europeană și mai ales „acquis-ul comunitar” reprezintă un „marxism albastru” de cea mai bună calitate. Eu sînt convins că Marx, dacă ar mai fi trăit astăzi și ar fi citit proiectul U.E., ar fi exclamat ceva de genul: „Perfect, exact asta spuneam și eu, deși ceva mai filosofic, cu un secol și ceva în urmă”.

U.E., ca și Rusia sovietică, are un Plan Valev, atîta doar că îi spune „acquis comunitar”.

U.E., ca și Rusia sovietică, are „comisari” (pentru extindere etc.), atît doar ca sînt mai puțin eficienți decît cei sovietici. Și dacă mai continuăm, putem găsi multe alte similarități (spre exemplu: un Soviet Suprem - Parlamentul European). Marea diferență între comunism (și fascism deopotrivă) și democrație a fost cel mai bine subliniată de Pavese, care spunea ceva de genul: „Să nu uităm că democrația este întemeiată pe o promisiune umanitară și nu pe un vis absolut”.

— *Cum comunismul și fascismul sînt întemeiate pe vise absolute, promisiunea umanitară a democrației nu va reuși niciodată să le facă față.*

— *Și știi unde vezi acest lucru cel mai clar? Marii democrați ai tuturor timpurilor au cedat tentației absolutismului comunist sau fascist (chiar dacă după o vreme și-au revenit), marii absolutiști nu au cedat niciodată tentației democratice. Sau cel puțin nu știu eu nici un exemplu.*

(discuție via e-mail cu Cosmin Marian)

„Unele dintre poveștile post-socialismului îi descriu pe cavalerii know-how-ului occidental repezindu-se să-i salveze pe cei aflați în primejdie în Europa de Est. Ele prezintă socialismul (împotriva pretențiilor sale evoluționiste) nu ca pe apogeul dezvoltării sociale umane, ci ca pe o fundătură pe drumul progresist spre capitalism, la care est-europenii trebuie să fie readuși. Scenariul salvării are două variante comune: «terapia de șoc» și «big bang-ul». Prima variantă compară fostul bloc comunist cu o persoană bolnavă psihic - adică socialismul l-a făcut să înnebunească și este treaba Occidentului să-i redea sănătatea. Cea de-a doua variantă presupune că istoria abia acum începe (împotriva lui Fukuyama?!), că înainte de '89 zona a fost pustie și goală. În timp ce imaginea «terapii de șoc» îi prezintă pe consilierii occidentali ca pe niște doctori, «big bang-ul» îi face întruchiparea lui Dumnezeu”. (Katherine Verdery)

O trăsătură comună a retoricii politice de după 1989 este invocarea atrăgătorului termen de „stat de drept”, împreună cu ale sale definiții și semnificații (germanul Rechtsstaat, românescul „stat de drept”, ungureșcul jogallam sau rusescul pravo gosudarstvenno). Numai că invocarea acestui concept de stat de drept nu este nicicum suficientă. El nu este decît un „simbol” politic. De exemplu, în România ultimilor ani acest concept al statului de drept este tot mai rar folosit în retorica politică. Politicienii români par să fi „înțeles” deja toate străfundurile conceptului, pentru că acum nu-și mai pierd vremea cu utilizarea și explicarea acestui termen, ci au trecut la altele mai trendy, mai populiste. Au trecut la „simbolurile de integrare”. Cu asta ne amăgim acum.

„Occidentul este și va rămîne în anii ce vin cea mai puternică civilizație. Acum puterea sa, raportată la o civilizație sau alta, este în declin. Așa cum Occidentul încearcă să-și reafirme valorile și să-și protejeze interesele, societățile non-occidentale se confruntă cu o alegere. Unele încearcă să egaleze sau chiar să întrecă Occidentul și să i se alătore sau să țină pasul cu acesta. Alte societăți confucianiste sau islamice încearcă să-și extindă puterea economică sau militară pentru a rezista împotriva Occidentului sau pentru a echilibra situația. O axă centrală a politicii în lumea posteroară Războiului Rece este cea a interacțiunii puterii și culturii occidentale cu puterea și cultura civilizațiilor non-occidentale... Exact în afara Europei s-au produs marile schimbări, în special în China și în Uniunea Sovietică. Războiul ideilor se află la sfîrșit. Cei ce cred în marxism-leninism trebuie să continue a exista în locuri precum Managua, Pyongyang și Cambridge, însă peste tot democrația liberală a triumfat... Iar totul va fi (citînd din Fukuyama) mai degrabă plicticos.” (Samuel P. Huntington)

La balconul său dictatorul pare inocent...
Fiecare om insistă să fie inocent și pentru asta este în stare să acuze întreaga lume și întregul cer.

Part II. The pure white...

Cin' zboară prin viscol așa de tîrziu
În noapte? E tatăl cu scumpul lui fiu.
El ține copilul lipit de-al său piept,
Veghează asupra-i cu ochiul deștept.

— Copile, tu tremuri; ți-e frică; ce ai?
— Nu vezi, tată dragă, pe-al ielelor crai,
Cu lungă lui coadă, coroană purtînd?
— Copile, e ceața purtată de vînt.

„O, dragă copile, o, vin ca să-ți fac
La jocuri frumoase, să-ți fie pe plac.
Flori mîndre, pestrițe, din plai strînge-vei,
Și maica te-mbracă în aur de vrei!”

— Ah, tată, ei, tată, auzi ce mi-a zis,
Ce craiul în umbră șoptind mi-a promis?
— Taci molcom, copile, și fii liniștit,
E vîntul ce-n veștedul crîng a vuit.

„O, vrei tu, copile, cu mine să vii?
Surorile mele cu drag te-or păzi.
Din apă ies ele cînd este senin
Și-n cînturi și-n jocuri te leagă lin!”

— Dar, tată, ah, tată, nu vezi la un loc,
Prin negură, ielele prinse în joc?
— Văd, dragă copile, eu văd lămurit
Cum ramii își mișcă un plop girbovit.

„Frumos ești, copile, și drag tu îmi ești;
Te smulg cu puterea, deși te ferești!”
— Ah, tată, iată-l, mă prinde-acum, vai!
Acum mă strivește al ielelor crai.

Bătrînul cu groază fugaru-ntetește;
Copilul ce geme de sîn și-l lipește.
Abia el ajunge acasă cu chin...
Copilul de spaimă-i murise la sîn.

(Johann Wolfgang von Goethe, “Erlkonig”, traducere de Șt. O. Iosif, “Craiul ielelor”)

„Cum de am putut fi atît de nebun încît să cred că această societate detestabilă ar putea lăsa un inocent ascuns în mulțime să trăiască și să iubească în pace?”
(Michel Tournier)

Part III. Grotescul inocenței

În privința moralei...

Sîntem tentați să ridiculizăm viața zilnică mai degrabă prin accesul la acțiuni grotești decît la cele ce țin de un comportament standard - socialmente și moralmente acceptat de toată lumea. Regulile sînt absurde, convențiile la fel. Sînt fără conținut. Nu te poți încrede în ele.

Inocența testează validitatea standardelor și convențiilor sociale.

Cum mă pot raporta la cei din jurul meu cînd sînt nevoit să conviețuiesc cu cei pe care nu-i cunosc?

Vai!

Rousseau afirma că omul s-ar naște pur, blînd și inocent în sînul naturii, dar societatea este cea care-l convertește. Ea este marea corupătoare, pervertindu-l spre rău. Însă această teorie bucolică și elegantă a fost dată repede la o parte de umaniștii care nu au găsit nicăieri omul singur și pur. Așadar, ce nu vedem nu există.

Lupta împotriva puterii, indiferent că forța publică a fost preluată de un singur om sau de o mulțime, și-a găsit forma cea mai bună în preceptele moralei, pentru că, în fața dezgustului și a torturii, ea, morala, a răspuns mereu cu egalitate și dreptate.

Valorile în Ruanda:

„Acțiunea umană e determinată pe de o parte de valorile culturale, iar pe de altă parte de mijloacele omologate social pentru a le atinge. Înțeleg prin valori culturale țelurile finale sau intermediare care sînt considerate drept scopuri adecvate ale activităților umane într-o societate dată.

Într-o societate stratificată, cum e cea din Ruanda, e posibil ca fiecare palier să aibă setul propriu de valori, cu toate că unele valori care își au originea într-un grup pot să se extindă și la altele. Să începem cu batutsi. Cînd un batutsi este întrebat ce își doresc în cel mai înalt grad oamenii din grupul său, răspunsul vine imediat: copii și vite. Întrebarea următoare, De ce?, evidențiază faptul că acestea nu sînt valori ultime, urmărite de dragul lor, ci valori intermediare, mijloace pentru a atinge alte scopuri, mai abstracte. Acestea din urmă ar putea fi puterea (amaboko) și reputația (ugukomera). Puterea e înțeleasă aici în conexiune cu persoanele (putere asupra cuiva) mai degrabă decît cu lucrurile (puterea de a face ceva). Puterea e abilitatea pe care o are o persoană, relaționată cu o alta, de a o obliga pe cea din urmă să facă sau să nu facă ceva (sub amenințarea suferinței cu o privațiune severă). În Ruanda a fi puternic înseamnă a fi apt de a pretinde de la alții un tribut în muncă sau în natură ori de a sprijini pretențiile cuiva de a obține avantaje de la rege. În al doilea caz presiunea poate rămîne nedefinită și indirectă: de exemplu, o amenințare de a refuza sprijinul ce-i poate fi necesar mai tîrziu persoanei căreia i se cere acum să satisfacă o cerere. Noi dorim să avem vite - ne spun subiecții - deoarece, dînd una sau două unui bahutu, el devine clientul nostru (mugaragu) și atunci el trebuie să facă, în bună măsură, ceea ce îi cerem să facă. Vrem, de asemenea, să avem vite pentru a ne face vasal un alt batutsi, căruia îi lipsesc. Serviciile așteptate de la un vasal nu sînt manuale, ci de influență, căci vasalul va spori influența stăpînului prin intermediul propriilor relații familiale și va fi util, prin iscusința sa diplomatică, în conducerea intrigilor stăpînului. În sfîrșit, noi dorim să devenim vasali ai marilor șefi sau chiar ai regelui - spun acești oameni - pentru că astfel sîntem sub protecția cuiva foarte important, obținem vite mai multe, ceea ce ne permite să avem mai mulți clienți.

Un batutsi dorește totodată în mod deosebit să fie privit ca avînd un ubugado. Asta înseamnă calitatea de a fi om. Ea include încredere în respectarea promisiunilor, gen-

erozitate față de prieteni, dărnicie față de săraci, curaj moral în acceptarea responsabilităților. Într-o societate în care relațiile de inferioritate și superioritate sînt predominant personale, în sensul că autoritatea e rareori abstractă (o lege, un principiu) și de cele mai multe ori e identificată cu o persoană (șef, rege, stăpîn), accentul e pus pe fidelitatea în relațiile personale.

O altă calitate de care batutsi sînt extrem de mîndri este itonde. Ea ar putea fi tradusă prin stăpînire de sine. A-ți pierde firea, a manifesta emoții violente prin strigăte este, efectiv, o rușine. Furia, în speță, nu trebuie să se manifeste violent....

Aceste valori erau urmărite cu încăpăținare de ruandezii, dar, ca în orice altă societate, mijloacele pentru atingerea lor erau prohibite în anumite împrejurări. Furtul este rareori acceptat din punct de vedere cultural ca practică obișnuită în vederea îmbogățirii. Valorile definite social trebuie atinse cu mijloace socialmente acceptate... Unele reguli de acțiune, oricare ar fi originea lor și întemeierea lor filosofică, sînt parte a moștenirii culturale în orice societate, [...] iar teama de a fi considerați de ceilalți drept lipsiți de loialitate sau demnitate, groaza de a fi disprețuiți de familie îi împiedică pe mulți să încalce regulile.

Să încercăm acum să arătăm cum e conceput în cultura ruandeză răul moral. Imana - zeul - nu este paznicul ordinii morale. Uneori el este privit ca autorul acesteia, în sensul că ar fi putut decide, de exemplu, că oamenii nu trebuie să fure, dar este clar că atunci cînd un om fură vitele altuia, Imana nu este ofensat personal de acest lucru. Ceilalți agenți ai lumii supranaturale au o și mai slabă legătură cu valorile etice. Nu există nici pedeapsă după moarte.

Astfel, etica ruandeză nu este structurată pe o bază religioasă, cum ar fi credința în Dumnezeu [...] și atunci ne întrebăm: sînt oare concepțiile lor etice integrate? La suprafață ele constau, ca orice cod moral, într-o multiplicitate de prohibiții, ordine și sfaturi. Au ajuns ei oare la o sinteză a acestor elemente separate, prin reducerea acestei multiplicități la unul sau cîteva principii? Sau pot ei da o definiție a ceea ce este bun și rău?

Două principii domină cîmpul relațiilor umane în Ruanda: inegalitatea oamenilor și autoritatea nelimitată.

Pentru ruandezii toți oamenii au o natură comună (ei sînt, în ultimă instanță, descendenți din același strămoș), dar există diferențe fundamentale între caste (batutsi sînt inteligenți, ațși să comande, rafinați, curajoși și cruzi, iar batwa sînt gurmanzi, loiali față de stăpînii lor batutsi, leneși, curajoși la vînătoare, nestăpîniți)... Această temă a inegalității e absorbită și de organizarea politică indigenă. Conform concepțiilor occidentale, orice autoritate este definită nu numai în raport cu oamenii care i se subordonează, ci și cu problemele care-i cad în competență. Un om care îi dă ordine altuia, deoarece se află pe niveluri ierarhice diferite, poate fi considerat egalul său în alte situații. În Ruanda aproape că nu există sferă a vieții în care un inferior să fie scutit de amestecul superiorului său. Deoarece batutsi sînt considerați esențialmente superiori față de bahutu, nu există nici un domeniu în care ei se pot simți egali. Această atitudine a fost transferată în orice situație ierarhică." (J. J. Maquet)

În Occident cum e?

Din copilărie, cînd îmbrăcăm haina inocenței - urmînd ca undeva pe la mijlocul vieții să o dăm încet-încet jos -, am fost perfect de acord cu ideea că morala este un element esențial al... progresului uman. Așadar, fiecare individ în parte trebuie să contribuie individual la acest progres. Linia progresului uman/moral este trădată prin prisma solidarității umane, adică prin acea abilitate de a vedea tot mai multe diferențe tradiționale ca fiind neimportante atunci cînd sînt comparate cu apropierea în ceea ce privește capacitatea de a te gîndi la oameni extrem de diferiți față de noi înșine ca fiind incluși în domeniul lui „noi”. Toate trebuie făcute însă cu bun-simț, termen atît de drag moralistilor de pretutindeni, concept fierbinte în Occident, dar destul de rece și pustit, parșiv și „ne-elegant” în Orient (Europa de Est încearcă acum să-i cuprindă nemărginirea). Occidentul vede bunul-simț ca pe un mod de adaptare socială și un tip de comportament prin care morala și-a exprimat mereu forța și vitalitatea; însă același bun-simț este în partea estică a Europei un fel de

morală a simpatiei, a milei, a compasiunii, a altruismului și a devotamentului, cumulate cumva cu o morală eudemonistă - plăcerea sau utilitatea ca reper ultim, ca scop în sine, scop egoist, propice „omului vulgar”:

„Acel om vulgar provine din aceste țări absurde, ieșite din implozia blocului comunist, iar comunismul, se știe, nu a dezvoltat în om sentimentalismul, ci, dimpotrivă, la ex-comuniști predomină mai degrabă brutalitatea. Nu vă încredeți în ideologiile solidarității.” (Michel Houellebecq)

De altfel, prin simplul fapt că un individ aparține unei mulțimi, el coboară pe scara civilizației. Izolat, el poate fi un tip cultivat, în mulțime însă este un instinctual, un barbar. Dispariția personalității conștiente, preponderența personalității inconștiente, orientarea într-un același sens, prin sugestie și contagiune, a sentimentelor și ideilor, tendința de a transforma de îndată în acte ideile sugerate - iată care sînt caracteristicile principale ale individului mulțimii.

Cînd v-ați dat seama că sînteți heterosexual?

„O cam ducem din frenezie în frenezie, spre victoria finală: boala și moartea”. (Vasile Morar)

În Occident nu există artă erotică. Nu învățăm să facem dragoste, nu învățăm să oferim plăcere, nu învățăm să producem plăcere celorlalți, nu învățăm să maximizăm plăcerea prin plăcerea celorlalți. În schimb, avem în Occident o știință sexuală - scientia sexualis - , despre sexualitatea oamenilor, nu despre plăcerea lor, ceva care nu va viza cum să maximizăm plăcerea, ci va căuta adevărul a ceea ce este un individ sexual: adevăr al sexului, nu intensitate a plăcerii.

În ce scop (ne) perpetuăm? În scopul plăcerii personale (hedonismul pre-creștin) sau din dorința de a perpetua specia (post-creștinism)?

Deseori a reușit să mă uimească violența cu care preoțimea - și în special cea ortodoxă - privește subiectul sexualității. Căsătoria, spre exemplu, este pentru ei nu o formă ceva mai „relaxată” a sexualității dure, vegetative, animalice, ci o unire a bărbatului cu femeia, mijlocită prin și de puterea divină.

„Biblia aruncă asupra acestei probleme, sexualitatea, o lumină ciudată. Citind începutul Facerii, sîntem alertați de o contradicție flagrantă ce desfigurează acest venerabil text”, spune Michel Tournier.

Se spune că Dumnezeu a făcut omul după chipul și asemănarea Sa, „parte bărbătească și parte femeiască i-a făcut”. Dumnezeu „i-a binecuvîntat și le-a spus: «Creșteți, înmulțiți-vă, umpleți pămîntul și supuneți-l...»” Ceea ce uimește este acest pasaj neașteptat, în care se trece de la singular la plural și care e de-a dreptul de neînțeles, cu atît mai mult cu cît zămisirea femeii din coasta lui Adam nu intervine decît mult mai tîrziu, în capitolul al doilea al Facerii. Totul devine mai clar dacă se păstrează singularul în fraza pe care o citează scriitorul: „Dumnezeu l-a făcut pe om dupa chipul și asemănarea Sa, adică bărbat și femeie în același timp. El îi spune: «Creșteți, înmulțiți-te, umple pămîntul și supune-l... Mai tîrziu Dumnezeu constată că singurătatea pe care o implică hermafroditismul nu e bună”, continuă Tournier.

„Îl cufundă pe Adam în somn și îi ia nu o coastă, ci o parte, pîntecele, adică organele sexuale feminine, din care face o ființă independentă. Dacă acesta este adevărul, atunci trebuie judecată cu asprime pretenția căsătoriei, care este aceea de a încerca să împreuneze din nou cît mai strîns și cît mai indisolubil ceea ce a fost despărțit. Nu uniți ceea ce Dumnezeu a despărțit!” (Michel Tournier)

Să folosim un subterfugiu:

Banchetul lui Platon, acolo unde Aristofan vorbește despre androginism:

„La început omul era o ființă suficientă sieși din punct de vedere sexual, un androgin cu toate attributele femininului și masculinului. Acest strămoș al omului avea patru mâini, patru picioare și două fețe, avea o formă sferică, precum și organele genitale ale ambelor sexe. Deci nu era de mirare că această ciudățenie de androgin era îndrăgostit de sine. Și totuși invidioșii zei consideră că această ființă trebuie pedepsită pentru hybrisul său. Astfel că omul primordial este tăiat cu un ferăstrău în două jumătăți, care de acum înainte se vor numi bărbat și femeie; și fiecare dintre ei va fi blestemat să alege, cu sufletul însingurat, în căutarea jumătății sale, de care a fost despărțit, pentru a înțelege că partea nu este întregul, iar omul nu este zeu. De atunci ambele jumătăți caută un sprijin din partea lui Eros, care are puterea să reunească ceea ce și-a aparținut cândva și să-l ofere din nou pe om sieși.” (Peter Sloterdijk)

Raporturile religiozității cu sexualitatea sînt extraordinar de intime, indiferent dacă aceste raporturi sînt conștiente sau inconștiente, parțial directe sau indirecte. În acest sens putem aminti reprezentările și simbolurile magice și animiste, în care există astfel de relații.

Dacă privim în istorie, vedem că în fiecare epocă a existat cel puțin un om, o personalitate care a reprezentat simbolul sexual în strînsă legătură cu religia, indiferent care este aceea. Îl putem aminti aici pe marele Hercule ce străbătea pămîntul urmat fiind de nimfa Omfala, cea mai frumoasă femeie, care cădea pradă dorințelor sexuale ale marelui erou. Pe atunci pudoarea era ignorată, castitatea n-avea nici o importanță. În paradisurile primitive gemetele femeilor și urletele masculilor nu trezeau atenția nici unui „apărător al moralei publice”, care este un produs al epocii moderne. Plangona, Philena sau Myrrina erau curtezanele „intelectuale” ale lui Sofocle, Socrate și Demostene.

Mai tîrziu, în era creștină, Magdalena apare ca simbol al sexualității convertit în religie. După tradiția catolică, ea era o păcătoasă cu numele de Maria, care a trăit în lux și plăceri în Magdală. Aceași tradiție crede că ea a fost „posedată” de șapte demoni, o aluzie evidentă la cele șapte păcate principale. Ea este tipul păcătoasei pentru care nu există nici o nădejde de schimbare. Totuși schimbarea a venit cînd pe pămînt apare Mesia, iar Magdalena, fermecată de puritatea sufletească a acestuia, pășește pe calea religioasă.

Pe treapta religiozității etice se dezvoltă acum, în locul diferitelor forme ale motivelor magice, două relații tipice ale opoziției față de sexualitate: fie abstenența sexuală, privită ca mijloc central al căutării mistice a mîntuirii prin izolarea contemplativă de lume, fie atitudinea ascetică, conform căreia veghea ascetică rațională, stăpînirea de sine, este periclitată de caracterul irațional al acestui unic act (sexual), care, cel puțin în forma sa ultimă, nu poate dobîndi o formă rațională.

Secolul al XVII-lea - aici s-ar găsi începutul unei epoci de reprimare, specifică societăților numite burgheze și de care, pare-se, nu ne-am eliberat încă. A-i spune sexului pe nume devine acum ceva păgubos și anevoios. Pastorală catolică și-a asumat drept datorie de căpătîi grija de a opri să treacă tot ce ar avea vreo legătură cu sexul (interzicerea unor cuvinte, decența expresiilor).

S-ar putea trasa o linie ce ar duce de la pastorală secolului al XVII-lea direct la ceea ce a devenit proiecția ei în literatură, cu deosebire în literatura „scandaloasă”. Marchizul de Sade spunea: „Se cuvîne a da în istorisirile voastre” (spovedaniile celor ce mergeau la preoți) „amănunte cît mai numeroase și cît mai deslușite; nu vom putea aprecia în ce măsură patima ce o istorisiți se referă la moravurile și la firea omenească decît în măsura în care nu puneți sub obroc nici una din împrejurări.”

Societatea secolului XX, modernă și „clericizată”, a încercat să reducă sexualitatea la cuplu - la cuplul heterosexual și, pe cît posibil, legitim. Și atunci se ivește întrebarea: familia secolului XX este într-adevăr o celulă monogamă și conjugală? Poate că da, într-o oarecare măsură, dar ea este în același timp și o rețea de plăceri. Este o societate a per-

versiunii scînteietoare, și nu pentru a-i face în ciudă puritarismului medieval ori ca un fel de contrareacție la ipocrizia sa. Ea e perversă realmente și în mod direct. Alcătuirea omului, fiziologia sa, „logica minții” și „logica inimii” îl fac să caute nestingherit, profund, frenetic epuizarea tuturor plăcerilor, dorințelor și tentațiilor „lumești”. Însă așa cum există unii care doresc atingerea ideaticului tuturor plăcerilor, există și alții care caută, aproape hipnotic, atingerea ascezei, a purității spirituale, și caută să refuze corpul și nimicnicia dorințelor lui.

În privința unui Dumnezeu...

„13 mai 1938. Inversiunea benignă. Ea constă în restabilirea sensului valorilor pe care le-a răsturnat inversiunea malignă. Satana, răul absolut, stăpînul lumii, ajutat de cohortele lui de magistrați, prelați, generali, așază în fața lui Dumnezeu o oglindă. Prin această operație stînga devine dreapta, dreapta devine stînga, binele este numit rău, răul este numit bine... Una din inversiunile maligne cele mai clasice și mai ucigașe a dat naștere ideii de puritate. Puritatea este inversiunea malignă a inocenței. Inocența înseamnă dragoste față de ceea ce există, acceptarea cu zîmbetul pe buze a hranei cereștii și pămîntești, ignorarea alternativei infernale puritate-impuritate. Din această sfințenie spontană și parcă nativă, Satana a făcut o maimuțareală care-i seamănă și care este exact opusul ei: puritatea. Puritatea este groază de viață, ură față de om, pasiunea morbidă pentru neant... Omul bîntuit de demonul purității seamănă în jurul său pustiul și moartea. Purificarea prin religie, epurarea politică, păstrarea purității rasei - multe sînt variațiunile pe această temă atroce, dar toate ajung, monoton, la crime nenumărate al căror instrument este focul, simbol al purității și simbol al iadului.” (Michel Tournier)

Cultura noastră contemporană este o scenă a ateismului și hedonismului, este o lume a „lumii” în care nimeni nu îndrăznește să-și mărturisească public credința, iar asta înseamnă că sîntem credincioși în secret - nu ne mai permitem nici măcar obiectivizarea Absolutului.

Bătălia se dă între Socrate și Hristos... Între călătoria interioară a reamintirii și renașterea prin șocul întîlnirii exterioare.

Cînd vorbim despre Dumnezeu, despre cine vorbim exact? Pentru că noi citim în Biblie că Dumnezeu este cel care-i dojenește pe Adam și Eva, îl însărcinează pe Noe cu salvarea lumii, încheie alianțe cu Avraam sau îi vorbește lui Moise. Povești frumoase, dacă ținem cont că predicile teologilor ne vorbesc despre un Dumnezeu atemporal, infinit, atotștiutor și atotputernic, o Ființă pentru tot ceea ce există.

Ne-am obișnuit să acceptăm toate aceste atribute, toate aceste predici despre El, dar fără să înțelegem exact dimensiunile atributelor sale, pentru că omul nu știe ce înseamnă să fii în afara timpului, nu știe ce este atotputernicia, omnipotența, nu știe ce înseamnă să creezi ceva ex nihilo, nu știe ce este omnisciența, omniprezența, identitatea dintre Ființă și Existență.

(Am însă o problemă cu această creație ex nihilo: cum a putut crea Dumnezeu lumea din nimic cînd El există deja?)

În ajutor ne sare imediat chiar creștinismul, care ne propune un intermediar: Iisus Hristos. Cel care are o dublă natură: este Dumnezeu al creștinilor și este un om între oameni. Și în privința lui Hristos sînt cîteva lucruri neclare, cu toate că sîntem convinși că el a existat, viața lui este reală, el este cel ce ne-a propovăduit prin învățăturile sale și tot el este cel care s-a rugat la Dumnezeu pentru noi, pentru iertarea păcatelor noastre. Însă ceea ce este cam neclar este întruparea lui în Sfînta Treime. Dar putem să trecem cu vederea acest amănunt, de vreme ce el și-a pus viața gaj pentru noi.

„...pe cine interesează datarea cu ajutorul carbonului a giulgiului de la Torino? Crezi că lumea și-a schimbat convingerile cînd a auzit că nu era decît o înșelătorie medievală? Credința, ai tu impresia, stă într-o bucată de pînză putrezită? Dar alt fragment m-a șocat

cu adevărat, unde ai scris despre Dumnezeu însuși. Afirmi că știi ce sau cine este: un personaj literar, zici tu, ca desprins dintr-un roman. Susții că mințile cele mai luminate sînt gata să formuleze o presupunere informată asupra persoanei care l-a inventat pe Yahveh, că dovezile indică o femeie care ar fi trăit în jurul anului 1000 î.Hr., Batșeba, hitita care s-a culcat cu David! O romancieră care l-a inventat pe Dumnezeu! Mințile cele mai luminate ar muri mai degrabă decît să facă o asemenea presupunere. Ai de-a face cu forțe pe care nici tu, nici un alt om de pe lume nu le poate cuprinde. Mergi mai departe și afirmi că și Iisus a fost un personaj, în cea mai mare parte născocit de Sfîntul Pavel și de cel care a scris Evanghelia după Marcu. M-am rugat pentru tine, m-am rugat pentru puterea de a-ți ține plept, de a continua să te iubesc fără a mă lăsa tîrît în adîncuri. Cum e posibil să îl iubesc pe Dumnezeu și să te iubesc pe tine în același timp? Doar prin credință. Nu prin fapte ori fapte născocite sau prin aroganță intelectuală, ci prin credința în înțelepciunea și iubirea lui Dumnezeu ca prezență vie în viațile noastre, felul de prezență pe care nici un om - și cu atît mai puțin un personaj literar - nu o poate avea.” (Ian McEwan)

Există în Biblie un pasaj celebru, care ne-a făcut de-a lungul vremurilor să acceptăm fără rezerve - fatalism penibil, așa îl văd eu - soarta. Este vorba despre Evanghelia după Ioan, 3.16, unde se spune: „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încît pe Fiul Său Unul Născut l-a dat pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică”. Nimic mai frumos și mai demn de laudă decît asta, dar apare întrebarea, cumva logic: „Cine a cerut prețul eliberării noastre?” Și „Cui i-a fost plătit acest preț?” Teologia, dorind parcă să scape de această problemă spinoasă, ne spune că prețul a avut scopul de a le aminti oamenilor să ducă o viață morală și, orice ar face, să nu uite de Dumnezeu și de prețul plătit de El pentru noi. Eronat. Nimic mai eronat.

„Pentru că nu putem să nu ne întrebăm: de ce Dumnezeu nu ne iartă pur și simplu și are nevoie de răscumpărare?” (Slavoj Žižek)

Un posibil răspuns la această problemă enervantă ar putea fi acela că Dumnezeu nu ne poate ierta pur și simplu, pentru că noi nu am deveni astfel mai buni. De aceea Dumnezeu a preferat să se „umanizeze”, a devenit Om (prin Iisus) și s-a sacrificat - pentru ca în noi să se nască sentimentul de recunoștință care să ne schimbe și să devenim mai buni. Perfect logic, însă găsesc aceste argumente coruptibile: dacă Dumnezeu l-a sacrificat pe Iisus pentru noi și pentru iubirea noastră, ca să ne unim cu El prin iubire, înseamnă că același Dumnezeu este narcisist - atît de mult a dorit ca noi să-l iubim, încît a fost capabil să-și sacrifice Fiul pentru asta (Slavoj Žižek). Aici intervine teologia și ne scoate din dilemă: Iisus nu a fost sacrificat de altcineva și pentru altcineva. El s-a sacrificat pe el însuși - și așa se întrerupe lanțul răsplății: Iisus s-a sacrificat din iubire.

„...îmi sugera să mă eliberez de legături și asta părea mai degrabă o trîncăneală budistă. Ce să eliberez? Toată ființa mea era o legătură; fiind de natură trecătoare, mă atașam de ceva trecător, potrivit naturii mele - dacă aș fi fost de natură eternă, atunci m-aș fi atașat de lucruri eterne...” (Michel Houellebecq)

Istoria umanității s-a raportat diferit la problema divinului, iar argumentele în acest sens au fost dintre cele mai diverse: de la scolastică la Știința veselă, oamenii au tot încercat să se raporteze într-un fel sau altul la Dumnezeu. Pentru mine însă există două mari abordări ale existenței/ non-existenței lui Dumnezeu, cu toate implicațiile ce apar de aici: o abordare imi permite să mă apropiu de Dumnezeu și să comunic cu el (Sf. Augustin), cea de-a doua abordare îl ucide (Fr. Nietzsche). Restul interpretărilor mi se par variațiuni.

„Noverim me, noverim te” sau despre Dumnezeul lui Augustin

Dumnezeu este izvorul Adevărului, temelia existenței și Principiul Binelui. El este infinit și creează lumea ex nihilo. În El se află Ideile Eterne, rationes seminales ale tuturor lucrurilor, și toate aceste idei compun lumea noastră, Logosul.

Mai departe, Sfîntul Augustin ne mai spune că Dumnezeu a creat îngerii (dintre care unii au devenit demoni), apoi lumea sensibilă și omul, ca încoronare a creației sale. Superb. Ceea ce se opune lui Dumnezeu este non-existența, necreatul, care este sursa răului, iar omul nu este departe de rău, pentru că omul păcătuiește. Salvarea omului se poate face numai prin credință, care înseamnă revelație. Pentru un creștin revelația este mai aproape de adevăr decît cunoașterea pe care i-o oferă rațiunea: revelația vine de la Dumnezeu. Credința precede, așadar, rațiunea și înțelegerea și, mai mult de atît, Absurdul este parte a Divinului: încercînd să cunoaștem ce este dincolo de rațiune, ne vom lovi mereu de eșecul demersului logic. Așadar, divinul nu poate fi cunoscut decît prin intermediul unor contradicții, sub forma absurdului.

Schițat foarte simplu, acesta ar fi Dumnezeu Sfîntului Augustin. Întruchiparea Absolutului în toți ce există: Bine, Frumos, Adevăr etc.

Pe acest Dumnezeu avea să-l ucidă peste un mileniu și ceva Friedrich Nietzsche. „Dumnezeu a murit” este celebra sintagmă cu care filosoful german i-a sedus pe intelectualii secolului XX. Moartea lui Dumnezeu (a Absolutului), absența sa, provoacă omul la căutarea sensului vieții, care ajunge astfel să se tranșeandă pe sine, îmbrățișează astfel experiența uluitoare a devenirii. În 1881, pe când se află la Sils-Maria, Nietzsche are, într-un acces subit și extrem de emoționant, revelația eternei reîntoarceri: timpul este infinit, iar virtualitatea evenimentelor este mărginită, ceea ce înseamnă că nici un fenomen nu este nou, ci s-a repetat și, poate, se va mai repeta de mii de ori. De aici se naște și filosofia supraomului.

În lumea rămasă fără Dumnezeu oamenii sînt fericiți - însă numai acei oameni care („furînd” atribuțiile Absolutului) vor întruchipa toate virtuțile, vor deține toate privilegiile, vor respecta toate regulile de bună-cuviință. O lume (aproape) perfectă. Uneori am senzația că intelectualitatea secolului XX a luat de bună această lume și, de mai bine de o sută de ani, se chinuie să-l ucidă pe Dumnezeu, ca mai apoi să pună piatra de temelie la făurirea acestei lumi fără Dumnezeu.

Respingîndu-l pe Dumnezeu, Nietzsche respinge implicit și lanțul causal impus de acesta: creștinismul, acea „metafizică de călău”, care a fost tot timpul religia celor slabi, mărunti, fără „voință de putere”. Iar pentru ca viața să poată fi trăită, morala creștină, umilă, bolnavă, trebuie înlocuită cu o nouă tablă de valori, una făurită de supraom, omul cu voință de putere care are în sine forța vitală și bucuria de a trăi.

Premisa psihologiei supraomului va fi chiar postulatul morții lui Dumnezeu. Iar atunci, dacă Dumnezeu nu există, orice devine posibil, pentru că supraomul își este sieși propriul Dumnezeu, este liber la modul absolut, independent, puternic și... fericit.

„...toată lumea cunoaște vestita expresie a smintitului din Știința veselă: Dumnezeu a murit. Problema este însă de a ști mai întîi care Dumnezeu a murit; apoi cine l-a ucis, dacă moartea lui a fost cumva oucidere; în sfîrșit, ce autoritate poate avea cuvîntul care proclamă această moarte...”

— Ce Dumnezeu a murit?

— Zeul metafizicii și, de asemenea, cel al teologiei, în măsura în care teologia se bazează pe cauza motrice (expresia îi aparține lui Aristotel).

— Cine este ucigașul?

— Nu ateul, ci neantul specific instalat în inima idealului, lipsa de autoritate a Supraeului

— Cine spune aceasta?

— Nebunul? Zarathustra? Nebunul din spatele lui Zarathustra? Posibil. Cel puțin putem spune, în termeni negativi: aceasta este o manieră demonstrativă de a ne conduce gîndirea.” (Paul Ricoeur)

Admirabil. Raportarea la divin devine din ce în ce mai complicată. Pe de o parte viața mea

de occidental nu-mi mai lasă timp să mă îndrept spre Dumnezeu, pe de altă parte viața mea de ființă umană - ființa mea, timpul ființei mele - nu-mi mai permite să mă apropiu de divin.

„Goetz: Omul trădează când e trădător. Joci un joc dublu; gîndești în două limbi. Suferința oamenilor săraci o numești încercare în latina bisericească, iar pe nemțește nedreptate. Diavolul primește sufletele, dar nu le osîndește... Monștrii și sfinții atîrnă doar de Dumnezeu. Un trădător care trădează e un trădător care se împacă cu el însuși. Iar răul trebuie să facă rău oricui. Și în primul rînd celui care-l face.

Catherine: Și de ce faci răul?

Goetz: Pentru că Binele este deja făcut!

Catherine: Cine l-a făcut?

Goetz: Dumnezeu Tatăl. Eu nu imit, inventez... Nu pot să fiu altul, ci numai eu. Poftim, am să fac o baie de sînge ca să-i fac un serviciu. Dar cînd va fi terminată această baie de sînge, iar se va ține de nas, scîrbit, și va spune în gura mare că nu a vrut așa. Nu vrei asta, Dumnezeule, nu-i așa? Atunci mai este timp să te pui împotriva. Nu pretind ca acum cerul să se prăbușească peste capul meu, un scuipat ar fi de ajuns. Călcînd pe el, aș putea aluneca, mi-aș rupe un picior și s-a zis cu ziua de azi. Nu? Bine, nu stărui. Ia uită-te, Nasty, la cheia asta, e ceva bun, o cheie, ceva util. Cît despre mîini ce să mai zicem? Trebuie să-i mulțumim lui Dumnezeu că ni le-a dat. Atunci o cheie într-o mînă nu poate fi ceva rău: să-l lăudăm pe Domnul pentru toate mîinile care țin niște chei în această clipă, în toate ținuturile din lume. Cît despre ce face mîna cu cheia, Domnul se leapădă de orice răspundere, asta nu-l mai privește, săracul. Da, Dumnezeule, ești nevinovăția însăși: cum ai putea concepe neantul, tu, care ești plenitudinea? Privirea ta este lumina; cum ai putea cunoaște penumbra din inima mea? Iar mîntea ta atotcuprinzătoare cum ar putea pătrunde în tiparele minții mele fără a le sparge? Ura și slăbiciunea, moartea, violența, supărarea vin numai de la om - astea constituie împărăția mea și sînt singur în ea, ce se întîmplă aici nu mi se poate imputa decît mie. Bun, bun, iau toată răspunderea asupra mea și nu zic nimic. În ziua judecării o să tac ca peștele, am și eu mîndria mea, o să mă las osîndit fără să suflu o vorbă. Dar nu te stingherești puțin să-l osîndești pe cel care ți-a fost OM la toate? Mă duc, mă duc. Ostașii așteaptă, cheia cea bună mă mînă înainte. Mai cunoașteți pe cineva ca mine? Sînt omul care-l tulbură pe Dumnezeul Atotputernic. În mine i se face groază lui Dumnezeu de sine însuși...” (Jean-Paul Sartre)

...care nu ne mai ascultă...

(În loc de bibliografie)

mulțumesc pentru aceste texte existenței următorilor:

- .Sigmund Freud (*Trei eseuri privind teoria sexualității*, Editura Măiastra, București, 1991)
- .Michel Tournier (*Regele arinilor*, Editura Univers, București, 1996)
- .Slavoj Žižek (*Ați spus cumva totalitarism?*, Editura Curtea Veche, București, 2005)
- .Vladimir Tismăneanu (*Fantasies of Salvation. Democracy, Nationalism and Myths in Post-Communist Europe*, Princeton University Press, 1998)
- .Richard Rorty (*Objectivity, Relativism and Truth*. Philosophical Papers, I-II, Cambridge University Press 1991)
- .Karl Marx, Fr. Engels (*Opere*, vol. 4, Editura Politică, București, 1963)
- .Isaiah Berlin (*Simțul realității*, Editura Univers, București, 2004)
- .Francois Chatelet and Evelynne Pisier (*Les conceptions politiques du XX-e siècle*, Presses universitaires de France, 1981)
- .Katherine Verdery (*Socialismul: ce a fost și ce urmează*, Editura Institutul European, Iași, 2003)
- .Anton Carpinschi (*Deschidere și sens în gîndirea politică*, Editura Institutul European, Iași, 1995)
- .Jean-François Revel (*Le regain démocratique*, Editions Fayard, 1992)
- .Leszek Kolakowski (*Conferințe mari pe teme mici*, Editura Paideia, București, 2003)
- .Jeanne Hersch (*L'étonnement philosophique - une histoire de la philosophie*, Gallimard, 1981)
- .Michel Houllebecq (*Platforma*, Editura Polirom, Iași, 2003 și *Particulele elementare*, Editura Polirom, Iași, 2006)
- .Vasile Morar (*Moralități elementare*, Editura Paideia, București, 2001)
- .Mihai Ralea (*Explicarea omului*, Editura Minerva, București, 1996)
- .G. Romanato, M. G. Lombardo și I. P. Cuianu (*Religie și putere*, Editura Nemira, București, 1996)
- .Michel Dreyfus (*Europa socialiștilor*, Editura Institutul European, Iași, 2000)
- .Jacques Derrida (*Spectrele lui Marx*, Editura Polirom, Iași, 1999)
- .Peter Sloterdijk (*Critica rațiunii cinice*, vol. I și II, Editura Polirom, Iași, 2003)
- .Jean-Paul Sartre (*Diavolul și bunul Dumnezeu*, Editura RAO, București, 1998)
- .Samuel P. Huntington (*Ciocnirea civilizațiilor*, Editura Antet, București, 1998)
- .Roland Barthes (*Mythologies*, Editions du Seuil, 1997)

Eu n-am nevoie de globalizare. Eu am propria mea...
mașină
o cheamă Dacia și e cea mai frumoasă mașină din
lume. Iar pentru asta nu vă trebuie dovezi.
Credeți-mă pe cuvânt!

AES+F, King of the Forest, *Le roi des aulnes*, DVD, 9' 31", 2001. Courtesy of the artists.

O țară nouă în Europa : ROMÂNIA

„România – ochi al pământului.”

(Ion Lăncrăjan, Cuvînt despre Transilvania, Editura Sport-Turism, București, 1982)

Copil fiind, ți se pare că lumea începe și se sfîrșește cu pragul casei în care te-ai născut... Adolescent fiind, ți se pare că iubirea ta dintîi e singura iubire mare și adevărată, față de care pălesc stelele de pe cer și nufierii din ape, tot ce-i viu și muritor, nemuritoare fiind, după gîndul tău de atunci, numai iubirea aceasta a ta, în jurul căreia se învîrtesc toate, pămînturi și ape. Lucrurile se schimbă pe urmă, intersectîndu-se și completîndu-se, lumea se vadește a fi mai mare și mai cuprinzătoare, iar iubirile se dovedesc nesfîrșite, deasupra tuturor ridicîndu-se totuși din nimic, cînd nici nu-ți dai seama, o singură și de nestins iubire - iubirea de patrie, dragostea de țara ta și de locurile tale natale și față de neamul din care te tragi, dragostea aceea nu o dată cuprinzătoare și copleșitoare, care crește și se desface în lumină odată cu creșterea și limpezirea ta, în lume și spre lume... fiindcă numai cei ce sînt capabili de iubire știu să-și iubească patria și poporul, numai cei buni și generoși, numai cei ce cunosc greutatea vorbei și cutremurul dăruirii pot să se ridice la înălțimea acestui simțămînt adînc și puternic.

România e țara mea natală, e țara mea de visuri, țara mea de dor, căreia aș vrea să-i spun într-un viitor nu prea îndepărtat „*Dacia Felix*” - într-un viitor la care au visat toți ai noștri, din vechi-străvechi, fiindcă visul nu ți-l poate lua nimeni, poți fi înșelat și ostracizat, dar de vis și de gînd nu te poate despuia nimeni - România, țara mea de baștină, e cîntec vechi de fluiet și șoaptă lină de holdă care dă în pîrg, e drumul ce duce spre Țebea și sclipirea apei din mirifică Delta, e clinchetul acela depărtat și aproape uitat al țîlincilor care luminează pașiștile munților cîteodată, seara - e țara cu nume de fată și cu suflet aprig, de aprig bărbat!

România e țara care a plătit cu sudoare și lacrimi - și adeseori, mult prea adeseori cu sînge - zile întregi și ani în șir din zbuciumata istorie, e țara peste care au trecut valuri întregi de foc și de fum, e țara care și-a regăsit întotdeauna ființa în propriul său pămînt, în izvoarele din munți, în liniștea poienilor, în perindarea fascinantă a fascinantelor sale peisaje, în judecata sa dreaptă și cinstită, în virtutea căreia nimeni nu te poate clinti sau nimici dacă te bizuiești pe ce-i al tău, dacă te-ai contopit prin muncă și luptă cu pămîntul pe care calci!...

România e țara cu hotare aproape solare, dodoloațe, cum ar fi zis poetul, neuitatul Blaga, e țara cu atîț de multe frumuseți, atîț de bogată și atîț de bună, atîț de damică și atîț de încrezătoare și atîț de înzestrată, încît nu poți să o surprinzi în cuvinte, nu poți să o zugrăvești pe hîrtie în adevărata și nestinsa sa splendoare, îți scapă mereu cîte ceva: o frunză care moare, o floare care își deschide corola spre ceruri, bubuitul unei furtuni din munți sau liniștea nesfîrșită a mării, respirația adîncă și abia întrezărită, abia simțită, a cîmpiei din asfințit, cîntecul lin al plaiurilor dintre Carpați și pragurile răsăritene, trîlul de argint al ciocîrliei sau bătaia de ornic neștiut al pămîntului, pe care o înalță din holde, înfiorată, prepelița!

România e țara unor bărbați de neuitat, e țara lui Bălcescu, e țara lui Horea și Iancu, a lui Mihai Viteazu și a lui Ștefan cel Mare, e țara Basarabilor, a lui Gelu și a Mușatinilor, e țara care nu s-a lăsat îndoită niciodată, a tăcut și a răbdat cînd a fost greu - și cînd n-a fost? -, și-a pus durerea în doine și nemulțumirea în ziceri aspre, și-a construit prin baladele sale și prin legendele sale propriile sale mituri, a așteptat și a stăruit, păstrînd neștirbit un gînd vechi și aproape neștiut, aproape nedefinit - un vis sfînt, de libertate și de fericire!...

România e o țară muncitoare și capabilă, din cale afară de capabilă, cu înclinațiile cele mai diverse și mai neașteptate, și chiar dacă a fost adesea și tristă, în trecutul îndepărtat și nu prea îndepărtat, motivul a fost că roadele acestei hărnicii i-au fost adesea luate, direct sau

indirect, prin obișnuita perfidie grosolană, și a fost lăsată deseori în lacrimi și plîns...

România este țara celei mai adevărate independente, o țară acum angrenată într-un profund proces de reînnoire, este o țară străbătută de la un capăt la altul de huruitul bărbătesc și puternic al mașinilor, este o țară care adaugă la vechile sale bijuterii altele, încă și mai prețioase, o țară care preface apele puternice în curent și lumină electrică, o țară în care focurile ard continuu - la Hunedoara, Galați, Reșița și în alte locuri!...

România este țara prieteniei, o țară ospitalieră, plină de înțelegere și prietenie pentru toți, nerăbdătoare să asimileze tot ceea ce este bun și frumos, dorind doar să fie respectată, înțeleasă și apreciată cum se cuvine pentru truda sa!...

România este ochi al pămîntului, un ochi limpede și vigilent, sensibil la cele mai fine nuanțe ale luminii, adînc și vibrant, cu gene fremătătoare din foșnitoare spice, cu pleoape melancolice și cu ascunzișuri aspre, ale unei aprige cutezanțe, cu limpezimea marilor ape liniștite, cu deschideri nevisate către viitor!...

România este țara mea natală, țara mea de baștină, pe care o iubesc atîț de mult și atîț de fervent, încît dacă s-ar întîmpla să mor cine știe unde, într-un loc îndepărtat și străin, m-aș ridica din nou în picioare și aș umbla pînă aici, înapoi, în țara mea, în aceste locuri cunoscute și iubite! Dar să nu vorbim de moarte acum, cînd este mai potrivit ca niciodată să vorbim despre viață, despre cele care au fost și vor rămîne nepieritoare în sufletul acestei țări cu nume de fată și cu apriga fermitate a unui aprig bărbat!

Sau, mai bine spus:

Bucureștenii sînt cei mai nepoliticoși europeni.

Așa spun rezultatele unui studiu făcut în premieră de revista Reader's Digest în 35 de mari orașe ale lumii, pentru a testa gradul de politețe al locuitorilor. Capitala României a reușit să se claseze pe penultimul loc în lume. Sociologii cred că impolitețea „*miticilor*” rezidă în cei cincizeci de ani de comunism. Tirajul record al Codului bunelor maniere, vîndut în 200.000 de exemplare în ultimii unsprezece ani, nu a lăsat urme în educația bucureștenilor, iar singura școală de bune maniere din Capitală s-a închis din lipsă de clienți. Vînzătorii nu-ți mulțumesc, nimeni nu te ajută pe stradă. Testarea a avut trei probe și a fost făcută de redactori sub acoperire ai amintitei reviste, în două mii de situații. Ziariștii s-au dus în diverse locuri din cele 35 de orașe și au vrut să vadă dacă vînzătorii le mulțumesc atunci cînd cumpără din magazinul lor, dacă îi ajută cineva de pe stradă să adune de pe jos niște hîrtii „*scăpate*” din greșeală sau dacă se mai obișnuiește să țină ușa altcuiva la intrarea într-o incintă. Se pare că newyorkezii au fost cei mai politicoși la ținutul ușii. Croații din Zagreb au excelat la ridicat hîrțiile, redactorii fiind impresionați de cazul unui domn care, deși avea artrită și dureri de spate, a insistat să se aplece ca să ajute. Comercianții de ochelari furați din São Paulo au fost campioni la mulțumiri adresate clienților, în ciuda faptului că atunci cînd redactorul revistei cumpăra marfă de la ei, poliția făcea o razie, iar speculanții erau în pericol să fie prinși. Bucureștenii din Titan, Obor, Berceni, Floreasca, 1 Mai au fost campioni la impolitețe, fiind indiferenți la nevoile semenilor lor. Scuza folosită de un bucureștean în fața unei hîrtii lăsate să cadă la picioarele lui a fost: „*N-am vrut să vă ajut, că poate aveți documente secrete*”.

Nesimțire de tip rural, perpetuată prin comunism

„*Impolitețea de azi își are rădăcinile în anii de după 1945, cînd oportuniștii autohtoni sau importați, fără educație, le-au luat locul - la propriu - elitelor. Le-au ocupat casele prin naționalizare și funcțiile deținute în instituții. Această putere arbitrară a determinat și alimentat cultivarea umilințelor de tot felul, de la procurarea hranei pînă la procurarea hainelor. Un vînzător era atunci mai tare decît un profesor sau un chirurg*”, explică rădăcinile răului istoricului Adrian Majuru. El spune că anii comunismului au eliminat total un tip de comunicare umană care exista în România veacului al 19-lea, cînd la București trăiau austrieci, germani, italieni, francezi, iar cultura urbană era adusă „*prin osmoza occidentală*” și se traducea printr-

un comportament civilizată. „E vorba de o nesimțire de tip rural, dar și periferică, pentru că civilizația satelor își marginalizează veneticii. Aceste categorii ajunse atunci la putere (vinzători, secretari de partid) au acumulat averi și prin ele sînt și azi la putere”, crede Majuru.

Educație prin amenzi

Sociologul Mircea Kivu nu dă vina în totalitate pe comunism.

„Poate în privința comportamentului vinzătorilor, căroră, într-adevăr, în comunism trebuia să le mulțumești tu lor că îți dădeau ceva pe sub mină. Cred că e vorba despre o mentalitate egoistă, care ne îndeamnă să ne descurcăm noi mai întii, în detrimentul celorlalți. Poate și faptul că Bucureștiul nu a avut în ultimii douăzeci de ani un primar născut în București să fie de vină”, crede Kivu. În lipsa primarului Bucureștiului, Adrian Videanu, aflat în concediu, viceprimarul Răzvan Murgeanu dă și el vina tot pe comunism: „În ultimii cincizeci de ani proprietatea comună a schimbat mentalitățile. Scui-păm, aruncăm lăturile acolo unde nu era al nostru, ci al tuturor. Cred că, ușor-ușor, începem să ne revenim, dar să știți că și la alții educația s-a făcut cu parul. La elvețieni aruncatul unei hîrtii pe stradă te costă de te rupe. Așa ar trebui să ne mobilizăm și noi, dar, din păcate, ne cam complacem în aceeași situație”.

Soluții: emigrarea sau adaptarea

„Nu pot să spun că e o surpriză! E vorba în mică măsură despre impolitețe, mai degrabă e vorba despre nesimțire”, a fost răspunsul lui Radu Paraschivescu, autorul Ghidului nesimțitului, lansat recent la Bookfest de Editura Humanitas și vîndut în doar cîteva ore în peste 1.600 de exemplare. „E un lucru adus de comunism, care a instituit o proletarizare a apelativelor, o uniformizare păguboasă. Bucureșteanul nu mai simte nici un fel de stimul în plierea pe nevoile celor din jur, ci vrea să schimbe tot ce e în jur după bunul lui plac”, găsește cauza Paraschivescu. Pentru atenuare, el crede însă că sondajul are o doză de aleatoriu: „Nu putem spune că manierele bucureștenilor sînt reprezentative pentru toți românii, după cum nici în cazul Zagrebului, de exemplu, nu cred că se poate spune că toți locuitorii sînt la fel de politicoși ca domnul cu artrită. Populația bine-crescută se află în Ardeal, în Banat și chiar în Moldova. Din păcate, nesimțirea continuă și în democrația prost înțeleasă din România, iar soluțiile ar fi emigrarea în Danemarca sau sinuciderea”. Radu Paraschivescu e de părere că, în ciuda vînzării record la Codul bunelor maniere, cartea nu a fost citită de cine trebuie, „după cum nici cartea mea nu va fi citită de nesimțiti, ci mai degrabă de cei care s-au simțit vexați de nesimțiti”.

Bărbații sînt politicoși doar cu o supergagică

Umblat prin lume, Dan Chișu confirmă rezultatele studiului: „Nu numai în cele trei privințe testate se manifestă nesimțirea, ci și în trafic sau în alte situații. De exemplu, la o coadă bărbații sînt nesimțiti, nu-i mai cedează locul unei femei decît dacă e o supergagică. La New York ești agresat pur și simplu de vinzători, nici nu te lasă să te uiți bine, că sar imediat să te întrebe cu ce te pot ajuta. La noi trebuie să rogi vinzătoarea să facă un efort să-ți arate un produs de pe raft, ospătarii stau cu scobitorile în gură și nu te bagă în seamă cînd intri în restaurant...” Nici pentru Chișu viitorul nu sună bine: „Atîta timp cît la 10 pentru România pe locul al doilea a ieșit Gigi Becali, speranța mea e minimă”. În opinia istoricului Majuru, viitorul sună astfel: „Nesimțirea o să dispară doar prin extincția biologică a celor bătrîni și prin adaptarea celor tineri. Asta e singura lor șansă, altfel vor veni peste noi tipi educați din Europa Centrală, vor fi plătiți bine, iar valahul nostru care nu știe să se poarte va ajunge o cantitate neglijabilă”. „Nu putem spune că manierele bucureștenilor sînt reprezentative pentru toți românii, după cum nici în cazul Zagrebului, de exemplu, nu cred că se poate spune că toți locuitorii sînt la fel de politicoși ca domnul cu artrită.” (Radu Paraschivescu)

Orașele și media obținută de locuitorii lor la cele trei probe ale politeti

Loc	Oraș	Scor
1	New York	80%
2	Zürich	77%
3	Toronto	70%
4	Berlin	68%
5	São Paulo	68%
6	Zagreb	68%
7	Auckland	67%
8	Varșovia	67%
9	Mexico City	65%
10	Stockholm	63%
11	Budapesta	60%
12	Madrid	60%
13	Praga	60%
14	Viena	60%
15	Buenos Aires	57%
16	Johannesburg	57%
17	Lisabona	57%
18	Londra	57%
19	Paris	57%
20	Amsterdam	52%
21	Helsinki	48%
22	Manila	48%
23	Milano	47%
24	Sydney	47%
25	Bangkok	45%
26	Hong Kong	45%
27	Ljubljana	45%
28	Jakarta	43%
29	Taipei	43%
30	Moscova	42%
31	Singapore	42%
32	Seul	40%
33	Kuala Lumpur	37%
34	București	35%
35	Mumbai	32%

„Am părăsit, așadar, Bucureștiul cu un sentiment de tristețe și profund recunoscător că nu m-am născut în România”.

(Ambasadorul Marii Britanii la București, ianuarie 1946)

„ÎMPOTRIVA NUMITULUI DUMNEZEU, DOMICILIAT ÎN CER”

„Dacă legea română consideră că nu am dreptate, atunci dezmente că există Dumnezeu” (sursa: Evenimentul Zilei, joi, 20 octombrie 2005).

„Subsemnatul Pavel M., deținut în Penitenciarul Timișoara și condamnat la 20 de ani închisoare pentru omor, solicit deschiderea acțiunii penale împotriva numitului Dumnezeu, domiciliat în cer, reprezentat în România de Biserica Ortodoxă Română, iar în Timișoara de către Mitropolia Română, pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 215 (înșelăciune), 221 (tăinuire), 246 (abuz în serviciu contra intereselor persoanelor), 256 (primire de foloase necuvenite) și 257 (trafic de influență). În fapt, prin botezarea mea la biserică s-a făcut un contract cu pîrîtul pentru a-l îndepărta pe diavol de mine și a mă feri de necazuri. Pînă acum pîrîtul nu și-a onorat contractul. Dimpotrivă, a pretins și primit de la mine în cursul vieții diferite bunuri și rugăciuni în schimbul iertării păcatelor și promisiunii că voi scăpa de necazuri și voi avea o viață mai bună, dar m-a lăsat în mîinile diavolului.”

Plîngerea autorului a fost înaintată poliției cu recomandarea: „Verificați dacă s-a comis vreo infracțiune”. „Se va soluționa conform cadrului legal”, a fost prima reacție a poliției. „Acest om își dă în judecată propria viață. Tot ce putem face este să ne rugăm pentru sănătatea lui”, a fost prima reacție a Bisericii. Plîngerea penală împotriva lui Dumnezeu cuprinde acuzații de încălcare a contractului „semnat” odată cu botezul, contract care nu l-a ferit de necazuri. Știrea a făcut înconjurul țării, iar întîmplarea i-a pus în încurcătură pe cei care

au luat plîngerea în serios, i-au dat număr de înregistrare și acum trebuie să rezolve cumva dosarul. Dosarul, pasat de la o instituție la alta. Neobișnuită solicitare formulată de deținutul timișorean a trecut deja prin mîinile judecătorilor, procurorilor, dar și ale polițiștilor. Undeva în acest circuit documentul a primit număr de înregistrare. Astfel că, din punct de vedere juridic, se poate trage concluzia că există pe rol o plîngere penală împotriva lui Dumnezeu. Potrivit unor surse juridice, sesizarea lui Mircea Pavel a fost trimisă prin poștă atît

la judecătorie, cît și la Parchetul Timișoara. Procurorii au trimis-o mai departe poliției, spre soluționare. Aici șefii diferitelor servicii din cadrul I.P.J. Timiș au pasat-o de la unul la altul. „Să-i văd cum vor cita ei părțile și mai ales pîrîtul”, s-a amuzat unul dintre comisari, care a dorit să nu-i pomenim numele. Din glumă în glumă, dosarul a fost trimis la județ, cu mențiunea: „Se va soluționa conform cadrului legal”. Persoanele care au văzut prima dată plîngerea deținutului timișorean au fost funcționarele de la registratura Judecătoriei Tim-

ișoara. În mod greșit, „partea vătămată” s-a adresat și instanței, deși plîngerile penale se înregistrează direct la Parchet. Potrivit reprezentanților judecătoriei, plîngerea a fost oprită la registratură. „A trecut prin acest serviciu fără să fie înregistrată. Angajatele noastre au dispus restituirea plîngerii, cu mențiunea că trebuie indicat cadrul procesual. Restituirea se face la domiciliul părții vătămate, ca să zic așa. Mă rog, în acest caz era în penitenciar. Soluția de restituire este, după părerea mea, corectă”, a declarat judecătorul Raluca Panaitescu de la Judecătoria Timișoara. Oricum, spune judecătoria Panaitescu, plîngerea lui Pavel M. este „puțin metaforică, dar drăguță, chiar poetică”. „Ca slujitor al lui Dumnezeu, nu pot decît să-i înțeleg suferința și necazurile. Dar pe Dumnezeu nu-l putem da în judecată ca pe o persoană, pentru că nu îl putem încadra într-un spațiu finit, mărginit. În acest context, ce putem face este doar să ne rugăm pentru sănătatea acestui om”, a declarat preotul Zaharia Peres, consilier cultural la Mitropolia Banatului „Prin botez, omul face de

fapt un contract cu viața. Pentru că, așa cum ne arată și Biblia, Dumnezeu este viața însăși. Dacă omul păcătuiește, atunci el este cel care și-a încălcat legămîntul. Pentru că, odată cu botezul, s-a prins că va merge pe calea adevărului, cinstei, omeniei. Așa că, dacă omul comite o crimă, el este cel care nu și-a respectat contractul și nici condiția de creștin. Căci nu Dumnezeu l-a învățat săucidă. Iar în baza liberului arbitru, fiecare este responsabil de faptele sale. În plus, cel despre care vorbim comite alt păcat, personificîndu-l pe Dumnezeu. Cînd s-a botezat, omul nu a făcut contract cu o persoană. Dîndu-l în judecată pe Dumnezeu, omul își dă în judecată propria viață. Sper că, reflectînd la acest lucru, cel care a depus plîngerea să-și găsească liniștea”, spune preotul Ioan Brînzei. Mircea Pavel, pușcăriașul care a dat în judecată divinitatea, îl venerează pe fostul dictator. Deși în trecut a fost diagnosticat cu afecțiuni psihice, s-a considerat că Mircea Pavel avea discernămînt în momentul comiterii faptelor pentru care a ajuns după gratii. Este vorba despre o incurșiune violentă pe străzile

Reșiței, în cursul căreia a lovit cu o bîtă de baseball mai multe persoane, dintre care una a murit în scurt timp. Zilele trecute deținutul s-a arătat încîntat să-și povestească viața și a făcut o mărturisire șocantă. El ne-a declarat că, pe lîngă plîngerea împotriva lui Dumnezeu, în ultimele două săptămîni i-a scris și lui Nicolae Ceaușescu! Motivul? Fostul dictator, al cărui portret înrămat cu tricolor tronează în celulă, l-a amnistiat de mai multe ori înainte de 1989.

INTERVIU... DESPRE O ISTORIE A LIBERTĂȚII

EVENIMENTUL ZILEI: Cum ți-a venit ideea să-l dai în judecată pe Dumnezeu?

MIRCEA PAVEL: Pur și simplu am ajuns eu la concluzia că nu există altcineva decât singur Dumnezeu care ar fi putut să-mi facă atîta rău. Și mi-a distrus viața. De la bun început, de cînd eram copil, tot la pușcărie am stat. N-am cunoscut o clipă de fericire, n-am avut o bucurie, nimic. Doar în perioada de după Revoluție, trei-patru ani, cît am fost plecat în Grecia...

EVZ: Ce-ai făcut acolo?

MP: Am lucrat recepționar la hotel. Vorbesc trei limbi străine: engleză fluent, grecește perfect și sîrbește. Deci nu sînt nebun...

EVZ: De ce te-ai întors?

MP: Din cauza soției, m-a amețit de cap că nu-i de muncă. Aveam acte să plecăm în Canada, la un an de zile trebuia să mergem la interviu. Era totul în regulă și am optat pentru azil politic în Grecia. În schimb, mi-au clasat dosarul cu Canada. Apoi au început să vină albanezii și s-a terminat tot. Atunci au expulzat pe toată lumea. Bine, nu m-au dat înapoi. Am stat la negru cînd mi-au luat pașapoartele și dreptul de ședere. În '95 m-am întors și s-a terminat bîlciul.

EVZ: Pentru ce ai fost închis atunci?

MP: Furturi, spargerii de apartamente. Furam aparatură, bani. Am mai stat iar șase luni, iar am venit la pușcărie. M-am liberat în '99. Dacă nu era altă soluție, iar m-am apucat de furat. Ce să fac? Prietenii, influența negativă...

EVZ: În 2000 ai fost internat și în spital.

MP: M-au arestat în februarie, instanța a dispus internarea cu 114, tot pentru furt, m-au internat la Jebel.

EVZ: Cum era acolo?

MP: Urît, urît. Îi omora pe capete!

EVZ: Cine?

MP: Doctorii, asistenții. Am stat trei săptămîni, am făcut tratament, și cînd am văzut că-i injectează și-i omoară... Seara jucam table, cărți cu omul, a doua zi era țeapăn! Mureau trei-patru pe săptămînă numai în pavilionul ăla, plus în tot spitalul. În mormîntare era zilnic, cu căruța, cimitirul era în spate... Cînd am văzut care-i treaba, mi-am luat viteză de-acolo. Am spart magazia și-am tăiat-o.

EVZ: Cum de n-ai fost prins?

MP: Pînă n-au înștiințat poliția, Parchetul... Aia a fost perioada critică, pentru că dacă mă arestau atunci, nu se ajungea în faza care s-a întîmplat, de-am luat lumea cu bîta de baseball la omor pe stradă, fără să-mi facă nimeni nimic.

EVZ: Îți mai aduci aminte ce s-a întîmplat pe 25 iunie 2000?

MP: Aia a fost ziua fatală pentru mine. Atunci Dumnezeu a făcut tot ce-a putut el ca să-mi facă cît mai rău în viață, ca să mă nenorocească de tot. Ce țin eu minte, totul a început cu vreo două zile înainte. Am furat un portofel, cu vreo șase-șapte milioane, de la piață. Și m-am apucat de băut cu prietenul ăla al meu, Rusu Iosef. Fără mîncare, fără nimic, distracții zi și noapte. Am luat o bîtă de baseball de la unul de pe masă, omul vindea mere în piață, și-am plecat pe stradă.

EVZ: Îi știai pe cei pe care i-ai lovit?

MP: Nu, a fost o clipă de-aia de nebunie completă. Pur și simplu mi-a luat mințile. Mi s-a rupt filmul complet. Atunci a vrut Dumnezeu să mă nenorocească pe viață. Și a reușit!

EVZ: Dar ți-aduci aminte ce s-a întîmplat?

MP: În mare, da. Știu vreo două persoane pe care le-am lovit într-adevăr cu bîta. Dar restul, pînă la șase, șapte, opt sau cîte sînt în rechizitoriu, nu-mi amintesc. În schimb poliția l-a disculpat pe Rusu, l-a folosit ca martor acuzator împotriva mea. Și a declarat că la un moment dat, cînd l-am lovit pe primul sau al doilea, s-a despărțit de mine. Nu există așa ceva, noaptea a fost cu mine împreună, la fel și cînd m-au arestat.

EVZ: În dosar scrie că după ce ai comis faptele, te-ai uitat la un meci.

MP: Păi, acolo e greșeala. A interpretat instanța greșit. Eu v-am zis și vă repet încă o dată că nu sînt nebun. Păi, tocmai că n-a fost România-Italia! Eu le-am spus ce-am făcut cu o zi înainte, adică sîmbătă seara. Atunci a fost meciul cînd a pierdut România cu 2-0. În plus, mai există un semn de întrebare. Dacă vă uitați în dosar, la mandatul preventiv, primul, pe treizeci de zile, sînt arestat pentru unul Vlad Andrei. Și sînt condamnat apoi pentru un anume Căncescu Alexandru. E măgărie pe față. Ceva nu e-n regulă. Știți în ce zi e făcută necropsia lui Căncescu? În data de 26, cînd mi-au emis mandat pentru Vlad. Și l-au scos de la morgă pe Căncescu ăsta tocmai în august. Dacă l-a călcat vreo mașină și mi l-au băgat mie pe gît? Pentru că mie nu mai puteau să-mi dea drumul, m-au încadrat la omor.

EVZ: Cînd ai aflat că victima se numește Căncescu și nu Vlad?

MP: În instanță, cînd mi-a venit condamnarea în 2002, pe 14 februarie.

EVZ: Dar justiția te-a găsit vinovat.

MP: Cînd mi-a venit condamnarea de douăzeci de ani, nu știam ce să mai fac, eram numai cu gîndul la spînzurat. La un moment dat m-am gîndit că nu merită. De ce să fac pe plac dușmanilor? Și-am încercat să lupt, cu revizuire, acum i-am scris și lui Bășescu. I-am pus și ziarul Timpul din Reșița, din 28 iunie 2000, care a publicat că l-am omorît pe Vlad Andrei. Am fost și la Curtea Supremă. Cînd am încercat să scot actele din buzunar, Camenița Pașca îmi zice: „Băi, aia e-n viziunea ta, mă, nebunule! Ce Căncescu, ce Vlad? L-ai omorît!” Și a pus mascații, m-a dat afară din sală. Păi, e lege? Iar e Dumnezeu acolo...

EVZ: Ai ce ai cu Dumnezeu.

MP: Dumnezeu e de vină pentru tot. Am ajuns eu la concluzia asta, că altcumva nu vād. Ce minuni a făcut Dumnezeu pentru mine?

EVZ: Nu crezi în Dumnezeu?

MP: În momentul de față, sincer, nu mai cred. De ce să mint sau să m-ascund după deget? Fătărnicie se numește asta în Biblie. Că am citit-o, dar am aruncat-o. Scrie acolo că Dumnezeu te-ncearcă. Te-ncearcă o dată, de două ori, de zece ori. Dar cu mine ce-a făcut? M-a încercat de tot!

EVZ: Ai făcut cinci ani din condamnare.

MP: Da, dar mi-au făcut o măgărie și mai mare. Oamenii de la Tribunalul Caraș mi-au mai dat încă șapte ani, pedeapsă complementară, cu internare obligatorie. Că prezint pericol pentru societate, conform articolului 113. M-au terminat! Ca să nu mai mă eliberez deloc. Au calculat bine. Am picat la 33 - și cu 27, nu-s 60? Deci exact ca să nu ne mai întîlnim niciodată. Să nu mai vād soarele și nici viața de-afară. Nu știi cît o să mai rezist. La anul am terminat bîlciul. Ori îmi dau aștia drumul, ori face Dumnezeu vreo minune pentru mine. Dacă nu, cel tîrziu de Paște mă spînzur.

EVZ: Crezi că ai șanse să obții cîștig de cauză cu plîngerea împotriva lui Dumnezeu?

MP: Mi-o voi susține pînă la capăt. Dacă legea română consideră că nu am dreptate, atunci dezmente că există Dumnezeu. Și va ajunge lumea la concluzia că nici Biserica n-are credibilitate.

EVZ: Biserica sau Dumnezeu?

MP: Dumnezeu, prin Biserică. Adică, normal, va veni Biserica la proces, cu avocați, ca să-și reprezinte șeful, cum ar veni, nu? N-au cum s-o scoată la capăt.

EVZ: De ce consideri că e vinovat Dumnezeu?

MP: Am fost botezat ortodox la biserică, iar certificatul de botez e contractul. Dacă voia să mă ajute și să fiu al Lui, nu-mi dădea mîna la o parte cînd am lovit cu bîta? Nu mă trăgea sub o mașină? N-a făcut nimic. Pur și simplu m-a vîndut, cum l-a vîndut Iuda pe fiu-Său, Iisus Hristos. Așa m-a vîndut el acum pe mine lui Iuda, pe nimic. Trebuia să-și respecte contractul și să nu mă lase în mîinile diavolului, ca să fac ațtea infracțiuni.

EVZ: Dacă în Dumnezeu nu crezi, în diavol crezi?

MP: Păi, deocamdată merg braț la braț cu el. Și îmi merge mai bine! Poate ar fi posibil să vină vreun avocat de la sataniști să mă reprezinte în instanță, că nu am bani să plătesc unul. Cazul îl cîștigăm sută la sută. Dacă justiția va fi corectă, nu mă tem că nu voi cîștiga procesul.

EVZ: Dar pînă acum te rugai la Dumnezeu?

MP: Mereu. De cîte ori furam un portofel, două, plecam la biserică, mă rugam, îi mulțumeam. Simțeam că e de la Dumnezeu, mă vedea că-s necăjit, că nu am bani... Mai dădeam și la aștia care cerșeau. Trăiam eu, trăia toată lumea!

EVZ: La capela închisorii mergi să ascuți slujbele preotului?

MP: Nu mă duc, nici nu vreau să-l văd. Nu mă mai rog. Am ajuns la concluzia că nu se mai merită. N-are rost. Am încercat, v-am zis, am făcut și niște cursuri biblice.

EVZ: Ai cerut și despăgubiri la proces.

MP: Pentru cît m-am chinuit în viață, eu zic că l-am cerut puțin. Două milioane de euro. O să aduc și martori dintre trei-patru deținuți, să spună prin cîte chinuri am trecut. Cîte bătăi am luat pe timpul lui Ceaușescu de la Miliție, de cîte ori am fost arestat, ce lanțuri am tras la picioare...

Un pic de retorică la toată nebunia asta...

El îl acuză pe Dumnezeu.
Cum se apără Dumnezeu?
Dumnezeu îl acuză pe el?

RAȚIUNEA ROMÂNĂ

*„A-nceput de ieri să cadă
Cîte-un comunist pe stradă.
S-ar scula, n-are benzină,
Ar mânca, n-are făină,
Ar muri, n-are lumină!”*

(umor românesc)

1981-1989: Nicolae Ceaușescu pune în aplicare un program de alimentație științifică pentru populație: 160 g de pâine/persoană/zi, 150 g de făină/lună, 0,3 l de ulei, 350 g zahăr și 500 g carne de vită, porc sau pui pe lună.

9 decembrie 1967: Ceaușescu vine la putere în România și își ia apelativele „*Geniul din Carpați*” și „*Dunărea gândirii*”, în timp ce soția sa, Elena Ceaușescu, vice-prim-ministru, își alocă titlurile de academician, inginer chimist și doctor în științe.

1984: Ceaușescu decretează că temperatura maximă autorizată în locuințe este de 14 grade Celsius.

Ceaușescu decide să suprima bucătăriile din apartamente, cu scopul de a reduce suprafețele de locuit. În fiecare cartier trebuia să fie construită o bucătărie colectivă.

Nicolae Ceaușescu purta în fiecare zi un costum nou, temându-se că i s-ar putea otrăvi îmbrăcămintea. Vechile costume erau arse periodic.

Nicolae și Elena Ceaușescu posedau personal 21 palate, 41 vile, 22 pavilioane de vânătoare și în jur de 400 milioane de dolari în aur sau în conturi din Elveția.

1984: Ceaușescu a demolat centrul istoric al Bucureștiului înainte de a ridica noul palat prezidențial, Casa Poporului.

1967-1989: Regimul a distrus 19 din cele 365 biserici din București, dintre care 9 erau clasate ca monumente istorice.

După o vizită în China în 1971, Ceaușescu lansează propria versiune a Revoluției Culturale, recurgînd la cenzură și la poliția politică (Securitatea), care număra în jur de 50.000 de persoane.

(www.revolutie.ro)

DESPRE. MARX. MARXISM.

Googlism pentru: marxism
marxismul e bine sănătos
marxismul e neo
marxismul e vreo alternativă la
marxismul e un instrument al
marxismul e justificat
marxismul e despre
marxismul e ca o clădire clasi
marxismul e știința luptei
marxismul e metoda fundamentală de apărare de către lev troțki a metodei marxiste a materialismului dialectic
marxismul e mort
marxismul nu e un răspuns la dilema noastră socială; dar marxismul și ciocanul sînt amîndouă instrumente necesare pentru soluția
marxismul e o altă strategie socialistă eșuată
marxismul e un instrument al sîrbilor ultra
marxismul e egalitatea morală justificată e un principiu marxist esențial care will kymlicka
marxismul e mort după curs mă duc acasă și îmi verific e
marxismul e teoria reveriei permanente
marxismul nu e genul de știință neutră care poate fi învățată în unie care poate fi învățată în universități doar de dragul învățatului
marxismul e o prostie
marxismul e o știință
marxismul e întotdeauna deschis comentariilor
marxismul e un sistem complet de concepții care își are originea în învățăturile celor mai mari gînditori ai lumii
marxismul e el însuși contestat - și nu doar de ne
marxismul e teoria reveriei permanente
marxismul e bine sănătos în campusul universitar
marxismul e mult mai vechi de un secol
marxismul e ca o clădire clasică ulterioară renașterii; frumos în felul lui
marxismul e știința luptei revoluționare în societatea capitalistă
marxismul e credincios convingerii că imperialismul occidental e progresist din punct de vedere istoric
marxismul e mort și îngropat
marxismul e o ideologie în același timp extrem de personală și de impersonală
marxismul e teoria luptei de clasă
marxismul e o știință și prin urmare pretinde eforturi susținute din partea începătorului
marxismul e complet irelevant
marxismul e o revistă care insistă pe ideea că marxismul e o critică vie și în schimbare la adresa capitalismului aflat în schimbare
marxismul e indexat la indexul presei alternative
marxismul e un set de teorii
marxismul e așadar pe de o parte o reacție împotriva aceluia marxism științific anterior și pe de altă parte o critică polemică a lui
marxismul e în general definit atît de criticii cît și de numeroșii „adepti” care identifică
marxismul e specific națiunilor industrializate
marxismul e în esență o interpretare economică a istoriei bazată în primul rînd pe operele lui karl marx și
marxismul e complicat de faptul că marx nu reprezintă în nici un caz singura influență asupra acestei școli critice; în realitate
marxismul e valabil ca teorie socială și economică

GOOGLE. GOOGLISM.

marxismul e numit marxism „vulgar”
marxismul e luat peste picior de cei ce s-au lăsat vrăjiți de pastșa postmodernistă
marxismul e cel mai bun punct de pornire pentru înțelegerea modului de funcționare a societății
marxismul e doctrina de secol 19 pe care n-o înțeleg pe de-a întregul
marxismul e de asemenea decelabil
marxismul e o teorie socială care urmărește să determine structurile cauzale ale schimbării sociale
marxismul nu e
marxismul e „socialismul” de jos
marxismul e o teorie eronată
marxismul e că structurează un sistem economic fără nici un feedback negativ
marxismul e un ansamblu doctrinar elaborat de karl marx la mijlocul secolului al 19-lea și constînd inițial din trei idei interconectate
marxismul e o suprasimplificare neștiințifică a unor realități complexe
marxismul e un soi de știință naturală „tare” a societății care poate identifica legile sociale
marxismul e nu numai bine sănătos
marxismul e re
marxismul e doar o altă ideologie
marxismul e o respingere a esențialismului hegelian al lui marx
marxismul e în continuare o critică foarte precisă și foarte pătrunzătoare
marxismul e neîndoielnic o astfel de metanarațiune
marxismul e pomenit în a sa
marxismul nu e altceva
marxismul e util prin
marxismul e o ideologie
marxismul e plasat în interiorul metodologiei generale a epocii
marxismul e un materialism dialectic
marxismul e esențial pentru înțelegerea mișcării de rezistență din africa zilelor noastre
marxismul e... o
marxismul e greșit și că scopul vostru explicit este de a vă lupta pentru a-i convinge pe alții de acest
marxismul e mort și capitalismul este singurul sistem economic „natural” de pe glob?
marxismul e numai despre
marxismul e întemeiat pe jocul de putere și pe pseudoștiință
marxismul e fumat pentru filmul rusesc
marxismul e vorba nu numai de impactul său istoric și global ci și de abordarea sa critică a problemei
marxismul e un forum electronic de discuții și experimente a cărui origine se află atît în opera lui karl
marxismul e o mișcare politică învechită iar conceptul său de „clasă
marxismul e
marxismul e capabil să le furnizeze obiectul dorinței lor
marxismul e o unealtă prețioasă aflată la dispoziția noastră
marxismul e adesea numit și teoria conflictului
marxismul e realizarea acestei legături și expunerea orientării de clasă a filosofiei burgheze
marxismul e un istorism
marxismul e întemeiat pe principii morale
marxismul e în mare măsură mort
marxismul e un eveniment anual găzduit de partidul socialist muncitoresc
marxismul e că statul va dispărea atunci cînd vor dispărea și clasele sociale
marxismul e despre

marxismul e mai relevant ca niciodată
marxismul e mort
marxismul e un instrument al
marxismul e vreo alternativă la
marxismul e bine sănătos
marxismul e justificat
marxismul e ca o clădire clasi
marxismul e înțelegerea marxistă
marxismul e o disciplină nu înseamnă că e o religie într-o măsură mai mare decât altă disciplină științifică e o religie pentru că e o disciplină
marxismul e un instrument al sîrbilor ultra
marxismul e o altă strategie socialistă eșuată
marxismul e egalitatea morală justificată e un principiu marxist esențial care will kymlicka
marxismul e teoria reveriei permanente
marxismul nu e genul de știință neutră care poate fi învățată în unie care poate fi învățată în universități doar de dragul învățatului
marxismul e întotdeauna deschis comentariilor
marxismul e o știință și prin urmare pretinde eforturi susținute din partea începătorului
marxismul e complet irelevant
marxismul e un sistem complet de concepții care își are originea în învățăturile celor mai mari gânditori ai lumii
marxismul e o teorie eronată
marxismul e ca o clădire clasică ulterioară renașterii; frumos în felul lui
marxismul e o ideologie în același timp extrem de personală și de impersonală
marxismul e cel mai puțin
marxismul e bine sănătos în campusul universitar
marxismul e teoria luptei de clasă
marxismul e un set de teorii
marxismul e credincios convingerii că imperialismul occidental e progresist din punct de vedere istoric
marxismul e așadar pe de o parte o reacție împotriva aceluia marxism științific anterior și pe de altă parte o critică polemică a lui
marxismul e cumva asociat cu lipsa de putere și cu iraționalismul; ca și alte perspective asupra criticei
marxismul e doctrina de secol 19 pe care n-o înțeleg pe de-a întregul
marxismul e în general definit atât de criticii cît și de numeroșii „adepți” care identifică marxismul e „socialismul” de jos
marxismul e o revistă care insistă pe ideea că marxismul e o critică vie și în schimbare la adresa capitalismului aflat în schimbare
marxismul e „necinstit din punct de vedere intelectual și incorect din punct de vedere istoric”
marxismul e în esență o interpretare economică a istoriei bazată în primul rînd pe operele lui karl marx și frederich engels
marxismul e socială și economică elaborată pentru prima dată de karl marx și friedrich engels
marxismul e un soi de știință naturală „tare” a societății care poate identifica legile sociale ale
marxismul e specific națiunilor industrializate
marxismul e luat peste picior de cei ce s-au lăsat vrăjiți de pastșa postmodernistă
marxismul nu e o religie
marxismul e numit marxism „vulgar”
marxismul e de asemenea decelabil
marxismul e o suprasimplificare neștiințifică a unor realități complexe
marxismul e că structurează un sistem economic fără nici un feedback negativ
marxismul e nazism
marxismul e o relicvă a trecutului

marxismul e
marxismul e credincios convingerii
marxismul e o teorie socială care urmărește să determine structurile cauzale ale schimbării sociale
marxismul nu e altceva decît o
marxismul e doar o altă ideologie
marxismul e o respingere a esențialismului hegelian al lui marx
marxismul e dificil
marxismul e neîndoielnic o astfel de metanarațiune
marxismul e pomenit în a sa
marxismul e aici încăpător - deloc eclectic
marxismul e un forum electronic de discuții și experimente a cărui origine se află atît în opera lui karl marx și
marxismul e un termen folosit pentru a discuta despre acei gânditori care se consideră a fi marxismul e un eveniment anual găzduit de partidul socialist muncitoresc
marxismul e un eveniment teribil de important fiindcă apropierea de atît de mulți oameni care gîndesc la fel este însuflețitoare
marxismul e adesea numit și teoria conflictului
marxismul e întemeiat pe jocul de putere și pe pseudoștiință
marxismul e vorba nu numai de impactul său istoric și global ci și de abordarea sa critică a problemei
marxismul e mort după curs mă duc acasă și îmi verific e
marxismul e perceput de mulți ca
marxismul e materialism
marxismul e greșit și că scopul vostru explicit este de a vă lupta pentru a-i convinge pe alții de acest
marxismul e numai despre
marxismul e... o preocupare urgentă
marxismul e perceput azi ca
marxismul e plasat în interiorul metodologiei generale a epocii
marxismul e un materialism dialectic
marxismul e o prostie
marxismul e încă
marxismul e nu numai bine sănătos
marxismul e re
marxismul e o doctrină vie
marxismul e atacat din toate părțile și chiar de un număr mare de marxiști
marxismul e cel mai bun punct de pornire pentru înțelegerea modului de funcționare a societății
marxismul e o mișcare politică învechită iar conceptul său de „clasă
marxismul e de stînga
marxismul e întemeiat pe principii morale
marxismul e doar una dintr-o serie de alte perspective sau viziuni teoretice și științifice
marxismul e în continuare o critică foarte precisă și foarte pătrunzătoare
marxismul e într-adevăr o
marxismul e în mare măsură mort
marxismul e „lipsit de umanism
marxismul e
marxismul e util prin
marxismul e de fapt concentrat în special asupra acestui
marxismul e la ora actuală cea mai influentă concepție filosofică de pe glob
marxismul e concomitent imediat și inevitabil

ANTI / tratat despre nimic

Nu există nimic, doar ceea ce poate fi imitat. Imitație: artă sau non-valoare? Greu de spus. Ultimele gânduri ale lui C îi tulburaseră aparenta liniște. De ce simțea nevoia să plece undeva, în negura singurătății, după ce văzuse acel tablou? Leșise repede din expoziție, cu gândul să bea repede ceva rece. Se simțea copleșit. Copilul crucificat din tablou, urmele de sînge de pe mînuța lui, pieptul gol și sacrosanct, orbitele ieșite în afară, toate acestea îl îngrețosaseră.

Se gîndea acum că-i mai bine să se întoarcă acasă. Acolo, în cvasi-singurătatea lui, putea să se gîndească liniștit la tot ce i se întîmplase în ultimul timp. Porni spre casă. De ce toată lumea fugea? Un haos imens se pogorî peste oraș. Tot ce exista alerga: om, animal, mașini, case, blocuri, totul era vitează. Ce se întîmpla? Ca un pește pornit în susul apei, C înainta contrar tendinței celorlalți.

SEPTEMBRIE 1999

O, Dumnezeu! Ce putea fi și asta? se întrebese C cînd piciorul său pășise într-o baltă de sînge. La cîțiva metri mai încolo, un copil stătea nemișcat, confundat cu asfaltul, cu mîinile întinse în lateral și cu pieptul gol. Nu, nu poate fi adevărat. Copilul răstignit pe șoseaua roșie... era copilul sacrosanct. C părea să fie singurul care observase pe mînuțele copilului două urme de cuie. Parcă bătuse cineva cu sălbăticie cuie în palmele acestui înger. Trebuia să fugă. Să scape de această imagine... Fugea cît putea de repede. Imaginea copilului-lisus îl învâluia, îl strîngea, nu mai putea respira, se sufoca. Il ura.

Odată ajuns acasă, își aruncă hainele de pe el. Spera că așa, gol, va reuși să scape de urmele tentaculare ale copilului-lisus. Redat naturii, gol, singur, vegetal, C adormi. Cînd se trezi, primul gând îi zbură la cămașa verde, pe care nu o mai îmbrăcase de multă vreme. Simțea că trebuie să-și schimbe stilul vestimentar. Renunțase de foarte mult timp să mai îmbrace altceva decît lucruri negre. Ce gînd ciudat: tocmai la cămașa lui verde. Voia ca astăzi să se îmbrace cu ea.

Dumnezeule! Copilul sacrosanct. Iisus... Ce înseamnă asta? De ce nu poate scăpa de imaginea aceea? Oare acel copil, copilul-dublu, era semnul crucificării premature a lui Iisus? Era el oare un semn divin sau începuse să înnebunească? Hotărî să-și scoată din cap aceste întrebări, al căror răspuns nu există, așa cum nu există răspuns nici pentru existența lui. Sau poate că existența lui avea un sens: plăcerea.

IULIE 2002

Își puse cămașa, pantalonii, se încălță și plecă. Îi era foame. Se gîndea că ar putea merge la bistroul lui preferat, să mănînce o salată. Sau poate că ar fi mai bine dacă ar merge într-un club gay. Acolo s-ar simți în siguranță. Poate ar agăța ceva și ar uita astfel de cele întîmplate în ultima vreme. Pînă la urmă hotărî să le facă pe amîndouă. Chemă un taxi și rugă șoferul să-l ducă pe strada 13. Stomacul îi cerea friptură... sexul său era umflat de dorință... mintea îi era însă la acel copil. Bloc după bloc, parc după parc, străzi după străzi, toate treceau pe lîngă el. Nu voia decît să ajungă mai repede la bistrou și apoi să iasă la agățat. Își dorea să simtă iarăși căldura sexului unui bărbat, își dorea să fie strîns în brațe, să fie mîngîiat. Tînjea după o noapte de sex.

Nu mîncase prea mult. Dimpotrivă, friptura sa preferată îi provocase acum o stare de greață. Plăti. Leși din bistrou și urcă în taxi. Clubul gay era la cîteva străzi mai încolo,

însă lui C îi plăcea mult să meargă cu taxiul. Îi plăceau mutrele șoferilor de taxiuri, mereu aceleași, făcute parcă din același aluat de slăbiciune și ignoranță. Mereu puși pe glume proaste și mereu dispuși la discuții politice care de care mai penibile și ne-substanțiale. Dar pe el nu-l interesau toate astea. Ba chiar îl amuzau. Erau încîntători acești taximetriști. Și acum, în acest taxi, șoferul era hotărît să vorbească despre chestii politice. Dar C, contrar a ceea ce făcea el de obicei, nu mai era dispus să-l asculte. Se așeză confortabil și se sprijini cu mîna de mînerul portierei. Se gîndea la cele petrecute în ultimul timp. Despărțirea de R, moartea mamei, mutarea într-o altă casă... Categoric, nu era o perioadă fastă pentru el.

Coborî din taxi și urcă cele cîteva scări care duceau la intrarea în club. Bodyguardul ceru să-i vadă legitimația. Intră. Norii izvorîți din țigările celor ce fumau erau înecăcioși. Era foarte multă lume, ca de obicei. Pe mulți dintre ei îi cunoștea, pe alții abia aștept s-o facă. Astă-seară era disponibil. Voia să se distreze. Să facă sex. Se îndreptă spre bar și își comandă un gin. Se așeză. Îi plăcea să stea la bar. Îi plăcea să privească acea lume pestrîită și să o analizeze. Se perinda pe acolo o paletă întregă de oameni: prostituați, ingineri, avocați, doctori, profesori și chiar politicieni. Toți mimau un anonim penibil. Nimeni nu voia să fie văzut, analizat. Însă toți doreau să fie agățați. O noapte de sex sălbatic și a doua zi se vor întoarce la birourile lor, unde masa de heterosexuali va fi înglobat personalitatea fiecăruia dintre cei prezenți aici. Îi detesta pe unii tocmai pentru că nu știau să trăiască. Detesta lumea ce nu știa să trăiască. Lașii.

Primul tip veni deja spre el. Îl chema Alexander și era un cunoscut avocat. Îl știa din auzite, dar niciodată nu se cunoscuseră personal.

Salut, spuse avocatul.

Salut, răspunse C, analizîndu-l.

Te-am văzut deseori pe aici și am hotărît să vin singur să te cunosc. Îmi ești simpatic. Numele meu e Alexander.

Mulțumesc, răspunse C destul de vag. Și tu îmi ești simpatic. Plus că ești și foarte atrăgător. C mă numesc.

Băură împreună cîte un gin, apoi merșeră pe ringul de dans, unde dansară un blues. Îi era dor de R. Îi era dor să danseze cu el. Spera că va veni și el astă-seară. Nu-l mai văzuse de două săptămîni, de cînd se despărțiseră.

Fusese o despărțire dureroasă de ambele părți. Cu certuri. În ultima vreme R îi reproșa mereu că se lasă pradă amintirilor, că uită să trăiască. Că durerea pricinuită de dispariția mamei ar fi trebuit să treacă. „Trebuie să mergi mai departe. Ea este acolo jos, în mormînt, moartă. Mîncată de viermi.” Îi repeta mereu asta. Îi enerva. Era cinic. Mult prea cinic. Nu merita așa ceva. R crescuse într-o casă de copii. Nu știa ce e aceea mamă. Nici tată. Frați. Surori. Nu știa nimic din toate astea, pentru că nu le cunoscuse. Trăise pînă la optsprezece ani într-o casă de copii. Acolo avusese și prima experiență homosexuală. Decisivă. Îi era ușor să vorbească. Nu avusese o mamă sau un tată și nu știa ce sentimente trăiești cînd unul dintre ei sau chiar amîndoi te părăsesc. Asta nu acceptase la el. Era prea mult. Într-o dimineață hotărî să-i spună să-și strîngă lucrurile și să se mute. R se mută chiar a doua zi după aceea.

Îmi plac ochii tăi, spuse avocatul. I-am remarcat de cum te-am văzut.

Pentru cîteva momente C uitase unde se află. Se întreba ce caută el acolo. De ce nu e acasă, să stea în pat, să se uite la televizor sau să plîngă. Îi plăcea să plîngă. Se ghemuia într-un colț de pat, își strîngea genunchii la piept și plîngea.

Mulțumesc.

Te văd cam abătut. Să te las singur pentru moment?

Nu! Nu singur, te rog. Nu mă lăsa singur. Te rog.

Răspunsul fusese dat pe un ton isteric. Însuși C se sperie de reacția lui. Alexander făcu ochii mari.

OK, spuse el. Voi sta cu tine aici. Vrei să dansăm?

Nu, deocamdată nu, spuse C. Aș mai vrea un pahar cu gin. O să mă relaxeze.

Îi comandă ospătarului încă un gin și se așează mai comod pe scaun. Alexander se uita în stînga și în dreapta, probabil după cineva cunoscut.

Te plictisesc? întrebă C.

Poftim? Ce-ți veni? răspunse avocatul, vădit mirat.

Hai să dansăm. Vreau să te fac să te simți bine. Nu-mi place să plictisesc oamenii. Mai ales bărbații drăguți ca tine.

Zîmbi. Ciudat. Era pentru prima oară în ultimele zile cînd buzele sale acceptaseră acea deschidere ciudată. Acea grimasă ce poartă numele de zîmbet. Se simțea bine.

Urmă încă un blues. Alexander era un tip puternic. Avea un trup musculos, un pic de barbă și ochii pătrunzători. Era un bărbat frumos. Atrăgător. C știa că el este cel cu care va merge în seara asta acasă. Îl dorea. Totuși nu voia să fie el cel care lansează invitația. Nu-i plăcea să facă primul pas. Îi plăcea să fie admirat, poate chiar un pic mai mult de atît. Dar nu făcea niciodată primul pas. Melodia se termină parcă mai repede decît se aștepta C.

Să mergem să ne așezăm, spuse Alexander.

OK, răspunse el simplu.

Gîndul îi zbura iarăși la R. Îl irita (dar îl și fermeca, trebuia să recunoască!) stilul de viață a lui R. Observase cu atenție fluxul și refluxul prădător-pradă. Era invidios pentru că un tip ca R reușise să se metamorfozeze cu atîta ușurință într-un animal de pradă. R era vulgar, abject pînă la sînge. Iubea orice bărbat care-i pica în plasa imensă a intelectului său. Pentru el importantă era nu cucerirea amantului, ci provocarea lui, sustragerea lui naturii, posedarea ideatică a acestuia. Carnalitatea, actul sexual în sine pentru el erau minore, nu conta. Uneori i se întîmpla să pîndească vreun bărbat, să-l sugrume cu privirea și apoi să-l lase acolo, posedat doar de ideile lui, de gîndurile lui, de ochii lui.

C, dimpotrivă, iubea trupul. Iubea actul sexual în sine. Nu-l interesa preludiul, îl interesa corpul uman crud, în starea lui naturală, dedat goliciunii profunde. Adamic.

Era tîrziu. R își reluase locul lui obișnuit, pe o bancă umedă, mirosind a frunze moarte, depravate, violate de ploaie. Știa că în curînd așteptarea va da roade. Era pregătit să guste întru totul această așteptare. Să o pregătească, să muște din ea, să se confunde cu ea. Îi plăcea să pîndească. Să asculte pașii celor ce se plimbau. Să le numere pașii. Să pătrundă în ei prin talpa pantofilor scîrțîitori. Ca orice prădător, știa cînd să atace. Cunoștea Momentul. Își cunoștea prada și nu dăduse greș niciodată. Uneori era riscant, știa asta. Dar iubea acest risc asumat, personalizat. Oamenii treceau. Masa hetero-sexuală se deplasa: carnea lor, umedă de ploaie, se deplasa sub privirea lui insistentă. Îl amuza strigătul de bucurie al femeilor excitate, seduse de amanții lor nocturni. Era o masă de carne care-și continua veșnica ei mișcare. Era ca o joacă de copii. Femeile țipau, se zbăteau, se lăsau fugărite de bărbații lor mediocri. Era un dans tribal, de supunere, sub un cer acoperit de o dorință nebună de sex. Mirosea a sex. Simțea. Unii dintre ei doar se plimbau, țînîndu-se de mîna. R se gîndea mereu, văzîndu-i, ce înseamnă această cuprindere? Ce înseamnă această strîngere de mîna? O întregire. Nu. Nu putea fi asta. Un bărbat nu se poate întregi niciodată cu o femeie. Niciodată. Acest gînd țipase în mintea lui. Nu putea fi asta. Un bărbat se poate întregi doar cu un alt bărbat. Femeile erau excluse din acest „tot”.

Nu așteptă prea mult: un bărbat se apropie de el. Părea destul de atrăgător. Nu conta. Se prefăcu atunci că se caută prin buzunare după ceva. Nu găsea. Acel ceva pe care îl căuta dispăru.

Ai o țigară? întrebă necunoscutul.

Poftim, răspunse R și scoase o țigară din pachet.

Mulțumesc, spuse necunoscutul, îndepărtîndu-se.

Stai, țipă R. Așteaptă-mă. Știi de ce ești aici și știi ce vrei. Să mergem. Nu am timp de pierdut.

Plecară. Locul preferat de R pentru a face sex cu un individ asemenea necunoscutului era o bancă aflată undeva în spatele unei terase dezafectate. Era un loc retras...

Alexander își puse mîna pe piciorul lui C. Era o mișcare lascivă. Mîna urcă ușor spre pulpa piciorului, ca apoi să coboare spre genunchi...

Discutaseră mult în acea seară. Alexander îi povestise aproape toată viața lui, iar C ascultase tăcut.

Tăcut...

Sînt doar un nume. C. Atît. Un nume într-o mulțime de alte nume. Nenumărate nume. C. Am cunoscut o parte din aceste nenumărate nume. Am cunoscut-o, am lăsat-o să mă cunoască. Dar nu îndeajuns. Nu vreau nici un fel de intimitate cu ea. Cu partea cunoscută a nenumăratelor nume. Singura intimitate permisă a fost o strîngere de mîna, un salut obișnuit, o conversație banală. Intimitatea presupune alăturare.

Alăturarea absolută am cunoscut-o cu R. La început era un fel de apropiere intimă, unilaterală, vulgară, brută. Apoi s-a transformat în alăturare. În sublimare.

M-am descătușat. Mi-am desfăcut aripile. Am încercat să zbor. Nu am reușit - poate că era prea devreme. Nu învățasem încă să zbor. O simplă întindere a aripilor nu e îndeajuns pentru a zbura. Știam că trebuie să zbor. Să las cuibul rece, neatins. El învățase să zboare mai devreme. Mă uitam cu invidie la el cum își înălța trupul în văzduh. Pruncul.

Am presupus întotdeauna că viața a fost făcută pentru mine. Dumnezeu trebuia să încununeze cumva opera Sa. Cu mine. Ce bucurie, ce mister. A șaptea Zi este Ziua mea. Nu. Dumnezeu nu s-a odihnit atunci. M-a creat pe mine. Trebuia să-și justifice efortul într-un fel. Simt universul rotindu-se. Un punct de sprijin, poate o frunză roșiatică. Tot universul se sprijină pe o frunză.

Î iubesc pe C. Dar nu pot dezamăgi forța și iubirea Lui, M-a creat justificat. Trebuie să confer universului un sens. De preferință, unul vulgar. Îmi adjudec rolul de epavă. Într-un anumit sens, o epavă este un lucru bun. Înseamnă o existență pînă la capăt. Atemporalitate. Nu știi sigur dacă vreau să exist pînă la capăt. Sînt o epavă, dar nu una mîncată de rugină. Sînt totuși temporal.

Dacă mîine universul nu s-ar mai roti, voi rămîne tot un cîștigător.

Ne putem lua brațele, ca să ne atingem unul altuia universul carnal și să pornim apoi dansul iubirii, îmi spunea C. Î iubesc. Dar nu cred în nici un fel de mistificare a iubirii. E un sentiment crud. Te întorci, descoperi, privești, atingi. Săruți.

Stai aplecat. Ridici o mîna. O ridici și pe cealaltă. Te sprijini. Te întorci. Capul rămîne fix. Cauți. Nu găsești. Te cutremuri.

Astă-seară va fi o seară mare. Îmi voi pierde cumpătul; mă voi pierde ca ființă. Și apoi renunț să mai fiu uman. Mare. Renunț la umanitatea mea. E atît de simplu să renunți la funcția de om. Trebuie doar să închizi ochii. Pretutindeni.

Șt. Închide ochii. Lasă-ți trupul greu. Simte-ți extremitățile. Inspiră. Expiră. Repede. Și mai repede... din ce în ce mai repede. Așa. E bine.

Cu siguranță că prin moarte voi căpăta un sens. Prin moartea Mea. Mă voi deconstrui pînă cînd voi ajunge pradă destinului de după. O mîna scăpată dinadins. Un picior moale, dezmembrat. Ochii închiși, buzele încleștate, un semn: e de-ajuns pentru a muri.

Ce va face C atunci? Îi voi lăsa drept moștenire funcția de succes al meu. El va fi continuarea mea... în jurul lui universul vi se va părea mic. Mic. Va accepta el oare condiția supremă? El nu e așa, nu e ca mine. El iubește dragostea. Iubește oamenii - sau cel puțin o parte a lor. Iubește viața. Dar eu oare nu o iubesc? Presupun că a-ți dori moartea înseamnă totuși să iubești și viața. Iubești viața, iubești și moartea în egală măsură.

„SECRETS”. Ce nume timpit pentru un club. Bodyguard. O ușă mare, verde, ce stăpânește țărîmul secretelor. Odată ajuns acolo, mă amplific. Mă ridic la puteri nebănuite. Acolo îmi voi permite orice. Sex. Sexul este totuși permisiv. Nu știu de ce fac atîta caz. Am chef de futut astă-seară. Și o voi face. Ce va spune C?

Îmi place teatrul. Și filmul. Două lucruri diferite. Două lucruri asemănătoare. Un suflu viu, o imagine clară.

Îl iubesc pe R. Nu mai știu dacă el mă mai iubește. Sînt dispus să-l iubesc necondiționat, dar nu știu cum să o fac. Poate că ar trebui să merg la el și să clarificăm relația noastră. Vreau să știu dacă putem fi împreună. Sau nu...

Te iubesc... mult. Atît de mult.

Și eu te iubesc... mult. Atît de mult. Dar nu putem fi împreună. Universul nu va accepta niciodată doi stăpîni. Îmi pare rău.

Aici s-a sfîrșit povestea lor. Împreună.

Viața lor va continua de acum încolo separat. Universul poate răsufla ușurat. Există încă reperul. Cercul are nevoie de punctul concentric. Element de sprijin.

„SECRETS”. Ce nume timpit pentru un club. Bodyguard. O ușă mare, verde, ce stăpânește țărîmul secretelor. R intră. Vrea să facă sex. Cere o tequila. Știe că alcoolul îi face rău. Nu se poate abține.

Simte prada. Este atît de simplu să simți cînd vine vremea împerecherii. În spatele său era un tip burtos, cu o mustață hidoasă.

Pleacă, spuse R. Pleacă. Ești atît de urît. Mi-e teamă și să te ating.

Jignit, se întoarce și plecă.

Timpul le uitase disperarea.

Lucra împotriva timpului. Era hotărît să lupte și știa că veșnicia îi va acoperi ființa. Putea accepta, putea refuza. Era atît de simplu. Se îndreptă spre ringul de dans. Ce ușurare. În mijlocul ringului dansa un tip blond, înalt, frumos. Elegant. Era exact ce trebuia la ora aia. Se îndreptă spre el. Stop. În același timp se îndrepta spre el un tip mai în vîrstă. Așadar, era pe bani. Acceptă asta. La un futut bun, pentru R era avantajos să scoată bani din buzunar. Îl enervau prostituții ieftini, needucați.

Ca de obicei, primele ore ale dimineții erau dedicate îmbrăcatului. Un adevărat ritual. C știa cît de importantă este haina. Acorda o atenție deosebită acestor amănunte. Îi plăcea să se îmbrace comod și simplu. Un tricou, un blug, un sacou. Sandale, tricou, pantaloni sport. Nimic deosebit. Dar se îmbrăca întotdeauna cu atenție. Ușa se deschise. Intră prima rază de soare. Era lumină. Dulapul părea decupat dintr-un tablou mediocru. Era burdușit cu lucruri, în majoritatea lor vechi. În stînga, pe un umerăș ciobit, stăteau blugii lui R. Ce stil. Spre deosebire de el, R încerca să epateze. Era prețul lui. Tot timpul epata. Chiar și în alegerea îmbrăcămînții exista ceva din acest lucru. Toate hainele lui R, își aminti el, erau colorate. Vii. Țipătoare. Vulgare.

Se auzi cheia în ușă. Știa ce urmează. Trebuia să se prefacă adormit, să nu vină să-l bată. Era băut, simțea asta. Se ghemui ușor lîngă perete. Era invizibil. Se auziră pași. Și mai aproape. Respirația lui mirosea a băutură. Era beat. Ca și cu o seară în urmă, cu două, cu trei, cu patru, cu cinci, cu șase, cu șapte... deschide ușa de la camera lui. Știa ce urmează. Intră. Aprinse lumina. Primul urlet. Primul riset scrijelit. Era amenințător. Bătăile inimii i se înmulțeau, deveneau miliarde, miliarde, miliarde. Se accelerau. Căzu prima lacrimă. A doua. A treia. Nu știa ce să facă. Dacă mai continua să se prefacă adormit, el se va enerva și îl va lovi. Dacă se trezea, risca să își petreacă noaptea în stradă. Era Crăciunul. Afară se auzeau țipete. Cineva se bătea. Nu avusese niciodată un brad de Crăciun. Nici măcar nu îndrăznea să creadă în Moș Crăciun. Putea deveni violent. Prima palmă peste cap. A doua. A treia. A patra. A cincea. A șasea. A

șaptea...

Asta era tot ce-și amintea R din ceea ce însemna copilăria lui. În rest, numai țipete, bătăi, geamuri sparte... Mulți ani petrecuți în orfelinate și case de copii. Răsări soarele. C se trezi.

21 de grame. Greutatea sufletului...

Trebuia să-l sune pe R. Decizia era luată. Avea nevoie de timp, ca să-și limpezească mintea, să se adune. Aici nu era loc de nici o greșeală.

Pe fereastra vagonului natura se dezlănțuia. Cum puteau trăi toți acei oameni în condițiile alea? Ce mizerie. Ce mojiecie perversă. Să le fi plăcut oare toate acele zdrențe, frînturi, existențe infime? Fără sens. Nici Dumnezeu nu ar putea să se uite la ei. Sate după sate, orașe după orașe... se perindau pe fereastra vagonului.

Undeva într-un colț al geamului se vedeau luminile orașului. Ajunsese. Se întrezărea destinația finală. Viitorul. În sfîrșit putea cuprinde viitorul. Îl înțelegea. Îl vedea. Acele lumini erau luminile viitorului...

English Version

EUGEN RĂDESCU

HOW INNOCENT IS THAT?

HOW INNOCENT IS THAT?

„In war there are no innocent victims. One might be tempted perhaps to consider me as a simple accomplice. But this notion of complicity has only a juridical sense, and it does not hold here. For it depended on me that for me and by me this war should not exist, and I have decided that it does exist... The one who takes part into war could always get out of it by suicide or by desertion. Neither the war, nor the tortures are inhumane... Only the man could decide the inhumane through fear, desertion or resort to magic...” (Jean/Paul Sartre)

A new millennium, a new rejuvenation of the manhood...

Part I. The Opponent

For each individual the socio-political involvement begins into the childhood. Unconsciously. The involvement means assimilation and comprehension.

The involvement is assimilated with the fairy-tale heroism: heroism as a show. (Currently, a virtual show.) How powerful may that show be as long as it lacks the presence of the leit-motif proper: the opponent? Is there heroism without heroes? A Grand Theft Auto without characters?

Heroism belongs rather to the infrequent, the unusual and the extraordinary than to the frequent and the usual. In the centre of the heroism one finds the idea of courage. In order to be a hero, you have to be a brave man; truly, any virtue - except love - also implies courage. Heroism implies such values as integrity, honesty, gratefulness, but the most important of all is the fact that the exteriorization of the heroism, the objectification of it, namely the hero, should have the courage to live with and through them. What convinces people to become heroes (for eternity, not only heroes of the circumstances, as it implies cowardice) is, ultimately, the certainty of freedom, based upon the ethics of duty and responsibility.

History - as materiality of the heroism - is a phenomenon of creating values. Still, even more than that and on the opposite, history is a phenomenon of destroying values; the meaning of existence, the sacred, the transcendental, all of them springing from this incessant destruction, push us towards the need for heroes and heroic deeds, with the help of which we could finally say: we redeemed!

That's it.

Life was overpowered.

With the help of history and of its heroes, I become my own hero!

“Heroism is nothing else, but resistance to holiness.” (Emil Cioran)

“Every warlord's first question is: what does the enemy do? What plans does he lay? What is his condition? How can we find it out? A direct way of communication is not possible. Asking directly your enemy is impossible or at least meaningless, because his answers will always be conniving... Once the conflictual state of things is created, you accept a priori the probability and even the cognizance of the fact that you might be deceived. The enemy will show itself as stronger or weaker than he really is, precisely for encouraging or inciting. He will adopt mystifying stances, and then will attack without warning. Thus, for each side the logic of survival there is a corresponding rival diad, which tries to uncover the deceiving maneuvers of the enemy, so as to thwart them with the help of the counter-deceiving maneuvers and of the operative actions. This is why the espionage holds a prominent place among the survival sciences.” (Peter Sloterdijk)

In order to test our strength, to be/ become heroes, we need an opponent. We are the extraterrestrials we are searching for. The opponent of the human is nobody else but the human.

The opponent of the socialism was capitalism.

The opponent of the capitalism was socialism.

Was it really so?

From Marx, through Lenin, to Stalin

In the 19th century Marx willingly announced the end of the state through the end of the class struggle, as the exploitation of man by man ends together with the emergence of the society they imagined: a perfect egalitarian society, without any class struggle, namely the socialist society. The political power was not needed, either, because in the socialist society nobody rules anybody; it is just a historically necessary development: the working class will replace the old bourgeois society with an association that eliminates classes and class antagonisms.

“... We find at the origins of Marx's thinking an astonishment that disturbed him profoundly, the astonishment in the face of a contrast he ascertained: the fracture between the optimism existing in the middle of the 19th century, that was based on the achievements of the science and on the Hegel's grandiose acceptance of his era, on one hand, and the misery and the helplessness of the working masses in the world of his times, of the first phase of capitalism, on the other hand... His astonishment arises from the display of the social reality and the history generated by it: while the scientific progress seemed to promise decent life conditions for the people, Marx is stupefied to notice their helplessness and the force of the mechanisms crushing the masses of people.” (Jeanne Hersch)

In the specialized literature socialism is described as a corpus of theoretical and practical doctrines, starting from the assumption that the vast majority of the social inequities are due to the unequal distribution of material resources; only the instant or gradual, total or partial transfer under the public control of the privately owned assets and means of production, exchange and distribution could correct these inequities. What munificence! Robin Hood reloaded...

The 19th century was the century of the socialist utopia, but it was an inapplicable ideology, regardless of the merits ascribed to it. The 20th century was the arena of the socialist realism, the period when socialism knew a strong revival, because of the atrocious war experiences and the weakening of the society, and it turned from an underground doctrine into a state ideology. I am not interested here in the historiography of the socialism, but I believe it interesting to point out that the above-mentioned doctrine drew its vigour from the most interesting philosophical, political and religious contexts.

I will reveal here only some sources of the socialism.

One of the first roots is The Old Testament, where one can find the exposure and the denunciation of the rich and strong. We discover here the postulation of some “concrete” actions that might be taken against them or their tendency to accumulate wealth (which jeopardizes the equality of all people in God's eyes). It sounds like a practical guide of social conduct.

From the New Testament we find out that for those who preached Christianity and its teachings poverty and community of goods were elements that draw man a step closer to God, because poor, equal people lead a holy and virtuous life.

We read in Plato about the abolishment of the private property, as the immoderate accumulation of goods corrupts the individual, who grows incapable to dedicate himself to the truth and to the rational organization of the society.

Some time in the 18th century, Abbé de Mably denounces the private property as a source of evil. He also produces a theory on the common property, which, in his opinion, is the only

possibility to do justice and to prevent the minority of the rich to subjugate the majority of the weak.

Rousseau - a source of the socialist aspirations, but never a socialist himself - asserts that the first man who has enclosed a piece of land and thought of it as his land was the greatest criminal ever (surprising, isn't it?).

Robert Owen talks for the first time about "socialism" when he proposes the term in order to designate - although in a loose manner - the collective solidarity, as opposed to the private profit.

The most famous and most influential socialist thinker of the modern era is Karl Marx, who represents the starting point of the contemporary socialism. He advocates the foundation of the International Workingmen's Association in 1864, in London, as the first institutional model for the future.

The main concepts of Marx's ideology included the following ideas:

- the history of mankind is the history of the class struggle (between the bourgeoisie and the proletariat, where, of course, the proletariat will prevail);

- the lives of the individuals and societies are influenced by their reciprocal relationship in the process of production;

- the class struggle takes a political form, because this is the only way to be authentic (a social class tries to defeat another using the political power);

- capitalism is a transitional phenomenon, and it is beset with internal conflicts, which will bring its dissolution;

- the systematic capitalist pillage brings about the illicit capital accumulation and the alienation of the proletariat (the worker becomes a mere commodity in the process of accumulating goods);

- in due time, the proletariat will manage to attain such a strength, a level of organization and of international solidarity, that the inevitability of overthrowing the ruling class, i.e. the capitalists driven by the urge to get rich, will appear as self-evident;

- while the proletariat is the lowest social class, its victory will put an end to the class struggle, since after eliminating the bourgeoisie, there will be no other social class to clash with;

- when no one is oppressed or exploited any longer, and when the fruit of the land, industry, trade, art and science grow considerably, the man will finally enjoy the absolute freedom, "prehistory will end and the true human history will begin";

I insist on the terminological differentiation between the socialism proper and the misrepresentation of the term - communism. The specialized literature from the East European countries seems to use the same terms when talking about socialism and communism. I strongly insist on the idea that they are two dissimilar terms, both in the way we define them and in their goals and their outcomes.

In a few words: Marxism and communism are two specific branches of the socialism, but they don't cover the entire meaning of the term "socialism".

Class struggle, socialist revolution, and state controlled by the dictatorship of the proletariat - main pillars of the Marxist political doctrine - become the means for solving the conflict between the hired workers and the bourgeois owners. The end of the 19th century and the beginning of the 20th century witnessed the historical fracture between the Marxist revolutionary socialism (supporting the insurrectional conquest of political power by the proletarian forces, led by the Communist Party) and the Bernstein's reformist socialism (pleading rather for a democratic and parliamentary access to the political power of the democratic socialist parties, together with the liberal and Christian parties).

V.I. Lenin updates and radicalizes the Marxist socialism, turning it into totalitarian communism. I find it interesting that the revolutionary socialism in its Marxist form was not a communist totalitarianism. Leninism was the political platform that allowed the deviation of the revolutionary Marxist socialism towards communism, while Stalinism institutes the institutional and bureaucratic accomplishment of this dull process.

The concept of communism appeared a long time before the notion of socialism: from Plato's Republic, where the private property was distinctly forbidden, to what was called primitive Christianity, with the essential Jesus' teaching according to which everyone

should give up their possessions and wealth, then arriving to Thomas More's Utopia and Emile Durkheim's sociological studies, to the 19th century's intellectuals, who adapted the doctrine to the industrial age, and, eventually, to Marx's embracing of its central ideological elements.

The post-communist societies experience a strange phenomenon: the post-communist people declare the New-State as their Opponent. As it engages into the reconstruction of the society, the New-State becomes the most convenient opponent of the discontented people.

The post-communist world has become the stage for the collective passions, fears and illusions, and the death of the old ideologies cleared the place for the new ideologies, which are perfectly ready to offer satisfying answers to the new dilemmas of the man who lived in the totalitarian world.

These new ideologies has been invented and employed in the former communist countries, and they seem to encourage self-pity:

"...We, the Croatians, the Romanians, the Lithuanians, the Hungarians, the Serbs, etc. have been the victims of the communism or, more precisely, of the Western betrayal..." (Vladimir Tismăneanu)

Therefore, no other nation suffered as much as these nations that feel pity for themselves. The post-communist individual cannot understand why the Western world and the whole world show so much indifference for his people's "unique" ordeal...

I am talking here about an exacerbated, but also very humble nationalism, because all these nations that suffered in the cancerous communism are now like servants attending at the gates of the Western world. Nationalism is among the strongest forces in the modern politics, and it nourishes from the idea that the human societies are (more or less natural) constituent parts of some distinct groups or nations. Thus, an individual's nationality becomes an inherited, not an achieved right. Unfortunately, all these notions are useless for the post-communist individual, because this celebration of the tradition and the traditional values, together with mistrust into the Western values, are of no value in the capitalism they are striving for. For a Romanian in the Western world being Romanian doesn't help.

This is why only those self-pitying nations knew such generous notions as the Golden Age (the lost innocence, the glorious patriarchal beginnings, the acceptance of modernity through class struggle), victimization, betrayal and conspiracy, the charismatic saviours (no matter if they are individual heroes, social classes or superior races), supreme happiness (when the leader, the movement, the nation and the mankind become One, either in life or in death).

In the world after the end of communism,

"flags count and so do other symbols of cultural and national identity, including crosses, crescents, and even head coverings, because culture counts, and cultural identity is what is most meaningful to most people. People are discovering new, but often old identities, and marching under new, but often old flags, which lead to wars with new, but often old enemies.

One grim Weltanschauung for this new era was well expressed by the Venetian nationalist demagogue in Michael Dibdin's novel Dead Lagoon: There can be no true friends without true enemies. Unless we hate what we are not, we cannot love what we are. These are the old truths we are painfully rediscovering after a century and more of sentimental cant. Those who deny them deny their family, their heritage, their culture, their birthright, their very selves! They will not lightly be forgiven" (Samuel P. Huntington).

After 1989 a system based on duplicitous, schizoid and hypocritical relations of the individual with the reality disappeared, together with the absolute rule over the human needs, over the memories and hopes; the complete control of the party-state over the people.

Very quickly. All too quickly. Now the post-communist individuals have no patience to listen to the rational explanations of the dramatic changes that have happened and are still happening in their lives.

Sick of anaemia and lack of history, all these people desperately resort to the old myths that legitimized in the past years both the Gulag (the pathology of the class struggle, turned into a recipe for annihilating any source of individuality and private property) and the Holocaust (spurred by that blinding force of the Aryan myth that cauterized the moral sense of the Nazis and allowed them organizing the genocide of the Jews in the name of a "superior race"). In all his innocence, the mass-man re-marks the political myth of the proletariat as a better world, and he justifies himself within the history, since they lived the end of the communism with the sensation they lost something; even if the mass-man loathed the iron bars, the cage gave him the benefit of stability, while nowadays, when the cage disappeared, people are exposed to the ruthless freedom, so they are willing to adopt the tribal rhetoric, emphasizing the group identity.

"In the late 1980s the communist world collapsed, and the Cold War international system became history. In the post-Cold War world, the most important distinctions among peoples are not ideological, political or economical. They are cultural. Peoples and nations are attempting to answer the most basic question humans can face: Who are we? And they are answering that question in the traditional way human beings have answered it, by reference to the things that mean most to them. People define themselves in terms of ancestry, religion, language, history, values, customs, and institutions. They identify with cultural groups: tribes, ethnic groups, religious communities, nations, and, at the broadest level, civilizations. People use politics not just to advance their interests, but also to define their identity. We know who we are only when we know who we are not and often only when we know whom we are against." (Samuel P. Huntington)

I have a vivid recollection of my meeting with Anton Carpinchi's book *Openness and Meaning in Political Thinking*, where I found maybe the best metaphor of the communism as "captive mind". The Romanian author examines the term using as a starting point Czeslaw Milosz's book *The Captive Mind*. Well, if we try to find a relevant metaphor of the communism, I believe this expression would be the best choice: captive mind.

Ultimately, as the Romanian author says, "the captive mind" is the fully authentic exposure of the spiritual servitude and the mortification of the human being in the communist totalitarianism. An interesting reading. I will focus only on this splendid metaphor, unadjusted to the post-communist liberation drama. The liberation of the captive mind can begin only by "growing aware" of its captivity, inasmuch as the captivity persists, in various forms, even in the post-communists society. Blocked by the egocentricity of the party-state nomenclature and intoxicated with taboos and preconceptions, the (communist) "closed society" constituted the rigid framework of the captive thought; this is why the great progress to the (Popper's) "open society" is the social way of liberating the captive mind. Apart from this social way, there is an individual one, the liberation of each individual. The main thing is to want it.

But where could we look nowadays for the much-acclaimed proletariat of the Marxist dialectics, when the working class itself is disappearing? Here I am referring to the working class as understood by the communism, with all its "natural-absurd" rights.

A potential answer is offered by Žižek, who talks about how the Marxist perspective on proletariat overturned Hegel's classical Master/ Slave dialectic.

For Hegel the clash between the Master (the Opponent) and the Slave was stimulated by the Master's will to put everything at stake, to take all chances, even to risk his life - and thus he could win his freedom. Meanwhile the Slave was closely bound - not to his Master, but to the objective reality. Thus the Slave became the one who didn't seem willing to take any chances, didn't afford this kind of luxury, and so he ended by accepting the Master's sovereignty. Thus, everything is indirect.

But for Marx everything is open, direct, straightforward, because the German philosopher

reverses the Master-Slave terms from the Hegel's discourse, and he announces that in the proletarian class struggle the Slave occupies the Master's position, as the Slave wants to and is able to risk everything; he, the Slave, is the pure subject of the history and its only beneficiary, and he has nothing to lose but his chains. On the other hand, the Master (the capitalist) has a lot to lose: his investment, his work, his position, everything - hence he actually becomes a Slave.

Marx tried to do something Hegel had never done: he tried to introduce time/ history into his calculations, so as to increase the effectiveness of the future generations. He took Hegel's historicism and altered it towards the understanding of the fact that the world should better be changed, the capitalism replaced with the communism, and the bourgeoisie culture substituted with new cultural forms - forms that will have derived from the emancipation of the working class. Accordingly, the progression from World Spirit (Weltgeist) to the working class made possible the salvation of the Hegelian expectation of history as expansion of freedom.

Another possible answer can be found in the following sequence, as described by Roland Barthes:

*"Charles Chaplin's latest gag has been to transfer half of his Soviet prize into the funds of the Abbé Pierre. At bottom, this amounts to establishing an identity between the nature of the poor man and that of the proletarian. Chaplin has always seen the proletarian under the guise of the poor man: hence the broadly human force of his representations, but also their political ambiguity. This is quite evident in his admirable film, *Modern Times*. Chaplin repeatedly approaches the proletarian theme, but never endorses it politically. What he presents us with is the proletarian still blind and mystified, defined by the immediate character of his needs, and his total alienation at the hands of his masters (the employers and the police). For Chaplin, the proletarian is still the man who is hungry; the representations of hunger are always epic with him: excessive size of the sandwiches, rivers of milk, fruit that one tosses aside hardly touched. Ironically, the food-dispensing machine (which is part of the employers' world) delivers only fragmented and obviously flavourless nutriment. Ensnared in his starvation, Chaplin-Man is always just below political awareness. A strike is a catastrophe for him, because it threatens a man truly blinded by his hunger; this man achieves an awareness of the working class condition only when the poor man and the proletarian coincide under the gaze (and the blows) of the police. Historically, Man according to Chaplin roughly corresponds to the worker of the Restoration, rebelling against the machines, at a loss before strikes, fascinated by the problem of bread-winning (in the literal sense of the word), but as yet unable to reach a knowledge of political causes and an insistence on a collective strategy.*

Chaplin illustrates a kind of primitive proletarian, still outside the Revolution, and this is precisely why his force is immense. No socialist work has yet succeeded in expressing the humiliated condition of the worker with so much violence and generosity. Brecht alone, perhaps, has glimpsed the necessity for socialist art of always taking the Man on the eve of Revolution, that is to say, alone, still blind, on the point of having his eyes opened to the revolutionary light under the 'natural' excess of his wretchedness.

While showing the worker already engaged in a conscious fight, subsumed under the Cause and the Party, other works give an account of the political reality that is necessary, but they lack aesthetic force..."

Therefore, let's foil the history; let's unveil the past; let's adopt its atrocities; let's move beyond the (often futile) theory and conceptual demarcations, surpass these moments and move blissfully ahead. We reached the "performance" of staying outside the history, connected to the memory of the past times, and feeding with the venomous mud of a world we had then thought to be a good one.

We shall leave all these behind, and we shall address our wet eyes, our moves and our hopes to that what is to come.

"Once we get out of the nightmare, we shouldn't wrap it into a dim-witted amnesia." (J.-F. Revel)

In our times, who can pay much attention to the massacre of the innocence? The innocents of yesterday are sending the bombs of today, these supreme gifts of helplessness, infamy and failure. There is an East of the innocence, like there is a West of the innocents. As I am living in Romania - the state and paideuma of innocence in its unbalanced, unhappy and dumb form - I imagined the "stranger", with his "strangeness", was something - something else (together with his alter). Far from the truth. We are all false, disintegrated, miserable, and lacking innocence. Lacking interest. Alexandru Paleologu used to point out that "civilization doesn't mean the steam engine, but it means civility" - the ability to have civic relationships, to follow judicial norms. Somehow, all these attributes are lost. We have forgotten our civility; we lost our civilization. We have become innocent vacuum cleaners and we are sucking in ignorance, pain, ardour, hatred, show. Nowadays it is easier to kill one thousand people than say "Have a good day".

Two variants of the same utopia

The utopias seem to be rather a reflex of the history, and we know that history is a duration endowed with meaning, that materializes in the spiritual and cultural area of a community. From Plato to Campanella, from Owen to Stirner, there have always been utopian writings on the best structuring of a human society. This wild wish to systematize the human life, to structure it and bring it closest to the perfection some had imagined, gave birth also to the Marxist utopia of the "new man" and the kind of life he imposed - a life where order and submission where the elemental principles of existence for the community itself.

Middle Ages saw the materialization of Plato's utopia and its disseverance into more lasting Christian utopias. The utopias are attainable, and what is more frustrating is the fact that the more radical a utopia, the greater the chances to attain it. Most of the times the moderate utopias are those that fail or fall into pieces.

"Utopia always involves the intention of a totalitarian reorganization of life. Confronted with the utopias, the other ideological theories and trends seem incomplete and less attractive. Here lies the appeal of the utopias and the risk of slavery. Totalitarianism always brings about slavery... Utopia is nothing more than a false conception of the Kingdom of God, distorted by the human conscience." (Nikolai Berdyaev)

Utopias die the same way they are born, without any real cause. The philosophical confusion of the socialism (and its ideological varieties) caused its death precisely for this reason: it was a utopia, and if we remove from here its preset idea, if we take out the fanaticism and the sectarianism, everything falls to pieces. Not every utopia ends in totalitarianism, but any totalitarian structure has a utopian motivation in it.

The neuroses of transition (which seems endless!) determine the inevitable choice between adopting the values of the individual autonomy, which includes the recognition of an order based on tensions and contradictions (the anti-utopian variant), and the rejection of modernity in the name of the collectivist and salvationist ideals (the neo-utopian variant). Mean is this feeling of "choice" for somebody whose life was spent in a system that didn't allow him to do such a thing!

Especially now, when we talk about an individual choice, not a communal one. The individual feels the urge to choose between the two directions. Most of the times he chooses the second. It's simpler. It arises from his recent history, it has already been lived, assumed, experienced.

"In 1986, for an estimated world population of 4.816 billion people, 1.747 billion were liv-

ing in democratic countries, 1.121 billion in semi-democratic countries, and 1.947 billion individuals were prisoners of totalitarian regimes. Therefore, the freedom was not fairly distributed and it was not the same for everyone" (Jean-François Revel).

Let's begin.

See, freedom is also subjected to the progress. Now we are all free.

We are in 2008.

The freedoms that had been won after the fall of the communism generated a sensation of revival, joy, force and strong emotion throughout the whole body of Central and East Europe; on the other hand, individuals felt dejected and lost in the new-born chaos, as today nobody takes care of them, nobody decides how and how much they should work. Women don't know anymore how many children they should have; men don't know anymore how much they should work. *"The breath of fresh air"* has evaporated...

The disintegration of the Soviet Union, the Great Other, the absolute Opponent, left the Western world without an exact symbol of the *"enemy"*. Moreover, the West has now to incorporate the post-communist individual in the great western happiness, and to teach him the new rules and regulations. The much-welcomed emergence of the democratic societies in the ex-communist world proved to be also a source of many problems. The first moments of the 1990 witnessed an extraordinary civic enthusiasm, and the optimistic and confident slogans supporting the new western order, which all these ex-communist societies were ready to assimilate; but now, eighteen years after, the Central and East European countries realize they are supposed to solve their own problems by themselves, as the Western Europe is not quite willing to accept them as equal partners in their *"club"*. Meanwhile, the political corruption, the economical aggravations, and the cultural dependency from these countries are the ingredients supporting the ascension of such mass phenomena as panic, belief in miracles, millenarian expectations. When people have begun to understand that political emancipation doesn't bring about the economical affluence, many of them appealed to feelings of nostalgia towards the former times of the authoritarian certainties.

"Communism was forced to self-disintegrate. But it also disintegrated beforehand all the things that structured a society, a state, an economy, a system of justice, and a civilization. Its successors had no point of support for restoring anything... The party-state has to destroy everything, to leave nothing to obliterate, in order to disappear... This is the reason why the way out of communism is something, and the way out of its effects is something else." (Jean-François Revel)

"The cycle of events that has opened with the Russian Revolution closed irreversibly... as an irradiant force in the collective imaginary of the international Left... The corpse of Leninism, stripped of all the insignia of its power, reveals its pathetic and dreadful reality." (Ernest Laclau)

Think about that: both the West (which didn't know what is communism, as the philosophical dissertations aren't of much help), and the post-communist countries (which didn't have the long experience of the highly acclaimed freedom of the West) thought altogether the transition from communism to capitalism would be a child's play. But today the things don't seem so self-evident. After nineteen years one can easily see it actually hasn't been like that. The former communist societies started to move on an unknown path, with no maps, no directions and no projects, and the most painful element of the disaster was the economy. In order to have an economic revitalization, you need to have first an economy proper; while the communism did disintegrate the economy (because, as a fact, communism is not an economical system, but a political one, and it had to destroy the economy in order to enforce itself). You can't take a trip without having any money.

"With a communist economy you cannot do anything; it is as if doesn't exist, and any plans to pump western money into the economic systems of the former communist countries were doomed to fail, because a country that comes out of communism is no longer at the level it was when it entered the communism; it is a lot worse, if it is anywhere at all." (J.-F. Revel).

"We went back to where we came from. Out of hibernation, the post-communist people saw that nationalism, family, religion, economy, capitalism, private property, art, culture, parliamentary democracy, the enterprises rights, trade union pluralism, freedom of press and of speech, freedom of trade and prices - the East European countries were to deal now with all these problems of the 19th century... at the end of the 20th century! But, as everybody knows, man never gets tired of starting all over again with everything, even with his own stupidity, whose consequences are left for his descendants to deal with." (J.-F. Revel)

What devastating scenery! Poverty reaching to paroxysm, even to anarchy, lack of distractions and licking of wounds - this seems to never end. Communism was an idea, the insanity of the human spirit imagined that utopia, and today we are still trying to get rid of its miserable effects. When will manage to do it? But will we?

We know very well (whether we accept it or not) that communism drew its strength from us, from each and every person who lives here, in this periphery of Europe. Otherwise, I cannot understand how such insanity could have the huge ideological success it had, regardless of its utter collapse and countless victims.

A VOICE: A glass of water!

THE JUDGE: Sit down, please! We are here into a court of the people.

CEAUȘESCU: I don't acknowledge any court, except the Great National Assembly.

THE JUDGE: The Great National Assembly was dissolved. The institution in power is a different one.

CEAUȘESCU: A coup d'état can't be acknowledged.

THE JUDGE: We judge by the new law, adopted by the Council of the National Salvation Front. Will the defendant, please, stand!

CEAUȘESCU: Read the Constitution of the country.

THE JUDGE: We've read it, we know it, and you're not the one to give us indications to reading the Constitution of the country. We know it better than you, as you didn't follow it.

CEAUȘESCU: I won't answer any question.

Who is to blame?

There must be an Opponent. For all these, there must be a culprit - this is what the mass-men seem to shout with one voice.

Because now they see liberal individualism as hypocrite, and parliamentary system as a launch pad for the corrupted politicians. Now they resort to agrarian and pastoral visions of the ethnic purity, as the people from the former communist bloc the Westerners are seen as rootless cosmopolites, people lacking the ability to feel the call of their ethnicity. Nowadays these societies seem to suffer from a narcissistic disorder; and the more they admire themselves (when appealing to their ethnic roots, to a history lost in the darkness of the ages and to a heroic past which the westerners find hard to understand), the happier they are admiring their own heroic virtues, and the weaker they feel when confronted with the temptation to revile their neighbour, the Other, the Opponent.

Decommunization represents a huge effort (as it was the denazification after 1945). It represents an effort of the deconstruction and reconstruction, a mental, cultural and psychological process, but also a politic, economic and legal process. The act of renunciation to the role of "passive" actor within the system was followed by feelings of frustration, collective anxiety, disorientation and - more recently - disenchantment.

We shall get rid of all these by rejecting, in the first phase, the "un-democracy", because the 20th century was the century of the peoples' being confiscated by their own leaders. In all their ignorance, people are able to conceive and establish political institutions that prove to be more rational than them, and even to place themselves under the rule of these institutions, in a stupid attempt to build a "better" world. The nations that have recently turned up on the large stage of the world democracy (although they proved quite apathetic and exhausted) preferred failure to success, misery to happiness and violence to justice, and did it so only because they wanted to preserve the illusion that somewhere, some time, the world would be better and people would be all equal.

The mass-man is Žižek's "living dead", the individual reduced to absolute indifference towards his own existence and towards the system.

"The difference between Nazism and Stalinism, between extermination camp and the Gulag, is condensed in the opposition between the two figures who both occupy the space beyond tragedy: the Muslim (the living dead, reduced to absolute indifference towards his existence), who is the result of the Nazi treatment, and the victim of the Stalinist treatment producing the accused who confesses. While the Muslim (a person who is totally resigned to his fate, passively enduring all calamities as grounded in God's will) is reduced to the absolute apathetic vegetative existence of a living death through physical terror, the victim of the show trial (the Gulag accused) has to participate in his own public degradation, actively forsaking his dignity." (Slavoj Žižek)

The post-communists involved themselves in the systemic self-reproduction: some of them were active supporters of the status quo, others played a passive part into a totalitarian system - some were the betrayers, the others the betrayed.

We were innocents then, we are innocents now. This I believe in these moments. We refused (more precisely, we refused ourselves) the chance to understand what was happening, what we lived and where we lived. Thus, we couldn't give up what we had then, and now we are striving to get rid of the horrors of the communism.

"Both during the communist period and after, the majority was equally innocent. The problem is: how the elites were? Because the elites understand things. And I don't believe the elites were innocent either before, or after."

"Could the elites be innocent?"

"No, they couldn't, because they had their interests in the evolution of things, so they couldn't be innocent anymore. The elites have always their interests, and they have them because they understand the way things work."

Moreover, European Union and especially 'the Community acquis' constitute a first class 'blue Marxism'. I am sure that, had he still lived today and read the European Union project, Marx would have shouted something like this: 'Perfect! It's just what I was saying - maybe a little more philosophic - more than a century ago'.

Like the Soviet Union, E.U. has also a Valev Plan; only that it is called 'Community acquis'. Like the Soviet Union, E.U. has 'commissars' (for Enlargement, etc.); only that they are less efficient than the Soviet ones. And if we go on, we could find many other similarities (for example: the Supreme Soviet - The European Parliament). The major difference between communism (and fascism) on one hand, and democracy on the other hand was best highlighted by Pavese, who was saying something like this: 'We shouldn't forget that democracy is founded on a humanitarian promise, not on an supreme dream.'

"As communism and fascism are founded on supreme dreams, the humanitarian promise of the democracy will never be able to surpass them."

"And do you know where you can see this very clearly? The great democrats of all times gave in to the temptation of the communist or fascist absolutism (even if they recovered after a while), while the great absolutists never gave in to the temptation of democracy. Or at least I don't know any."

(conversation via e-mail with Cosmin Marian)

"A number of the stories of post-socialism have the knights of the Western know-how rushing in to rescue the distressed of Eastern Europe. These stories present socialism (quite contrary to its own evolutionist pretensions) as not the endpoint of human social development, but a dead end on the far more progressive road to capitalism, to which they must now be recalled. The rescue scenario has two common variants: 'shock therapy' and 'big bang'. The first compares the former socialist bloc with a person suffering from mental illness - that is, socialism drove them crazy, and our job is to restore their sanity. The second implies that (pace, Fukuyama!) history is only now beginning, that prior to 1989 the area was without form and void. While the image of 'shock therapy' represents Western advisers as doctors, the 'big bang' figures them as God..." (Katherine Verdery)

A common feature of the political rethoric after 1989 was the appeal to the ear-catching term "state of rights" or "constitutional state" (the German Rechtsstaat, the Romanian stat de drept, the Hungarian jogallam or the Russian pravo gosudarstvenno), together with its definitions and connotations. But the appeal to the concept of constitutional state is not in the least satisfactory. It is only a political "symbol". In Romania, for example, this concept of constitutional state has been less and less used during the last years. The Romanian politicians seem to have already "understood" all the profundities of the concept, as they don't waste their time anymore employing and explaining the term; they switched to other, "trendier" and more demagogical concepts. They switched to the "European integration symbols". This is our present delusion.

"The West is and will remain for years to come the most powerful civilization. Yet its power, relative to that of other civilizations, is declining. As the West attempts to assert its values and to protect its interests, non-western societies confront a choice. Some attempt to emulate the West and to join or to 'bandwagon' with it. Other Confucian and Islamic societies attempt to expand their own economic and military power to resist and to 'balance' against the West. A central axis of post-Cold War world politics is thus the interaction of western power and culture with the power and culture of non-western civilizations... It is precisely in the non-European world that the big changes have occurred, particularly in China and the Soviet Union. The war of ideas is at an end. Believers in Marxism-Leninism may still exist in places like Managua, Pyongyang and Cambridge, but overall liberal democracy has triumphed. And (quoting Fukuyama) everything will be rather boring..." (Samuel P. Huntington)

Standing at his balcony, the dictator seems innocent...
Each man insists on his innocence, and for this innocence he is ready to accuse the whole world and the entire heaven.

Part II. The pure white...

Who rides so late through the night and wind?
It's the father with his child;
He has the boy safe in his arm,
He holds him secure, he holds him warm.

*"My son, what makes you hide your face in fear?"
"Father, don't you see the Erlking?
The Erlking with crown and flowing robe?"
"My son, it's a wisp of fog."*

*"You dear child, come along with me!
Such lovely games I'll play with you;
Many colourful flowers are at the shore,
My mother has many a golden garment."*

*"My father, my father, and do you not hear
What the Erlking promises me so softly?"
"Be quiet, stay quiet, my child;
In the dry leaves the wind is rustling."*

*"Won't you come along with me, my fine boy?
My daughters shall attend to you so nicely.
My daughters do their nightly dance,
And they'll rock you and dance you and sing you to sleep."*

*"My father, my father, and do you not see over there
Erlking's daughters in that dark place?"
"My son, my son, I see it most definitely:
It's the willow trees looking so grey."*

*"I love you; I'm charmed by your beautiful form;
And if you're not willing, then I'll use force."
"My father, my father, now he's grabbing hold of me!
Erlking has done me harm!"*

The father shudders, he rides swiftly,
He holds in his arms the moaning child.
He reaches the farmhouse with effort and urgency.
In his arms the child was dead.

(Johann Wolfgang von Goethe, Erlkonig)

"How could I be so crazy as to believe this despicable society might allow an innocent hidden into the crowd to peacefully live and love?" (Michel Tournier)

Part III. The grotesque of innocence

Now, on what concerns the morals...

We are tempted to ridicule the every day life by accessing rather grotesque actions than standard behaviour actions that are socially and morally accepted by everyone. The regulations are absurd, and so are the conventions. They are lacking substance. You cannot trust them.

The innocence verifies the validity of the social norms and conventions.

How can I relate to the people close to me, when I am compelled to live together with those I don't know?

Alas!

Rousseau asserted that the human being is born pure, meek and innocent by his nature, but the society is the one that transforms him; society is the great corrupting force that turns him to evil. Still, the humanists soon brushed such a pastoral and elegant theory aside, as they didn't find anywhere the pure and isolated noble savage. Thus, what you don't see doesn't exist.

Whether the public authority was taken over by one man or by a larger group, the struggle against this authority found its best representation in the ethic precepts, as the ethics always countered disgust and torture with the ideas of equality and justice.

Values in Rwanda:

"The human action is determined on one hand by the cultural values, and on the other hand by the socially confirmed means employed for attaining them. By cultural values I understand the final or intermediary goals, considered as proper goals of the human activities within a given society.

In a stratified society, as it is the case in Rwanda, each stratum may have its own set of values, even if it is possible for some values originating within a group to expand to another. Let's begin with the Batutsi. When a Batutsi is asked what the people in his group wish the most, the answer comes instantly: children and cattle. The following question, 'Why?', stresses the fact that these are not definitive values, pursued for themselves, but intermediaries, means used for reaching other, more abstract goals. These final goals might be the power (amaboko) and the reputation (ugukomera). The power is seen here as connected to persons (the power over somebody) rather than to objects (the power to do something). The power is the ability of a person, as connected to the other person, to force the latter to do or not to do something (under the threat of a severe deprivation). In Rwanda to be powerful means to be able to ask the others to pay a work or in-kind tribute or to support somebody's claim for certain advantages from the king. In the second case the pressure may stay undefined and indirect; such as threatening a person asked to satisfy a request at the present moment with the refuse of a potentially needed support later on. 'We wish to have cattle', say the subjects, 'because if we give a Bahutu one or two cows, he becomes our client (mugaragu) and then has to do, to a large extent, what we ask of him. We also want to have cattle in order to have some other Batutsi as our vassal. The services a vassal is expected to perform are not manual, but of influence, as the latter will use his family relations for increasing the patron's influence, and his diplomatic skills will prove helpful in plotting political intrigues. Finally', these people say, 'we want to become the vassals of the land chiefs or even the king, because this way we place ourselves under very high protection, we get more cattle, and we can afford more clients'.

A Batutsi also wishes hard to be regarded as a man with ubugado, which means being a man; it includes the trust to keep promises, generosity towards friends, charity towards the poor, the moral courage to assume responsibilities. In a society where the relationships of

superiority and inferiority are predominantly personal, as the authority is seldom abstract (a law, a principle), and most of the times it is assimilated with a certain person (chief, king, patron), the emphasis in the personal relationships is placed on the fidelity.

Another quality Batutsi are very proud of is *itonde*. It might be translated as self-restraint. Losing your temper and displaying violent emotions by shouting is a real disgrace. Especially the fury should not be violently displayed.

These values were stubbornly pursued by the Rwandese, but, as in any other society, the means used for attaining them were prohibited in certain circumstances. Theft is seldom culturally accepted as a common practice for getting rich. The values that were socially defined have to be attained with the socially accepted means... Some rules of conduct, irrespective of their origins and philosophical foundations, are part of the cultural heritage of every society... and the fear they might be thought as lacking loyalty or dignity, the terror they might be despised by their family stops many of them to break the rules.

Let's try now to indicate how the Rwandese culture conceives the moral evil. The deity *Imana* is not the guardian of the moral order. Sometimes he is regarded as its author, which means, for example, that he could have required people not to steal; but it is obvious *Imana* takes no offence when somebody is stealing somebody else's cattle. The other actors of the supernatural world have even a weaker connection with the ethical values. Also, there is no retribution after death.

Therefore, the Rwandese ethics is not structured on a religious basis, like belief in God [...] and then we ask ourselves: are their ethical conceptions integrated? As any moral code, on the surface they consisted of a multitude of interdictions, commands and suggestions. Have they somehow accomplished a synthesis of these separate elements, by reducing that multitude to one or two principles? Or can they give a definition for good and evil?

Two principles dominate the field of human relations in Rwanda: the inequality of people and the unlimited authority.

For the Rwandese all people have a common nature (they are, ultimately, the descendants of the same ancestor), but there are drastic differences between the castes (the Batutsi are intelligent, commanding, refined, brave and cruel, while the Batwa are gourmand, loyal to their Batutsi patrons, lazy, brave in hunting, and lacking in restraint)... This inequality theme is also observed in the indigenous political configuration. According to the Western notions, any authority is defined not only in connection with the people subordinated to it, but also with the problems within its jurisdiction. A man giving orders to another, as the two of them are at different hierarchical levels, can be the equal of the latter in other social situations. In Rwanda there is almost no social domain where an inferior may be spared of his superior's interference. As Batutsi are considered to be fundamentally superior to Bahutu, there is no area where the two can consider equals. This kind of attitude has been transferred to any hierarchical situation." (J.J. Maquet)

How does this work in the Western Europe?

Since the childhood, when we put on the coat of innocence - and, subsequently, take it slowly off some time, in the middle of our lives -, I have entirely agreed with the concept of ethics as a basic element of the... human evolution. Hence, each individual should contribute individually to this evolution. The trail of the human/moral evolution is betrayed when seen in the light of the human solidarity, namely the ability to consider that more and more traditional differences are irrelevant when compared to the similarities regarding the capacity to think of people extremely different from us as being included in the realm of "us".

But all these must be done with common sense - an expression held very dear by the moralists from all over the world, a hot concept in Western Europe, but quite cold, derelict, devious and "in-elegant" in Orient (while Eastern Europe tries at the moment to comprise its limitlessness). In the West common sense is seen as a means for social accommodation and a behaviour signifying the permanent expression of the force and vitality held by

the morality; while in the eastern part of Europe the same common sense is seen as a kind of ethics of commiseration, pity, compassion, altruism and devotion, all combined in a way with an eudemonic morality: pleasure or utility as ultimate objective, as a goal in itself, a selfish goal, proper for the "vulgar being".

"Such a vulgar being comes from these absurd countries, which emerged from the implosion of the communist bloc, and we all know that the communism didn't encouraged the sentimentalism of the human being; on the contrary, the ex-communists are predominantly characterized by brutality. Don't you ever trust the ideologies of solidarity." (Michel Houellebecq)

In fact, the mere assimilation with a crowd makes an individual to descend on the civilization's level. When isolated, he might be an educated being; but inside a crowd he is an instinctual, a barbarian. The disappearance of the conscious personality, the prevalence of the unconscious personality, the progression of feelings and ideas towards the same direction, through suggestion and contagion, the tendency to turn instantly into reality the suggested ideas - all these represent the main features of an individual of the crowd.

When did you notice you're heterosexual?

"We are kind of moving from frenzy to frenzy, towards the final victory: sickness and death." (Vasile Morar)

The West has no erotic art. We don't learn how to make love, we don't learn how to offer pleasure, we don't learn how to pleasure the others, we don't learn how to maximize our pleasure through others' pleasure. Instead, the West has a sexual science - scientia sexualis -, dealing with people's sexuality, not with people's pleasure; it aims not at the maximisation of pleasure, but it is searching for the truth of a sexual individual: the truthfulness of sex, not the intensity of pleasure.

Why do we reproduce (ourselves)? Is it for our personal pleasure (the pre-Christian hedonism) or from the wish to perpetuate the species (post-Christianity)?

I am often amazed by the priests' violent attitude (especially the Orthodox priests) when approaching the sexuality topic. Marriage, for example, is for them not a more "relaxed" form of the crude, vegetative, carnal sexuality, but the union of man and woman, mediated through and by the divine power.

Michel Tournier says: "The Bible casts over this problem, the sexuality, a bizarre light. When reading the beginning of the Genesis, we are alerted by a striking contradiction that mutilates this venerable text".

It says in the Bible that God created man in his own image, "male and female created he them... God blessed them, and God said unto them: 'Be fruitful, and multiply, and replenish the earth, and subdue it...'" It is amazing to see this unexpected fragment, where the discourse changes from singular to plural, all the more as the woman's creation from Adam's rib happens later on, in the second chapter of the Book of Genesis. But everything clarifies if the phrase that the French writer is quoting preserves its singular form: "God created man in his own image, which is man and woman in the same time. He says to this: 'Be fruitful, and multiply, and replenish the earth, and subdue it...' Later on God notices that the loneliness entailed by hermaphroditism is not good", Tournier goes on explaining.

"He caused a deep sleep to fall upon Adam and took him not a rib, but a part of him, the womb, namely the feminine sexual organs, and He creates an independent being out of them. If this is the truth, then the false pretension of marriage should be severely rebuked, as it tries to join again, as hard and as unbreakable as possible, what has been sepa-

rated. *What God put asunder, let no man join together!*" (Michel Tournier)

Let's use a stratagem:

Plato's Symposium, where Aristophanes talks about androgynism:

„In the beginning man was sexually a self-sufficient being, an androgyne with all the feminine and masculine attributes. This primeval man had four hands, four feet and two faces; he was spherical and had the genitalia of both sexes. Consequently, there is no wonder this weird androgynous creature was in love with himself. And still the envious gods decide this creature must be punished for his hybris. Therefore, the primeval man is cut with a saw in two halves, which are named, for now on, man and woman; and each of them will be cursed to run, with a bleeding heart, in search of his or her half, from whom they were separated, so they will understand that the part is not the whole, and man is not a god. Since then the two halves are trying to gain Eros' support, as he has the power to reunite what once belonged to each other and to offer the man back to himself.” (Peter Sloterdijk)

The relationships between religiousness and sexuality are extremely intimate, no matter if they are conscious or unconscious, partially direct or indirect. In this respect we could mention the magic and animist representations and symbols, which involve this kind of relations.

If we concentrate on the past, we notice that each period had at least one person, one personality representing the sexual symbol in close connection with the religion, whatever that religion was. We mention here the great Hercules, who travelled the earth, and was followed by the nymph Omphale, the most beautiful woman of the moment, who fell victim to the great hero's sexual desires.

In those times the bashfulness passed unnoticed, and chastity was disregarded. In the primitive paradises the women's moans and males' screams did not draw the attention of any "defender of the public morality", a product of the modern era. Plangone, Philena or Myrrhina were Sophocles', Socrates' and Demosthenes' "intellectual" courtesans.

Later on, in the Christian era, Magdalene is presented as a symbol of the sexuality transfigured into religion. According to the Catholic tradition, she was a sinner called Mary, and she had lived a life of luxury and pleasure in Magdala. The same tradition regards her as "possessed" by seven demons - an unambiguous reference to the seven deadly sins. She is the model of the woman sinner, without any hope of deliverance. Nevertheless, when Messiah descends on Earth, the deliverance occurs, and Magdalene is enchanted by his spiritual purity and takes the path of religious faith.

On the level of ethical religiosity there are two typical relations of opposition to sexuality that are developing and replacing the different forms of the magic motives: either the sexual abstinence, regarded as a central means of the mystical quest for deliverance through contemplative isolation from the mundane, or the ascetical attitude, according to which the rational ascetic watch, the self-restraint, is threatened by the irrational character of this unique (sexual) act, unable to acquire a rational form.

The 17th century: here we can find the beginnings of an age of repression, typical for the so-called "bourgeois" societies. We haven't yet freed from it. To call sex by its name is now harmful and difficult. The Catholic pastoral took as its essential obligation the necessity to block everything that might be connected with sex (interdiction to use certain words, decency of expressions, etc.).

We could draw a connecting line from the 17th century pastoral directly to what became its reflection in the literature, especially in the "indecent" literature. Marquis de Sade used to say: "You ought to offer in your stories" (the confessions of those who went to the priest) "as many and accurate details as you possibly can; we cannot fully appreciate to what extent the ardour you recount refers to the mores and the human nature, bar if you do not draw a veil over any of the circumstances implied".

The modern and "clerical" 20th century society tried to reduce sexuality to the couple, the

heterosexual and as lawful as possible one. And here it raises the question: is the 20th century family truly a monogamist and matrimonial cell? Maybe it is, in some extent, but it is in the same time a network of pleasures. This is a society of the sparkling perversity - and it is not in defiance of the mediaeval puritanism or as a kind of counter reaction to its hypocrisy. It is truly and openly perverse. The human constitution, his physiology, "the logic of mind" and "the logic of heart" make him search unabated, profoundly, and frantically the exhaustion of all the "worldly" pleasures, desires and temptations. Still, as some wish to reach the ideation of all the pleasures, there are some others who are searching, almost hypnotically, to reach the asceticism, the spiritual purity, and are trying to reject the flesh and the emptiness of its cravings.

In what concerns a God...

"13th of May, 1938. The benign inversion. It consists of re-establishing the meaning of the values that have been overturned by the malign inversion. Satan, the absolute evil, the ruler of the world, assisted by his cohorts of magistrates, prelates, and generals, places a mirror in front of God. Through this operation the left changes into right, the right changes into left, the good is called evil, and the evil is called good... One of the most classical and mortal malign inversions gave birth to the idea of purity. Purity is the malign inversion of the innocence. Innocence means to love all the existing things, to accept with a smile the earthly and heavenly nourishment, to ignore the infernal alternative purity-impurity. From this spontaneous and seemingly native holiness Satan made a parody in his image, which is precisely the opposite of it: purity. Purity is the revulsion in front of life, hatred towards man, morbid passion for emptiness. The man haunted by the demon of purity sows the seeds of devastation and death. Purification through religion, political purging, the preservation of the racial purity - there are many variations on this atrocious theme, but all of them arrive tediously to countless crimes whose tool is the fire, symbol of purity and symbol of hell." (Michel Tournier)

Our contemporary culture is a stage for atheism and hedonism; it is a world of the "world" where nobody dares to publicly avow his faith, which means we are secret believers - we don't afford even the objectivization of the Absolute.

The battle is fought between Socrates and Christ... Between the internal journey of the remembrance and the rebirth through the shock of the external encounter.

When we are talking about God, whom are we actually talking about? Because we read in the Bible that God is the one who scolds Adam and Eve, he charges Noah with the salvation of the world, concludes alliances with Abraham or talks to Moses. Beautiful stories, if we consider that the theologians' lectures talk about an atemporal, infinite, all-knowing and almighty God, a Being for every existing being.

We got used to accept all these attributes, all these lectures about Him, but we have not understood precisely the dimension of his attributes, because man doesn't know what's like to be outside time, doesn't know the meaning of almightiness, omnipotence, doesn't know what it means to create something ex nihilo, he doesn't know the meaning of omniscience, omnipresence, identity between Being and Existence.

(Nevertheless, I have a problem with this creation ex nihilo: how could God create the world out of nothing when He already existed?)

The Christianity is the one who comes to our assistance, and it puts forward an intermediary: Jesus Christ. The one with a double nature: God for the Christians and man among men. There are a few ambiguous things about Jesus Christ, too, even if we are convinced that he existed, that his life is real, that he preached through his teachings, and that he prayed to God for us, for him to forgive our sins. But there is something hazy in his embodiment in the Holy Trinity. Still, we may overlook the detail, as he gave his life for us.

“...Who cares about the carbon dating of the Turin shroud? Do you think people changed their minds about their beliefs when they heard it was a medieval hoax? Do you think faith can depend upon the length of a rotting cloth? But there is another piece that really shocked me, when you wrote about God himself. You pretend to know what or who He is: a literary character, you say, like something out of a novel. You say the best minds of the field are prepared to take an educated guess at who invented Yahweh, that the evidence points to a woman who was living around 1000 B.C., Bathsheba, the Hittite who slept with David! A woman novelist dreamed up God! The best minds would rather die than presume to know so much. You’re dealing in powers neither you, or any person on Earth can have any grasp of. You’re going to say that Jesus Christ was a character, too, mostly made up by Saint Paul and whoever wrote the Gospel of Saint Mark. I prayed for you; I prayed for the strength to face you, to go on loving you without being dragged down. How is it possible to love God and love you at the same time? Through faith alone, not through facts, or pretended facts, or intellectual arrogance, but by trusting in God’s wisdom and love as a living presence in our lives, the kind of presence that no human, let alone a literary character, could ever have.” (Ian McEwan)

The Bible contains a famous fragment, the one that made us to accept unconditionally our fate through the ages - with a ridiculous fatalism, as I see it. I am referring to the Gospel of John, 3.16, where it is written: “For God so loved the world, that he gave his only begotten Son, that whosoever believeth in him should not perish, but have everlasting life”. There’s nothing nicer and more praiseworthy, but there comes the logical interrogation: “Who asked the price for our deliverance?” And “To whom was paid the price?” As if it tried to get rid of this thorny problem, theology tells us that the price was paid in order to remind people to lead a moral life and, no matter what they do, to always remember God and the price He paid for us. Wrong. All wrong.

“Because we can’t stop asking ourselves: why doesn’t God simply forgive us, and why does he need a ransom?” (Slavoj Žižek)

A possible answer to this annoying problem might be that God cannot simply forgive us; because it is the only way we could improve ourselves. This is why God chose to “humanize” himself, and he became Man (through Christ), and sacrificed himself: so we could nurture in ourselves the sense of gratitude, which transforms us and makes us better. It makes perfect sense, but I consider these arguments as corruptible: if God sacrificed Christ for us and for our love, so we should join Him in love, then the same God is a narcissist; he wanted so much that we should love him, that he was willing to sacrifice his Son for it (Slavoj Žižek).

At this point theology comes and solves our dilemma: Jesus Christ was not sacrificed by somebody else, or for somebody else. He sacrificed Himself; and this is how the chain of retribution is broken: Jesus sacrificed Himself out of love.

“...suggesting I should free myself from my ties, and this sounds rather like a Buddhist gibberish. What should I free? My entire being was a tie; as I have an ephemeral nature, I connected to something ephemeral, in compliance with my nature. Had I been an eternal nature, I’d have connected to eternal things...” (Michel Houellebecq)

The history of mankind approached in various modes the problem of divinity, and the arguments were of a great diversity. From scholasticism to The Gay Science, people have incessantly tried to refer themselves to God in a way or another.

Nevertheless, I accept two major approaches of the existence/non-existence of God, with all the implications arising from here. The first approach allows me to reach closer to God and communicate with him (St Augustine), while the second approach kills him (Fr. Nietzsche). The rest of the interpretations seem to me only variations.

“Noverim te, noverim me” or on Saint Augustine’s God

God is the fountain of Truth, the foundation of existence and the Principle of Good. He is infinite and he creates the universe ex nihilo. In Him one can find the Eternal Ideas, rationes seminales of each and every thing, and all these ideas compose our world, the Logos.

Saint Augustine goes on and tells us how God created the angels (and later on some of them became demons), then the sensible world and, eventually, the man, the coronation of all his creation. Magnificent.

God is opposed the non/existence, the uncreated, which is the source of evil, while the man himself is not far away from the evil, as he is a sinner. The man’s redemption can be achieved only through faith, which means revelation. For a Christian revelation is closer to truth than the knowledge acquired through reason, since revelation comes from God.

Therefore, faith takes precedence over reason and understanding; moreover, the Absurd is part of the Divine: when we try to know what lies beyond the reason, we will always stumble into the failure of the logical approach. Thus, the divine can be understood only through contradictions, under the form of Absurd.

To put it plainly, this is Saint Augustine’s God. The embodiment of the Absolute in every existing thing: the Good, the Beauty, the Truth, etc.

This is the God Friedrich Nietzsche was going to kill after more than a thousand years.

“God is dead” is the famous expression of the German philosopher that seduced the intellectuals of the 20th century. The death of God (of the Absolute), and his absence incite the man to search for the meaning of life, and thus to transcend himself and to embrace the amazing experience of the development. In 1881, when he was in Sils-Maria, Nietzsche experienced a sudden and extremely touching illumination and he lived the revelation of the eternal return: time is infinite, and the virtuality of the events is limited, which means that no phenomenon is new, but it repeated itself and, maybe, it would repeat again, thousand and thousand times more. Here is also the origin of the philosophy of the superhuman being, the Superman (Übermensch).

People are happy in a world without God - but only those people who (having stolen the attributes of the Absolute) will embody all the virtues, will hold all the privileges and will comply with all the imperatives of the common sense. An (almost) perfect world. Sometimes I have the feeling that the intellectuals of the 20th century took this world for granted, and that for the last one hundred years they were striving to kill God, and to lay afterwards the foundations of this godless world.

When Nietzsche eliminates God, he subsequently rejects the causal chain imposed by God: the Christianity, that “hangman’s metaphysics” that has always been the religion of the weak and the humble, the ones lacking “the will to power”. Then, in order to have a life that’s worth living, the humble and weak Christian ethics should be replaced with a new set of values, and its creator should be the superman, the man endowed with the will to power, the man stirred by the inner vital force and the joy to live.

The premise of the superman’s psychology is precisely the postulation of God’s death. And then, if God doesn’t exist, everything becomes possible, because the superman is his own God. He is absolutely and independently free, he is powerful and... happy.

“...Everybody knows the famous expression of the madman from The Gay Science: God is dead. Our problem is to found out first which god is dead; then who killed him, and whether his death was really a killing; eventually, what authority holds the word proclaiming this death...”

— Which god is dead?

— The god of metaphysics and, also, the god of theology, to the extent that theology is founded on *causa motrice* (Aristotle’s expression).

— Who is the killer?

— Not the atheist, but the typical void residing in the heart of the ideal, the Superego’s lack of authority.

— Who says it?

— The madman? Zarathustra? The madman behind Zarathustra? Maybe. At least we can assert, in negative terms: this is a demonstrative way of mastering our thought.” (Paul Ricoeur)

Splendid.

The reference to divinity becomes more and more complicated. On one hand my westernized life doesn't spare me enough time to address God, on the other hand my life of normal human being - my being, my being's time - doesn't allow me to draw closer to divine anymore.

“Goetz: Man betrays when he is a traitor. You play at both ends; you think in two languages. The poor people's misery you call it trial in your church Latin, then injustice in German. Devil collects the souls, but he doesn't chastise them... Monsters and saints depend only on God. A traitor who betrays is a traitor who makes peace with himself. And evil has to do evil to anybody. It has to do it, in the first place, to the one who does it.

Catherine: And why do you do evil?

Goetz: Because the Good is already done!

Catherine: Who made it?

Goetz: The Father God. I do not imitate, I invent... Because I can't be someone else. Look, I'm about to have a little blood bath to oblige him, but when it's over, he'll still hold his nose and cry he didn't want it. You don't want it, Lord, truly? There's still time to prevent it. I don't ask for the sky to fall on my head; a drop of spit will do. I slip, break my leg, all over for the moment. No? Good. Good. I'm going. Look, Nasty, watch this key. It is something good, a key; it is something useful. And what about the hands? We must thank God for giving them to us. Then a key in a hand cannot possibly be something bad; let's praise God for all the hands that hold keys right in this moment, in all the places of the world. As regards what the hand with the key is doing, God refuses any responsibility, as it's not his business anymore, poor him. Yes, God, you are the innocence itself. How could you imagine the void, you, who are the plenitude? Your look is the light; how could you know the twilight from my heart? And how could your all-knowing mind break into the moulds of my mind without destroying them? Hatred and weakness, death, violence and anger come only from the man; they are my kingdom, and I am alone in it. I am the only accountable person for what happens here. All right, all right, I take the whole responsibility and I don't say anything. In the Judgement Day I'll be quiet as a mouse; I have my pride, too. I will let myself doomed and I won't utter a word. Still, aren't you a little embarrassed when you doom the one who has been your MAN of all trades? I'm going, I'm going... The soldiers are waiting; the good key is pulling me forward. Do you know my equal? I'm the man who makes God Almighty uneasy. Through me God disgusts himself...” (Jean-Paul Sartre)

...and He doesn't listen to us anymore...

(Instead of bibliography)

I thank for the following texts to the existence of the following:

- .Sigmund Freud (*Trei eseuri privind teoria sexualității (Three Essays on the Theory of Sexuality)*, Măiastra Publishing House, Bucharest, 1991)
- .Michel Tournier (*Regele arinilor (The Erl-King)*, Univers Publishing House, Bucharest, 1996)
- .Slavoj Žižek (*Ați spus cumva totalitarism? (Did Somebody Say Totalitarianism?)*, Curtea Veche Publishing House, Bucharest, 2005)
- .Vladimir Tismăneanu (*Fantasies of Salvation. Democracy, Nationalism and Myths in Post-Communist Europe*, Princeton University Press, 1998)
- .Richard Rorty (*Objectivity, Relativism and Truth. Philosophical Papers, I-II*, Cambridge University Press 1991)
- .Karl Marx, Fr. Engels (*Opere (Works)*, IV, Politic Publishing House, Bucharest, 1963)
- .Isaiah Berlin (*Simțul realității (The Sense of Reality)*, Univers Publishing House, Bucharest, 2004)
- .Francois Chatelet and Evelyne Pisier (*Les conceptions politiques du XX-e siècle*, Presses Universitaires de France, 1981)
- .Katherine Verdery (*Socialismul: ce a fost și ce urmează (What Was Socialism, and What Comes Next?)*, Institutul European Publishing House, Iași, 2003)
- .Anton Carpinschi (*Deschidere și sens în gândirea politică (Openness and Meaning in Political Thinking)*, Institutul European Publishing House, Iași, 1995)
- .Jean-François Revel, (*Le regain démocratique*, Editions Fayard, 1992)
- .Leszek Kolakowski (*Conferințe mari pe teme mici (Major Conferences on Minor Subjects)*, Paideia Publishing House, Bucharest, 2003)
- .Jeanne Hersch (*L'étonnement philosophique – une histoire de la philosophie*, Gallimard, 1981)
- .Michel Houellebecq (*Platforma (The Platform)*, Polirom Publishing House, Iași, 2003 and *Particulele elementare (The Elementary Particles)*, Polirom Publishing House, Iași, 2006)
- .Vasile Morar (*Moralități elementare (Elementary Moralities)*, Paideia Publishing House, Bucharest, 2001)
- .Mihai Ralea (*Explicarea omului (The Explaining of the Man)*, Minerva Publishing House, Bucharest, 1996)
- .G. Romanato, M. G. Lombardo și I. P. Culiuanu (*Religie și putere (Religion and Power)*, Nemira Publishing House, Bucharest, 1996)
- .Michel Dreyfus (*Europa socialiștilor (Europe of the Socialists)*, Institutul European Publishing House, Iași, 2000)
- .Jacques Derrida (*Spectrele lui Marx (Specters of Marx)*, Polirom Publishing House, Iași, 1999)
- .Peter Sloterdijk (*Critica rațiunii cinice (Critique of Cynical Reason)*, I-II, Polirom Publishing House, Iași, 2003)
- .Jean-Paul Sartre (*Diavolul și bunul Dumnezeu (The Devil and the Good Lord)*, RAO Publishing House, Bucharest, 1998)
- .Samuel P. Huntington (*Ciocnirea civilizațiilor (The Clash of Civilizations)*, Antet Publishing House, Bucharest, 1998)
- .Roland Barthes (*Mythologies*, Editions du Seuil, 1997)

Johann Wolfgang von Goethe

I don't need globalization, I have my own...
car
is called Dacia and is the most beautiful car in the
world.you don't need prove for that.

Just trust me!

A New Country in Europe : Romania

“Romania - eye of the Earth”

(Ion Lăncrăjan, Cuvînt despre Transilvania/ Word on Transylvania, Sport-Turism Publishing House, Bucharest, 1982)

When you're a child, you feel that the entire world begins and ends with the threshold of your home... When you're a young boy, you feel that your first love is the only one, great and true, that in front of that love the stars fade in the sky and the water lilies wither away in the lakes, and so it happens to everything alive and mortal, as only that love of yours, you think, only that love is eternal, and earth and waters and everything turn around it. Afterwards the things change, crisscross and complete each other, the world proves to be larger and more comprehensive, and the loves prove infinite, but above all, out of nothing and without your noticing it, there is rising high only one, unquenchable love - the love for your homeland, your country and your native places, the love for the people you come from, that one love, often comprehensive and overwhelming, which grows and opens together with your growth and illumination in world and towards the world... because only those who are capable of love know how to love their country and their people, only the good and the generous, who know the weight of the word and the tremor of the self-sacrifice, only they can reach to the height of this deep and powerful feeling.

Romania is my homeland, the country of my dreams, the country of my zeal, which I wish to name “Dacia Felix” in a not very distant future - a future that all our men dreamt about, from times immemorial, because nobody can take you away your dream, you can be cheated and ostracized, but nobody can strip you of your dreaming and thinking -, Romania, my birth land, is an old song of the whistle, a soft whisper of the ripe cornfield, is the road to Ţebea and the glistening water of the magnificent Danube Delta, is that remote and almost forgotten tinkling of the bells that illuminate sometimes, in the evenings, the meadows of the mountains - it is the country with a girl's name and the impetuous soul of an impetuous man!

Romania is the country that paid with toil, sweat and tears - and often, much too often with blood - many full days and many years in a row during its troubled history; Romania is the country that was swept by huge waves of fire and smoke, the country that has always re-composed its individuality in its own land, in the mountain springs, in the tranquillity of the meadows, in the fascinating progress of its fascinating landscapes, in its honest and fair judgement, and by virtue of this no one can displace you or destroy you as long as you rely on what is yours, if, through labour and fight, you become one with the land you are treading on!...

Romania is a country with almost solar frontiers, with “curvy” frontiers, as the unforgettable poet Blaga would have said; it is a country with so many beauties, a country so rich, so good, so generous, so trustful and so gifted, that you will never be able to put it clearly into words, you will never be able to picture it on paper in its true and unscathed splendour; something will always slip through your fingers: a dying leaf, a flower opening its corolla to the skies, the storm rumble in the mountains or the infinite silence of the sea, the deep and barely seen, barely felt breathing of the field at dusk, the soft song of the hills between the Carpathians peaks and the Eastern limits, the silver trill of the skylark or the stroke of the mysterious clock of the earth, raised high out of the fields by the thrilled quail!...

Romania is the country of some unforgettable man; it is Bălcescu's homeland, Horea's and

lancu's homeland, homeland of Michael the Brave and Stephen the Great, it is the homeland of the Bessarabs, of Gelu and the Muşatins; it is the country that has never been knelt, it kept silent and patient when there were harsh times - and when weren't there hard times? -, it put its throes in the national doina and its discontent in harsh sayings, it built up its own myths with the help of the ballads and legends, it waited and persevered, and it preserved unharmed an old and almost unknown thought - a holy dream of freedom and happiness!... Romania is a hard-working and skilled country, an extremely skilled one, with the most various and unexpected vocations, and even if it has often been sad in the distant - or not quite distant - past, the reason for this was that the harvest of its diligence were often taken from it, directly or indirectly, with the same old, rude perfidy, leaving it - much too often - clouded with tears and grief...

Romania is the country of the most authentic independence, a country that is absorbed today in an intense process of renewal, a country that is traversed from one end to the other by the virile and powerful roar of the machineries, a country that adds to its old jewels some new and even precious ones, a country that turns the powerful water courses in electric power and light, a country of the unquenchable fires of Hunedoara, Galaţi, Reşiţa and so many other places!...

Romania is the country of friendship, it is welcoming, sympathetic and friendly to everybody, it is anxious to assimilate all that is beautiful and good, and it only wants to be respected, understood and appreciated at its true value for its toil!...

Romania is an eye of the Earth, a bright and watchful eye, sensible to the finest hues of the light, a deep and effervescent eye, with swishing eyelashes of rustling grain ears, with melancholic eyelids and harsh hideaways of a fiery bravery, with the transparency of the great and quiet waters, with unimaginable breaches to the future!...

Romania is my homeland, my birth land, which I love so much and so passionate, that if I happened to die who knows where, in a distant and foreign place, I would get up on my feet and walk back here, to my country, to these familiar and beloved places! But let's not talk about death, not now, when it is more suitable than ever to talk about life, about the things that were and will still be, everlasting in the soul of this country with a girl's name and the impetuous determination of an impetuous man!

Or we shall rather say:

The Bucharest inhabitants are the rudest Europeans.

A survey initiated and conducted by Reader's Digest magazine in thirty-five large cities of the world, with the purpose of showing the inhabitants' level of courtesy, asserts this fact. The Romanian capital made it for the second last place in the world. The sociologists believe that the lack of courtesy shown by Mitiică (a generic name for the Bucharest inhabitant) is the result of the last fifty years of communism. The bestseller *The Book of Good Manners*, which sold two hundred thousand copies in the last eleven years, hasn't left any trace in the inhabitants' level of education, and the only school of good manners from Bucharest was closed for lack of students. The store employees don't thank you, and nobody helps you with anything on the street. The survey included three tests and the undercover editors of the aforementioned magazine conducted it in two thousand different situations. The journalists went in various places from the thirty-five cities and checked if the salesclerks thanked them when they bought from their store, if anybody in the street helped them to pick up some papers dropped “accidentally” on the sidewalk, or if people still held the door open for somebody else when entering a building. It seems that the New Yorkers were the most polite citizens when it came to holding the door. The Croatians from Zagreb excelled in picking up the papers, and the editors were especially impressed by a gentleman who insisted to stoop and help them, even if he had arthritis and his back hurt. The stolen sunglasses vendors from São Paulo were the leaders in thanking the customers, as they did this in spite of the fact that the police was making a raid there right in the moment the editor was buying from them,

and the illegal vendors risked to be arrested. The Bucharest inhabitants from the neighbourhoods Titan, Obor, Berceni, Floreasca, and 1 Mai were the champions in rudeness, as they proved completely indifferent to the needs of their fellows. This is the excuse used by a man from Bucharest after having seen the papers spread in front of him: "I didn't want to help you, because you might have had some top secret papers there".

Redneck rudeness, perpetuated by communism

The historian Adrian Majuru explains the origins of the evil: "The today rudeness has its roots in the years after 1945, when the uneducated opportunists, either local or imported ones, actually took the place of the elite. They occupied their homes through nationalization, and the positions the elite had in all the institutions. This arbitrary power imposed and fuelled the perpetuation of the humiliations of various kinds, from procuring the food to procuring the clothes. In those times a store clerk was more important than a professor or a surgeon". The historian says that the communist years eradicated completely a kind of human communication that had existed in the 19th century Romania, when in Bucharest were living Austrians, Germans, Italians, French, and when the urban culture was brought in the city "by western osmosis", being converted into an urbane conduct. "It is a kind of rural rudeness, but also a peripheral one, because the village culture marginalize is marginalizing its local strangers. The social categories that have reached to power today (store managers, party secretaries) accumulated wealth and they stick to the power through that wealth", Majuru says.

Education through fines

The sociologist Mircea Kivu doesn't blame exclusively the communism. "Maybe only when we talk about store clerks' behaviour, to whom you really had to thank in the communist period whenever they gave you something from under the counter. I believe we deal here with a self-centred way of thinking, which motivates us to seek mainly our benefit, while affecting the benefit of the others. Maybe the fact that in the last twenty years Bucharest didn't have a mayor born in Bucharest has counted, too", Kivu says. The Bucharest general mayor, Adrian Videanu, was in vacation, but the vice-mayor Răzvan Murgeanu blames communism, too: "In the last fifty years the common ownership of things transformed the mentalities. We spit and we throw the slops right there was not our private property, but everybody's property. I believe that now, little by little, we have started to recover, but you must know that in other places education was made by force, too. If you throw away a paper on the streets of Switzerland, you'll pay through the nose. We should muster ourselves the same way, but, unfortunately, we indulge with the actual state of things".

Solutions: get used or get out

"I can't say this is a surprise! It is less about rudeness and more about impertinence." This was the answer offered by Radu Paraschivescu, the author of *The Book of the Impertinent*, which has been recently released at Bookfest by Humanitas Publishing House, and it has sold over 1.600 copies in only a few hours. "It is something brought by the communism, which instituted a proletarianization of the way people address to each other, a damaging levelling of everything. The Bucharest inhabitant doesn't feel any incentive for adjusting to the needs of the people around him; on the contrary, he wants to change everything around the way he likes it." This is the explanation Paraschivescu found. Still, as to attenuate it, he believes the survey involves also a random variable: "We couldn't tell for sure that the manners in Bucharest are relevant for all the Romanians, as well as - if we take the Zagreb case -, I don't believe all the inhabitants are as well-mannered as that gentleman with arthritis. The well-educated population can be found in Ardeal, in Banat and even in Moldavia. Unfortunately, the impertinence rules further on in the poorly understood democracy from Romania, and the possible solutions are the immigration in Denmark or the suicide". Radu Paraschivescu thinks that *The Book of Good Manners*, even if it was a bestseller, has not

been read by those who needed to, "in the same way as my book won't be read by the impertinent people, but rather by those who were irked by the impertinents".

Men are polite only in front of a superwoman

As a man of the world, Dan Chișu confirms the conclusions of the survey: "*The impertinence doesn't take place only in the three situations tested here, but also in the traffic or in other circumstances. For example, while queuing, men never give way to a woman unless she is a superwoman. While in New York, you're virtually aggressed by salesclerks; they don't even allow you to see around, but jump immediately to ask you if they can be of any help. Here you have to ask the salesclerk to make the effort to show you an item from the shelf, while the waiters from the restaurants are lolling, with toothpicks hanging from their mouths, and they don't even notice you entered the place...*" For Chișu the future doesn't look good, either: "*As long as in the TV contest 10 for Romania Gigi Becali came the second, my hopes are minimal*". As for Majuru's opinion, the historian sees the future differently: "*The impertinence will disappear only through the biological extinction of the old and the adjustment of the young. This is their only chance; otherwise others, educated persons from Central Europe, will replace them. They will be well paid, while our Walach will grow to be a negligible amount*". "*We couldn't tell for sure that the manners in Bucharest are relevant for all the Romanians, as well as - if we take the Zagreb case -, I don't believe all the inhabitants are as well-mannered as that gentleman with arthritis.*" (Radu Paraschivescu)

The cities and the percentage acquired by their inhabitants in the three tests of courtesy

Position	City	Percentage
1	New York	80%
2	Zurich	77%
3	Toronto	70%
4	Berlin	68%
5	São Paulo	68%
6	Zagreb	68%
7	Auckland	67%
8	Warsaw	67%
9	Mexico City	65%
10	Stockholm	63%
11	Budapest	60%
12	Madrid	60%
13	Prague	60%
14	Vienna	60%
15	Buenos Aires	57%
16	Johannesburg	57%
17	Lisbon	57%
18	London	57%
19	Paris	57%
20	Amsterdam	52%
21	Helsinki	48%
22	Manila	48%
23	Milan	47%
24	Sydney	47%
25	Bangkok	45%
26	Hong Kong	45%
27	Ljubljana	45%
28	Jakarta	43%
29	Taipei	43%
30	Moscow	42%
31	Singapore	42%
32	Seoul	40%
33	Kuala Lumpur	37%
34	Bucharest	35%
35	Mumbai	32%

“So, I left Bucharest with a feeling of sadness and deeply grateful that I hadn’t been born in Romania.”
 (The ambassador of the Great Britain in Bucharest, January 1946)

“Complaint filed against God, resident in Heaven”

“If the Romanian law decides I am wrong, then it disavows that God exists.” (source: Evenimentul zilei, Tuesday, October 20th, 2005)

“I, Pavel M., inmate from Timișoara Penitentiary, convicted to 20 years in prison for manslaughter, inquire the filing of a lawsuit against God, resident in Heaven, represented in Romania by the Romanian Orthodox Church, and in Timișoara by the Banat Metropolitanate, for having committed the following felonies and misdemeanours: fraud (under art. 215), breach of trust (art. 221), abuse of position of authority against individual’s interests (art. 246), unlawful receiving of benefits (art. 256) and unlawful lobbying (art. 257). Actually, the sacrament of my baptism implied a legal contract with the accused, which assumed the task of defending me from the devil and deliver me from the evil. So far the accused hasn’t observed the terms of the contract. On the contrary, he requested and received from me, in the course of my life, various goods and prayers in exchange for his exonerating me from my sins and the promise that he would free me from my troubles and I would have a better life; but, instead of this, he abandoned me in the hands of the devil.”

The inmate’s complaint was lodged to the police with the recommendation: “Verify if there has been committed any offence”. The first reaction from the police was the following: “It will be solved in accordance with the legislation in force”. The first reaction of the Church was the following: “This man is suing his own life. All we can do is to pray for his health”. The legal complaint against God includes the accusations of having breached the contract “signed” simultaneously in the moment of baptism, a contract that hasn’t saved him from troubles. The news travelled all around the country, and the incident put through a lot of trouble those who took the

complaint seriously, gave it a registration number, and filed it. Now they would have to solve the case in a way or another. The file is tossed from one institution to another. The unusual demand filed by the inmate from Timișoara has already reached into the hands of the judges, the prosecutors, but also the policemen. Somewhere in its trip, the complaint was given a registration number. Therefore, from a judicial perspective, the conclusion to be drawn is that there is a legal complaint against God on the court roll. According to some judiciary sources, the complaint filed by Mircea Pavel was sent by mail both to the Court of Justice and to the Timișoara

Prosecutor’s Office. The prosecutors transmitted it further to the police. There the heads of various sections from the Timiș County Police Department tossed it from one to another. “I would like to see how they are going to summon the litigants and especially the accused”, was the amused comment of a police superintendent, who didn’t want us to mention his name. Joke after joke, the file was nonetheless sent to the county, with the notification “It will be solved according to the legal framework”. Those who had first seen the inmate’s complaint were the clerks from the registration office at Timișoara Court of Justice. The

“offended” plaintiff also filed erroneously his complaint to the court of justice, although the penal complaints are registered directly to the Prosecutor’s Office. According to the law court representatives, the complaint was blocked at the registration office.

Judge Raluca Panaitescu from Timișoara Court of Justice declared: “It went through this service without having been registered. Our employees decided to return the complaint, with a specification requiring the indication of the judicial framework. The complaint is returned to the plaintiff’s residence - so to speak. Well, in this case it was the penitentiary. In my opinion, returning the complaint was the right solution”.

“In any case”, judge Panaitescu went on, Pavel M.’s complaint is “a little metaphorical, but nice, even poetical”.

Priest Zaharia Peres, cultural counsellor in the Banat Metropolitanate, declared: “As a servant of God, I cannot but understand this man’s torments and troubles. But we cannot sue God as we sue any individual person, because we have no possibility of affiliating Him to a finite, limited territory. In the given context, all we can do is but

to pray for this man’s health”.

Priest Ioan Brînzei said: “When baptised, man actually makes a contract with life. Because, as the Bible teaches us, God is life itself. If man is sinning, then he is the one who breaches the contract. This is because when he was baptised, he bound himself to follow the path of truth, honesty and kindness. Therefore, if that man commits a murder, he is the one that breaches the contract and betrays his Christian condition, as the one who pushed him to murder was not God. Moreover, taking into account the free will, every man is responsible for his deeds. And, also, the man we are talking about is committing a sin, as he personifies God. When the man was baptised, he didn’t conclude an agreement with an individual. Suing God, this man is suing his entire life. I hope that the plaintiff will think over it and, consequently, find his peace”.

Mircea Pavel, the inmate who sued the divine being, worships the late dictator. Although Mircea Pavel was diagnosed with mental disorders, the court decided he had power of judgement when he had committed the crimes that brought him be-

hind the bars. He went out in a violent raid on the streets of Reșița city, and he knocked down with a baseball bat a number of persons. One of them died shortly after.

In the past few days the inmate was delighted to tell us the story of his life and he made a shocking confession. The inmate declared that, besides his complaint against God, in the last two weeks he also wrote to Nicolae Ceaușescu.

Why is that?

The late dictator, whose portrait, in a tricolour frame, holds a place of honour in his cell, amnestied him more than once before 1989.

AN INTERVIEW... ABOUT A HISTORY OF FREEDOM

EVENIMENTUL ZILEI: How did you get the idea to sue God?

MIRCEA PAVEL: I simply reached to the conclusion there's no one but God that could have done so much harm to me. And he ruined my life. I, from the very beginning, since I was a little child, I stayed in prison. I knew not a moment of happiness, no nothing. Only after the Revolution, for three or four years, when I lived in Greece...

EVZ:What did you do there?

MP:I worked as a receptionist in a hotel. I speak three foreign languages: English fluently, Greek perfectly and also Serbian. So, I am not crazy...

EVZ:Why did you come back?

MP:It was my wife's fault; she messed with my head and said there's nothing to work. We have all the legal papers for immigrating to Canada; we were due for the interview in a year's from then. Everything was all right, and then we decided to apply for political asylum in Greece. As a result, my immigration file for Canada got nullified. Then the Albanians started to pour there and that was the end of it. At that point they deported everybody. OK, they didn't throw me back here. I stayed there illegally after they took my passports and cancelled my right of residence. In '95 I came back and by then everything was over.

EVZ:Why did they send you to prison at that time?

MP:Thefts, breaking and entering... I was stealing electronics, money. I was out six months, and then I did time again. I got out in '99. As I had no other choice, I started stealing again. What should I do? The friends I had, the entourage...

EVZ:In 2000 you were also hospitalized.

MP:They arrested me in February, and the court decided to send me to hospital with the article 114, also for theft, and they held me to Jebel.

EVZ:How was it there?

MP:Ugly, very ugly! They killed them en bloc.

EVZ:Who?

MP:The doctors, the caretakers. I stayed there three weeks, I was in treatment, and then I saw they injected and killed them... In the evening I played cards, backgammon with somebody, and the next day the guy was stiff! Three-four people were dying there every week only in that block, and then others in the entire hospital. Burials every day, with the horse cart, and the cemetery somewhere in the back... When I saw how the things went there, I took myself off. I broke into the tool shed and bounced out of there.

EVZ:And why they didn't get you?

MP:Until they announced the police, the public prosecutor... That was the critical moment, because if they had arrested me at that point, it wouldn't have come to the situation that had happened here, that I started to knock down people on the streets with the baseball bat, and nobody did anything to stop me.

EVZ:Do you remember what happened on June 25th, in the year 2000?

MP:That was my fatal day. That day God did everything in his powers to harm me as much as possible, to crush me completely. What I remember it's that everything started two days before. I stole a wallet from the market, with six-seven millions in it. And I started to drink together with that friend of mine, Rusu Iosef. No food, no nothing, only fun, night and day. I took a baseball bat from a table, it was a man who was selling apples there in the market, and I just went down the street.

EVZ:Did you know the people you knocked down?

MP:No, that was a moment of sheer madness. He simply drove me out of my senses. My mind blanked out. That was the moment when God wanted to ruin me for life. And he did it!

EVZ:But do you remember what happened?

MP:For the most part, yes. I know a couple of people that I actually hit with the baseball bat. But about the rest, up to seven or eight, as they are in the bill of indictment, I don't remember anything. On the other hand, police dropped charges against Rusu, and used him against me, as a witness of the prosecution. And he declared that at a certain point, when I hit the first or the second gut, he separated from me. There is not such a thing, that night he was together with me, as well as when they arrested us.

EVZ:The record mentions that after you had committed the crimes, you watched a football game.

MP:Right there, there's the mistake! The court got it all wrong. I told you and I tell you again: I am not crazy. Well, that's it: it wasn't Romania-Italy! I told them what I had done the day before, namely Saturday evening. That was the day, and Romania lost with two to nil. Besides, here is another question raised. If you look into my file, at the arrest warrant, the first one, for thirty days, I am arrested for some Vlad Andrei guy. And then I am convicted for a certain Cancescu Alexandru. This is shameless bullshit. Something is wrong here. Do you know which day they made Cancescu's necropsy? In the 26th, when they issued my warrant for Vlad. And they took this Cancescu guy out of the morgue only in August. What if he was run over by a car, and now they put the blame on me? And, as they couldn't let me free anymore, they charged me with manslaughter.

EVZ:When did you find that the victim's name was Cancescu, not Vlad?

MP:In the court, when they pronounced the sentence, in 2002. February 14th.

EVZ:But the justice found you guilty of charge.

MP:When my twenty years' sentence arrived, I didn't know what else should I do; I kept on thinking only to hanging. But at a certain point I decided it was not worth it. Why should I please my enemies? Therefore, I started to fight, I asked for reopening the case, now I even wrote to Basescu. I sent him the Reșița newspaper Timpul from June 28th, 2000, where they published that I had killed Vlad Andrei. I even went to the Supreme Court. When I tried to take out the documents from my pocket, Camenița Pașca told me: "What, that's in your vision, you fool! What Cancescu, what Vlad? You killed the man!" And he ordered the masked guys, the guards, to throw me out of the court. Is this justice? It's God again...

EVZ:You hold a grudge against God.

MP:Everything is God's fault. I reached this conclusion by myself, 'cause I don't see any other way. What miracles did God do for me?

EVZ:Don't you believe in God?

MP:At this moment, honestly, I don't do it anymore. Why should I lie or sham? Pharisseeism, that's how it's called in the Bible. 'Cause I read it, but then I threw it away. It says there that God puts you to the test. He puts you to the test once, twice, ten times. But what did he do to me? He tested me for good.

EVZ:You have served five years of your sentence.

MP:Yes, but they did an even bigger misery. The people from Caraș Court of Justice gave me another seven years, a complementary sentence, with mandatory hospital confinement. Like I represent a threat for the society, as stated in article 113. They finished me off! So that I would never get free. They got their numbers right. I fell down here at 33 - plus 27, that makes 60, doesn't it? So it's like we will surely never meet. I won't see the sun again, nor the light from outside. I don't know how long I can make it any longer. Next year I'm through with all this farce. Either they set me free, or God makes a miracle for me. If not, I'll hang myself by Easter at the latest.

EVZ:Do you think you have any chances with your complaint against God?

MP: I will sustain it until the end. If the Romanian law decides I am wrong, then it disavows that God exists. And people will reach the conclusion that the Church itself is not trustworthy.

EVZ: The Church or God?

MP: God, through Church. I mean the Church will come to trial with lawyers, so as to defend its boss, or something like that, won't it? They have no chance to get out of it.

EVZ: Why do you consider God is accountable for it?

MP: I was baptized as Christian Orthodox in the church, and the baptismal certificate is my contract. If He wanted to help me and let me be His, wouldn't He hold my hand when I hit with the bat? Wouldn't He push me under a car? He didn't do anything. Simply said, He sold me, as well as Judas sold His son, Jesus Christ. The same way He sold me now to Judas, for nothing. He had to comply with the contract and keep me away from the devil, so I wouldn't make so many crimes.

EVZ: So, if you don't believe in God, do you believe in Satan though?

MP: Well, at the moment I walk hand in hand with him. And it's all the better for me. Maybe a lawyer from the Satanists might come and represent me in the court, because I have no money to hire one. The case is a winner. Guaranteed. If the trial will be a fair one, I am not afraid of losing.

EVZ: Still, have you been praying to God till now?

MP: Always. Every time I stole a wallet or two, I went to the church, I prayed, and I thanked Him. I sensed it was all from God; he saw that I was poor and miserable, that I had no money... I gave some pieces to the beggars, too. Good for me was good for everyone!

EVZ: Do you go to the prison chapel, to listen to the priest's sermon?

MP: I don't, and I don't even want to see him. I don't pray anymore. I reached to the conclusion that it doesn't pay. It's useless. I told you I'd tried; I even went to some Bible study courses.

EVZ: You also asked for compensations in the trial.

MP: For all I went through in my life, I think I asked Him very little. Two million euros. I will also bring witnesses, two or three convicts, and they will say what I went through. How many times I was beaten at the Militia during Ceaușescu's regime, how many times I was arrested, how they put my legs in chains...

A little piece of rhetoric for all
this madness...

He accuses God.
How does God defend Himself?
Does God accuse him?

THE ROMANIAN REASON

*“Yesterday it started to rain
Communists on the terrain;
They can't leave: no gasoline,
They can't eat: no margarine,
They can't die: there's no
strychnine...”*

(Romanian humor)

1981-1989: Nicolae Ceaușescu puts into practice a program of scientific diet for the population: 160 grams of bread/person/day, 150 grams of flour/month, 0.3 litre of oil, 350 grams of sugar and 500 grams of beef, pork or fowl per month.

December the 9th, 1967: Ceaușescu takes power in Romania and receives the appellatives “*The Carpathians Genius*” and “*The Danube of Thought*”, while his wife, Elena Ceaușescu, vice-prime-minister of the country, allocates for herself the titles of academician, Chemistry engineer and S. D.

1984: Ceaușescu decrees the highest authorized temperature in the residences should be 14 degrees Celsius.

Ceaușescu decides to abolish the kitchens from the apartments, with the purpose of limiting the inhabited surface. Every neighbourhood should have a collective canteen with kitchen.

Nicolae Ceaușescu was wearing a new suit every day, as he was afraid his garments might be poisoned. The old suits were incinerated periodically.

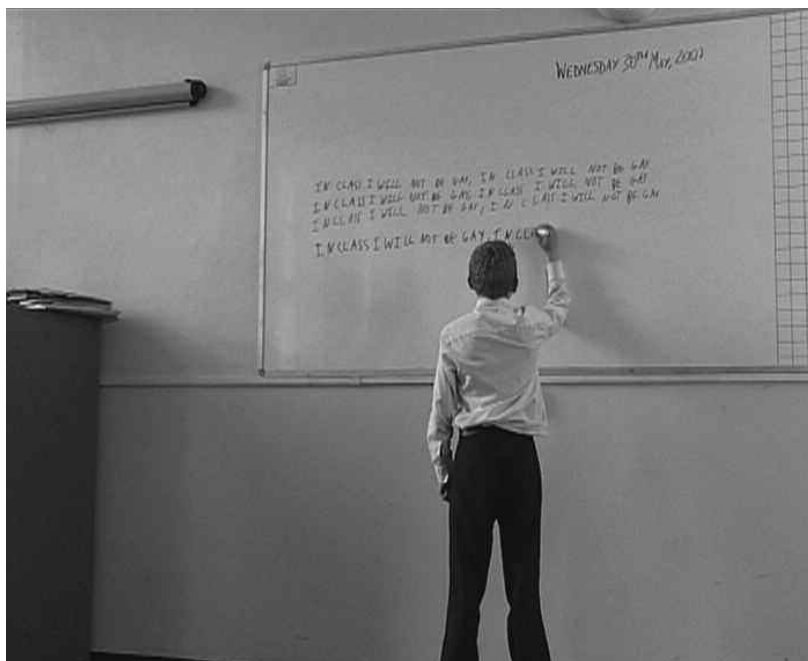
Nicolae and Elena Ceaușescu had in their ownership 21 palaces, 41 villas, 22 hunting pavilions, and approximately 400 million dollars in gold or in Swiss bank accounts.

1984: Ceaușescu demolished the historical centre of Bucharest, and he subsequently erected there the new presidential palace, House of the People.

1967-1989: The regime destroyed 19 out of the 365 churches from Bucharest, and 9 of them were classified as historical monuments.

In 1971, after a visit in China, Ceaușescu starts out his own version of the Cultural Revolution, and he resorts to censorship and the political police (Securitate), that comprised around 50.000 people.

(www.revolutie.ro)

Juan delGado, stills from "don't look under the bed", two screens video installation, 8' 11", 2001.
Courtesy of the artist.

ABOUT. M A R X .

M A R X I S M .

Googlism for: marxism
marxism is alive and well
marxism is neo
marxism is there an alternative to
marxism is an instrument of
marxism is justified
marxism is about
marxism is like a classical buildin
marxism is the science of revolutionary
marxism is leon trotsky's premier defense of the marxist method of a dialectical materialism
marxism is dead
marxism is not the answer to our social dilemma; but marxism and the hammer are both tools necessary to the solution
marxism is another failed socialist strategy
marxism is an instrument of serbian ultra
marxism is justified moral equality is a basic marxist principle will kymlicka
marxism is dead after class i go home to check my e
marxism is the theory of "permanent revelry
marxism is not a kind of neutral science that can be learned in the unie that can be learned in the universities for the sake of learning
marxism is a stupid
marxism is a science
marxism is always open for comments
marxism is a complete system of views that has arisen out of the teachings of the world's greatest thinkers
marxism is itself contested - not just from non
marxism is the theory of permanent revelry
marxism is still alive and well on the university campus
marxism is far more than 100 years old
marxism is like a classical building that followed the renaissance; beautiful in its way
marxism is the science of revolutionary struggle in capitalist society
marxism is committed to the view that western imperialism is historically progressive
marxism is buried
marxism is an ideology that is both highly personal and impersonal
marxism is the theory of class struggle
marxism is a science and therefore makes heavy demands upon the beginner
marxism is really irrelevant
marxism is a journal that insists that marxism is a living and changing critique of capitalism as capitalism itself changes
marxism is indexed by alternative press index
marxism is a set of theories
marxism is thus in part a reaction against that prior scientific marxism and a polemical critique of it
marxism is generally described by both critics and many "adherents" who identify
marxism is specific to industrial nations
marxism is essentially an economic interpretation of history based primarily on the works of karl marx and
marxism is complicated by the fact that marx is by no means the only influence on this critical school; indeed
marxism is valid as a social and economic theory
marxism is called "vulgar" marxism

G O O G L E .

G O O G L I S M .

marxism is scorned by those swept off their feet in postmodernist pastiche
marxism is the best starting point for knowing how society works
marxism is being the 19th century doctrine i don't fully understand
marxism is also traced
marxism is a social theory aimed at elucidating causal structures for social change
marxism is not
marxism is "socialism" from below
marxism is a flawed theory
marxism is that it models an economic system with no negative feedback
marxism is a body of doctrine developed by karl marx in the middle of the 19th century and consisting originally of three interrelated ideas
marxism is an unscientific oversimplification of complex realities
marxism is some kind of "hard" natural science of society able to identify laws of social
marxism is not only alive and well
marxism is re
marxism is just another ideology
marxism is a rejection of marx's hegelian essentialism
marxism is still a very exact and penetrating critique
marxism is indubitably such a metanarrative
marxism is referred to his
marxism is none
marxism is a useful
marxism is an ideology
marxism is situated in the general methodology of the epoch
marxism is dialectical materialism
marxism is essential for understanding resistance in contemporary africa
marxism is... an
marxism is wrong and that your purpose on the list is to struggle to convince others of that
marxism is dead and capitalism is the only "natural" economic system in the world?
marxism is all about
marxism is based on powerplay and pseudoscience
marxism is passé for russian film
marxism is not only its historical and global sweep but its critical purchase in dealing at
marxism is an electronic forum for discussion and experimentation rooted in both the work of karl
marxism is an outdated political movement and its notion of "class
marxism is
marxism is capable of providing the object of their desire
marxism is a precious tool at our disposal
marxism is often referred to as conflict theory
marxism is to make this connection and expose the class bias of bourgeois philosophy
marxism is a historicism
marxism is founded on moral principles
marxism is largely dead
marxism is an annual event hosted by the socialist workers party
marxism is that the state will eclipse when social classes eclipse
marxism is about
marxism is more relevant than ever
marxism is dead
marxism is an instrument of
marxism is there an alternative to

marxism is alive and well
marxism is justified
marxism is like a classical building
marxism is a marxist understanding
marxism is a discipline does not make it a religion anymore than another scientific discipline is a religion because it is a discipline
marxism is an instrument of serbian ultra
marxism is another failed socialist strategy
marxism is justified moral equality is a basic marxist principle will kymlicka
marxism is the theory of permanent revelry
marxism is not a kind of neutral science that can be learned in the unie that can be learned in the universities for the sake of learning
marxism is always open for comments
marxism is a science and therefore makes heavy demands upon the beginner
marxism is really irrelevant
marxism is a complete system of views that has arisen out of the teachings of the world's greatest thinkers
marxism is a flawed theory
marxism is like a classical building that followed the renaissance; beautiful in its way
marxism is an ideology that is both highly personal and impersonal
marxism is the least
marxism is still alive and well on the university campus
marxism is the theory of class struggle
marxism is a set of theories
marxism is committed to the view that western imperialism is historically progressive
marxism is thus in part a reaction against that prior scientific marxism and a polemical critique of it
marxism is somehow associated with the lack of power and irrationalism; like the other perspectives on critical
marxism is being the 19th century doctrine i don't fully understand
marxism is generally described by both critics and many "adherents" who identify marxism as "socialism" from below
marxism is a journal that insists that marxism is a living and changing critique of capitalism as capitalism itself changes
marxism is "intellectually dishonest and historically incorrect"
marxism is essentially an economic interpretation of history based primarily on the works of karl marx and frederich engels
marxism is the social and economic originally developed by karl marx and friedrich engels
marxism is some kind of "hard" natural science of society able to identify laws of social
marxism is specific to industrial nations
marxism is scorned by those swept off their feet in postmodernist pastiche
marxism is not a religion
marxism is called "vulgar" marxism
marxism is also traced
marxism is an unscientific oversimplification of complex realities
marxism is that it models an economic system with no negative feedback
marxism is nazism
marxism is a relic of the old world
marxism is committed to
marxism is a social theory aimed at elucidating causal structures for social change
marxism is none other than a
marxism is just another ideology
marxism is a rejection of marx's hegelian essentialism
marxism is difficult
marxism is indubitably such a metanarrative
marxism is referred to his

marxism is a capacious one - not eclectic
marxism is an electronic forum for discussion and experimentation rooted in both the work of karl marx and
marxism is a term used to talk about those thinkers who consider themselves
marxism is an annual event hosted by the socialist workers party
marxism is such an important event because it is inspiring to be around so many people who think alike
marxism is often referred to as conflict theory
marxism is based on powerplay and pseudoscience
marxism is not only its historical and global sweep but its critical purchase in dealing at
marxism is dead after class i go home to check my e
marxism is widely perceived to
marxism is materialism
marxism is wrong and that your purpose on the list is to struggle to convince others of that
marxism is all about
marxism is... an urgent concern
marxism is now perceived as a
marxism is situated in the general methodology of the epoch
marxism is dialectical materialism
marxism is a stupid
marxism is still the
marxism is not only alive and well
marxism is re
marxism is a living doctrine
marxism is being attacked from every side and also by a great number of marxists
marxism is the best starting point for knowing how society works
marxism is an outdated political movement and it's notion of "class
marxism is on the left hand
marxism is founded on moral principles
marxism is one of a number of other theoretical and disciplinary standpoints or loci
marxism is still a very exact and penetrating critique
marxism is indeed a
marxism is largely dead
marxism is not "humanistic
marxism is a useful
marxism is actually doing to this particular
marxism is now the world's most influential philosophy
marxism is both immediate and inevitable

AUGUST 1999

ANTI / Treatise on Nothing

Nothing exists, save for what can be imitated. The imitation: art or lack of value? T'is hard to say. C's last thoughts disturbed his pretended tranquillity. Why did he feel the urge to go somewhere, in the obscurity of solitude, after he had seen that painting? He got out from the exhibition in a hurry, with the thought of drinking something cold. He felt overwhelmed. The crucified child from the painting, the traces of blood on his little hand, his bare and sacred chest, his bulged eyeballs - all these sickened him.

He thought it would be better for him if he went back home. There, in his pseudo-solitude, he could meditate quietly at everything that had happened to him in the last period. He started for home.

Why was everybody running? A gigantic chaos came down over the city. Every existing being was running: man, animal, cars, houses, blocks, everything was accelerating. What was happening? As a fish going upstream, C was advancing against everyone else's propensity.

SEPTEMBER 1999

O, my God! Now what could this be? C asked himself when his foot stepped in a puddle of blood. A few meters away from him, a child was lying still, level with the pavement, with his arms stretched out and his bare chest. No, it can't be true. The crucified child on the red road... he was the sacred child. C seemed to be the only one who noticed the two marks of nails on the child's little hands. It looked like someone had brutally forced nails in that angel's palms. He had to run. He had to flee from that image... He was running as gas as he could. That image of Baby Jesus surrounded him, held him tighter, and he couldn't breathe anymore, he was choking... He hated him.

Once he reached home, he threw away all his clothes. His hope was that, when naked, he would be able to escape Baby Jesus' tentacular traces. Redeemed to nature, naked, alone, and vegetal, C fell asleep.

When he woke up, his first thought went straight to his green shirt, the one he hadn't put on for a very long time. He felt he had to change his dressing style. It was long time since he hadn't put on any other clothes, but black. What a strange thought: right to his green shirt. He wanted to put it on today.

My God! The sacred child. Jesus... What does this mean? Why can't he get rid of that image? That child, that double-child, could he be the symbol of Jesus' premature crucifixion? Was it a divine signal or, otherwise, he was just going crazy? He decided to eliminate from his mind those questions, which had no possible answer, as well as his existence had no possible answer, either. Or maybe his existence had a reason: the pleasure.

JULY 2002

He put on the shirt, the trousers, and the shoes, and he went out. He was hungry. He thought he might go to his favourite bistro and eat a salad. Or it'd better go to a gay nightclub. He'd feel safe down there. Maybe he'd pick up somebody and thus forget all that has happened lately. Eventually he decided to do both. He called a cab and asked the driver to get him to 13th Street. His stomach was asking for a steak... his sex was swollen with desire... but his mind was still with that child. Neighbourhood after neighbourhood, park, after park, street after street, all passed next to him. His only wish was to reach that bistro as soon as possible and then to go out for a pick up. He wished he

felt again the heat of a man's sex; he wished he were held and caressed once again. He was yearning for a night of sex.

He hadn't eaten too much. On the contrary, now his favourite steak made him feel sick. He paid. He got out of the bistro and got into the cab. The gay nightclub was only a few streets away, but C enjoyed riding with the cab. He liked the drivers' faces, always the same, as if they were made of the same mixture of weakness and ignorance. Always uttering bad jokes, always ready for the most ludicrous and inconsequential political discussions. But he didn't care about these things. They even amused him. Right now, in this cab, the driver seemed decided to talk about political stuff. But, contrary to his normal routine, this time he wasn't willing to listen him anymore. He was thinking at all that had happened recently. His breaking up with R, his mother's death, his moving into another house... Definitely, these weren't the most fortunate moments of his life.

He got off the cab and climbed up the few steps to the entrance of the club. The bodyguard asked for his club card. Then he went in. The clouds rising from the smokers' cigarettes were stifling. As usual, the place was packed. He knew many of the customers, and he was anxious to know others. Tonight he was available. He wanted to have fun. To have sex. He went to the bar and ordered a gin. He sat there. He liked to stay at the bar. He liked to study and analyze that mixed crowd. Over there one could see a large assortment of people: male prostitutes, engineers, lawyers, medical doctors, university teachers, and even politicians. All of them were mocking a lamentable anonymity. Nobody wanted to be seen and scrutinized. But all of them wanted to be picked up. A night of wild sex, after which they would return to their offices, where the heterosexual mass would engulf the each personality of those who were here. He loathed some of them precisely because they didn't know to live their lives. He loathed the people who didn't know how to live their lives. The cowards.

The first guy was already approaching him. His name was Alexander and he was a famous lawyer. He had heard about him, but they had never met face to face.

Hi, the lawyer said.

Hi, C answered, studying him.

I've seen here a lot, so I decided to come and meet you myself. I think you're a pleasant guy.

My name is Alexander.

Thanks, C answered - quite ambivalent. I think you're pleasant, too. Besides, you're extremely attractive. I am C.

They each drank a gin, and then they went to the dance floor, where they danced together a slow dance. C missed R. He missed dancing with him. He had hoped he would be here tonight, too. They hadn't seen each other for two weeks, since they broke up. It was a painful breaking up for both of them. With fights. Lately R was always blaming him because he allowed himself to fall victim of the past memories and forgot to live his life. The pain stirred by his mother's death should have faded away. "You must move on. She is down there, buried in her grave. Eaten by worms." He kept on saying this. It annoyed C. He was cynical. Much too cynical. He didn't deserve something like this. R grew up in a home for institutionalized children. He didn't know what a mother meant. Nor a father. Nor brothers. Nor sisters. He knew nothing of all these, because he hadn't experienced none of it. He lived into an orphanage till he was eighteen. He had his first homosexual experience there. A decisive one. It was easy for him to say such things. He didn't have a mother or a father, and he didn't know the kind of the feelings experienced by somebody when one - or both - of them deserted you. This was the thing he didn't accept at R. It was too much. One morning he decided to tell him he should pack his things and move out. R moved out right the next day after the talk.

I like your eyes, the lawyer said. I noticed them from the moment I saw you.

For a few seconds C had forgotten where he was. He asked himself what he is looking for in here. Why he is not at home, where he could stay in bed, watch TV or cry. He

liked to cry. He was squatting in a corner of his bed, with his knees to the chest, and was sobbing.

Thank you.

I see you're a little gloomy. Shall I leave you alone for a moment?

No. Not alone, please. Don't leave me alone. Please.

His answer came out on a hysterical tone. Even C was frightened by his reaction. Alexander gazed at him.

OK, he said. I'll stay here with you. Do you want to dance?

No, not now, C said. I'd like another glass of gin. This will unwind me.

He ordered the waiter another shot of gin and sat more comfortably on the stool. Alexander looked around, probably so as to see somebody he knew.

Am I turning you off? C asked.

What? What's got into you? the lawyer answered, visibly puzzled.

Let's dance. I want to make you feel good. I don't like to turn off any man. Especially nice men like you.

He smiled. It was strange. It was for the first time in days when his lips accepted to display that weird opening. That contortion which people called smile. He was feeling good.

Then there was another slow dance. Alexander was a strong guy. He had a muscular body, a small beard and profound eyes. He was a handsome man. An attractive one. C knew he was the man whom he would spend the night with. C wanted him. Still, he didn't want to be the one who made the invitation. He didn't like to make the first move. He liked to be admired, or even a little more. But he has never made the first step. The song seemed to end sooner than C had expected.

Let's go and sit down, Alexander said.

OK, he answered simply.

His thoughts roamed back to R. R's life style irritated him (though he had to admit it also fascinated him!). He observed minutely the predator-prey ebb and flow. He was envious, because a guy like R was able to turn himself so easily into a predator. R was vulgar and vile from top to bottom. He loved every man who fell in the enormous web of his intellect. For him the main thing that mattered was not to conquer his lover, but to provoke him, to confiscate his nature, to ideationally possess him. The carnality, the actual sexual intercourse was insignificant, it didn't matter for him. Sometimes he happened to lurk for a man, to strangle him with his gaze and then leave him there, possessed only by his ideas, by his thoughts, by his eyes.

On the other hand, C loved the body. He loved the sexual contact for itself. He didn't care for prelude; he was interested in the raw human body in the natural state, due to the profound nudity. The adamic body.

It was late. R took his usual place, on a damp bench, smelling of dead, depraved, rain-raped leaves. He knew his waiting would soon bear fruit. He was ready to fully enjoy this waiting. To set it up, to chew it, to become one with it. He liked to stay and lurk. He liked to listen to the walkers' footsteps. To count their footsteps. To break into them through the soles of their squeaking shoes. He knew when to attack, as any predator knew. He knew the Moment. He also knew his prey, and he had never failed. Sometimes it was risky, and he knew this, too. But he loved this accepted, personalized risk. People were passing by. The heterosexual mass was moving; their flesh, damp in the rain, was moving under his insistent gaze. He was amused by the cry of joy uttered by those women that were turned on, seduced by their nocturnal lovers. They were a mass of flesh that continued its relentless movement. It was just like a child's play. Women cried, struggled and were willingly chased by their average men. It was like a tribal dance of submission under a sky covered with a crazy need for sex. It smelled like sex. He sensed it. Some of them were just walking hand in hand. R was watching them, and

he always thought, what could that caress mean? Or the holding hands? A completion. No. It couldn't be that. A woman can never complete a man. Never. The thought discharged loudly in his head. It couldn't be that. Only a man can complete another man. The women were excluded from that "whole".

He didn't wait too much: a man came close to him. The man looked attractive enough. It didn't matter. He pretended to search for something in his pockets. He didn't find it. The something he was searching for disappeared.

Do you have a cigarette? the stranger asked him.

Here you are, R answered and took a cigarette out of the pack.

Thank you, the stranger said and started to move away.

Wait, R shouted. Wait for me. I know why you are here, and I know what you want. Let's go. I don't have any time to waste.

They left. When he made sex with a person as this stranger here, R's favourite place was a bench, somewhere behind a closed down terrace. It was a secluded place...

Alexander put his hand on C's leg. It was a lustful gesture. His hand slid slightly up on C's thigh, then it went down, reaching the knee.

They talked a lot that evening. Alexander had recounted almost his entire life, and C listened in silence.

In silence...

I am just a name. C. That's all. Just a name among a host of other names. Innumerable names. C. I knew a part of those innumerable names. I knew it, and allowed myself to be known by it. But not enough. I don't want any intimacy with it. With the familiar part of the innumerable names. The only intimacy allowed was a handshake, a common greeting, an ordinary conversation. Intimacy implies closeness.

With R I discovered the absolute closeness. In the beginning it was a kind of intimate, one-sided, vulgar, raw immediacy. Then it turned into closeness. Into sublimation.

I unchained myself. I spread my wings. I tried to fly. I didn't succeed - maybe it was too soon. I had not yet learned to fly. The simple spreading of your wings is not enough for flying. I knew I had to fly. I had to leave the nest cold and intact. He had learned to fly sooner. I watched him with envy as he lifted his body into the sky.

The infant.

I always assumed that I am the reason for which life was created. God had to crown in some way His creation. With me. What a joy, what a mystery. The seventh Day is my Day. No, God did not rest then. He created me. He had to justify his effort in a way or another. I feel the universe spinning. A fulcrum, maybe a ruddy leaf. The entire universe rests on a leaf.

I love C. But I cannot disillusion His strength and love. He created me with a purpose. I have to give a meaning to the universe. Preferably, a vulgar one. I assume my part as a wreck. From a certain perspective, a wreck is a good thing. It is an existence right to the end. Atemporality. I don't know for sure if I want to exist till the end. I am a wreck, but not a rusty one. I am still temporal.

If tomorrow the universe stops spinning, I will still be a winner.

C used to tell me how we could hold each other's arms, so we should touch each other's carnal universe, and then commence the dance of love. I love him. But I don't believe in any kind of mystification of love. Love is a cruel feeling. You turn around, discover, watch, touch. Kiss.

You bend over. You raise a hand. You raise the other hand. You lean. You turn around. Your head holds still. You search. You don't find. You shudder.

Tonight will be a big night. I will lose my balance; I will lose my self. And then I renounce to be human. Ha. I give up my humanity. It's so simple to give up the human condition.

You just have to close your eyes. Everywhere. Shush. Close your eyes. Let your body drop heavy. Feel your extremities. Inhale. Exhale. Fast. Faster... and faster and faster. That's it. It's alright. I will definitely find a meaning through death. Through My death. I will deconstruct myself until I fall prey to the subsequent destiny. A premeditated slip of the hand. A limp, dismembered leg. Closed eyes, stiff lips, a sign - this is enough for death. And then what will C do? I will bequeath him the position of successor of mine. He will be my continuance... For you the universe will look small around him. Small. Will he really accept the supreme condition? He is not like this - not like me. He loves love. He loves people - or at least a part of them. He loves life. But don't I do it, too? I suppose that if you wish to die, you still love life. You love life and, in the same extent, you love death. "SECRETS". What a stupid name for a club. A bodyguard. A massive, green door that rules over the realm of mysteries. Once I reach there, I amplify myself. I elevate myself to implausible powers. I will indulge myself in everything. In sex. Anyway, sex is permissive. I don't know why I make so much fuss about it. Tonight I feel like fucking. And I will go on fucking. What will C say?

I like the theatre play. And the movies. Two different things. Two similar things. A gust of life, a clear picture. I love R. I no longer know if he loves me anymore. I am willing to love him unconditionally, but I don't know how to do it. Maybe I should go to him and clear up our relationship. I want to know if we can be together. Or not... I love you... very much. So very much. I love you... very much, too. So very much. But we cannot be together. The universe will never tolerate two masters. I am sorry. Here their story has concluded. Their story together. From now on their lives will go on separately. The universe can feel relieved. The landmark still exists. The circle needs its concentric point. Its fulcrum. "SECRETS". What a stupid name for a club. A bodyguard. A massive, green door that rules over the realm of mysteries. R goes in. He wants to have sex. He orders a shot of tequila. He knows alcohol makes him sick. He cannot keep off. He feels the prey. It is so simple to sense when the mating season begins. A pot-bellied guy, with a hideous moustache, stops behind him. Go away, R says. Go away. You're so repulsive. I'm even afraid to touch you. The guy turns his offended back and leaves.

Time has forgotten their despair.

He was working against time. He was decided to fight, knowing that the eternity would cover up his being. He might accept, or he might refuse. It was that simple. He went straight to the dance floor. What a relief. A blond, tall, handsome man was dancing right in the centre of the dance floor. An elegant man. He was exactly what he needed in that moment. He headed straight to the blond man. Stop. Right then an older man headed to him, too. So, it was about money. He consented to the idea. R considered it profitable to pay some money out of his pocket for a good fuck. The cheap, uneducated male prostitutes irritated him. As usual, the first hours of the morning were dedicated to the dressing. A regular ritual. C knew the importance of the clothes. He devoted a special attention to such details. He liked to dress simple and comfortable. A T-shirt, a pair of jeans, a jacket. Sandals, T-shirt, sport trousers. Nothing special. But he was always dressing himself carefully. The door opened. The first sunray got in. It was daylight. The wardrobe seemed cut out of an ordinary painting. It was crammed with things - most of them old things. In the left,

R's jeans hanged on a splintered coat hanger. Such a manner. Unlike him, R was trying to impress. This was his price. He did it all the time. Even in his selection of clothes there was something of this need to impress. He remembered that all R's clothes were coloured. Brightly coloured. Flashy. Gaudy. He heard the key in the door. He knew what came next. He had to pretend he was asleep, lest he should come and beat him. He was drunk; he could feel it. He crouched himself slowly next to the wall. He was invisible. The footsteps came closer. And closer. His breath was reeking of alcohol. He was drunk. As then night before, and two nights ago, three, four, five, six, seven nights ago... and the other opened the door from his room. So he knew what came next. The other came in. He turned on the light. The first shout. The first grinding laughter. He was threatening. His heartbeats grew fast, became billions and billions and billions. They accelerated. The first tear dropped down. Then the second. The third. He didn't know what to do. If he continued to pretend he was asleep, the other would get mad and hit him. If he woke up, we would risk spending the night out, in the streets. It was Christmas. Somebody was screaming outside. There was some fighting. He had never had a Christmas tree. He didn't even dare to believe in Santa Claus. He might become aggressive. First slap on the head. The second. The third. The fourth. The fifth. The sixth. The seventh... This was all R remembered from what his childhood meant. The rest was only shouting, beating, broken windows... Many years spent in orphanages and public institutions. The sun rose. C woke up.

21 grams. The weight of the soul.

He had to call R. He had made up his mind. He needed time, in order to clear up his mind, to pick himself up. There was no room for mistakes.

Out of the window of the railway wagon, the nature unleashed its forces. How could all those people live in such circumstances? What a squalor. What a perverse incivility. Would they possibly like all those rags, shards, trivial existences? Meaningless. God Himself could not bear watching them. Villages after villages, towns after towns... they all passed through the wagon window.

The city lights appeared somewhere, in one of the window corners. He was arriving. He could now catch a glimpse of his final destination. The future. Eventually, he was able to grasp the future. He understood it. He saw it. Those lights were the lights of the future.

How Innocent Is That?

Editor: Eugen Rădescu
Managing Editor & Design: Silvia Vasilescu
Editing, Translations, Proof Reading: Radu Pavel Gheo

This book has been published within the framework of the exhibition

How Innocent Is That?

Curator: Eugen Rădescu

Participants: AES+F (Russia), Carlos Aires (Spain), Juan delGado (Spain/UK),
Johann Wolfgang von Goethe (Germany)

April 30 - July 05, 2009
PAVILION UNICREDIT
center for contemporary art & culture
Șos. Nicolae Titulescu nr. 1
Bucharest, Romania
ph.: +4 031 1034131
email: pavilion@pavilionmagazine.org

Director: Răzvan Ion
Coordinator: Andrei Crăciun
Assistant Director: Ioana Nițu
Education & Publications Manager: Silvia Vasilescu

www.pavilionunicredit.ro
www.pavilionmagazine.org
www.bucharestbiennale.org

Printed in the EU

© 2009, PAVILION, the author, the artists and Revolver.
All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form
without written permission by the publisher.

Special thanks:

Răzvan Ion, Maria și Neculai Rădescu, Oana Ailenei, Lorand Papp, Dan Perjovschi, Ioana Nițu,
Silvia Vasilescu, Andrei Crăciun, Felix Vogel, Cosmin Marian, Marina Gržinić, Dana Altman,
Vladimir Bulat, Ioana Roescu, Ioana Păun, Anca Nuță, Carlos Aires, Juan delGado, Tatiana
Arzamasova, Lev Evzovitch, Evgeny Svyatsky, Vladimir Fridkes, Thoth, Mioara Bolozan, Lia
Perjovschi, Cristian Crisbășan.

Revolver Publishing by VVV
Immanuelkirchstr. 12 D – 10405 Berlin
Tel.: +49 (0)30 616 092 36
Fax: +49 (0)30 616 092 38
info@revolver-publishing.com
www.revolver-publishing.com
ISBN 878-3-86895-001-4

